

Magyar - Na'vi szótár v. 13.9

Tirea Aean (Corey Scheideman) & Markì (Mark Miller)
Compiled and Translated by Kifkeyä Nari (Batiz Zoltán) és P.A.'li makto (Petrovits Andrea)
www.LearnNavi.org

Utolsó frissítés: 16.12.2018

Ez egy Magyar-Na'vi szótár. **Vastag betűk** mutatják a magyar szavakat. *Dőlt betűk* a Na'vi megfelelőjüket. Sima betűvel szedve található a nyelvtani besorolás: a zárójelekben további megjegyzések. A «x» infixet jelent, ahol pl. *t«pre-first»«1»ar«2»on* azok pozícióját jelöli. A tulajdonneveket nagybetűvel kezdjük. A – és a + azt jelzi, hogy egy képző vagy egy toldalék a szó bármely oldalára kerülhet. Feltételezzük az elhajlás mibenlétének ismeretét.

Rövidítések:

– = morfémahatár	cs.sz. = csak személyekre
+ = gyengítő morfémahatár	part. = partikula (járulékszó, változatlan alakú, nem ragozható szó)
<> = infixum	nm. = névmás
mn. = melléknév	tul.n. = tulajdonnév
told. = toldalék	ige = ige
hsz. = határozószó	i.(átn) = ige (angol szerint állapotjelző tárgyatlan)
ksz. = kötőszó	i.(t) = ige (angol szerint tárgyas)
ö.szó = összetett szó	i.(tn) = ige (angol szerint tárgy nélküli)
mut.n. = mutató névmás	i.(tm) = ige (angol szerint tárgyas módbeli)
gesz. = nyelvi gesztus, indulatszó	i.(tnm) = ige (angol szerint tárgyatlan módbeli)
kérd. = kérdőszó	alár. = alárendelt
fn. = főnév	
n.e. = nem emberekre/személyekre	
szám = számnév	

Források

Az összes szót próbáltuk legjobb tudásunk szerint a lehető legmegbízhatóbb forrásból beszerezni. Az eredet alsó indexben található az IPA átírás után, ez megmondja, hogy eredetileg honnan származik egy-egy szó.

Történeti érdekességként: a szótár eredetileg abból az 500 szóból állt, melyet Dr. Frommer 2010 márciusában bocsátott rendelkezésünkre. Ahogy a nyelv tovább fejlődött, további szavak kerültek bele, ezeket Dr. Frommertől a személyes blogján és emailen keresztül kapjuk. Dr. Frommer arra kérte a LearnNavi.org közösségét, hogy segítsen új szavakat kitalálni a **Szókinszbővítési Projecten** keresztül. Ez a project folyamatosan zajlik, és sok általunk javasolt szó bekerült ebbe a szótárba. Másik forrás: szabadon használható toldalékokkal ellátott szavak, illetve olyan toldalékolt szavak, melyeket Dr. Frommer használt, és így létezőnek tekinthetők. A források sorrendje, a legmegbízhatóbbtól a legkevésbé megbízhatóig:

- PF = Dr. Paul Frommer
- M = the Movie (a Film)
- JC = James Cameron
- G = the Avatar Games (az Avatar játék)
- ASG = A Survival Guide (a Túlélési Kézikönyv)
- PND = Pandorapedia.com

.

... **miatt**: [ta.'lun] _{PF} told. *talun-*

...**előtt (időben)**: [kam] _{PF} told. *kam-*

... **szerepében, mint...**: [sko] _{PF} told. *sko+*

1

1, **egy**: [ʔaw] _{PF} szám *'aw*

2

2, **kettő**: ['mu.nɛ] _{PF} szám *mune*

3

3 **nap múlva**: [p'ɛ.sɿ.'aj] _{PF} fn., hsz. *pxesrray* dete: **trr** *nap*)
(eredete: **trr** *nap*)

3, **három**: [p'ɛj] _{PF} szám *pxey*

3 **napja**: [p'ɛ.sɿ.'am] _{PF} fn., hsz. *pxesrram* (ere-

4

4, **négy**: [tsiŋ] _{PF} szám *tsiŋg*

5

5, **öt**: [mɿ] _{PF} szám *mrr*

6

6, **hat**: ['pu.kapʔ] _{PF} szám *pukap*

64, **hatvannégy**: [zam] _{PF} szám *zam*

7

7, **hét**: ['ki.næ] _{PF} szám *kinä*

8

8, **nyolc**: [vol] _{PF} szám *vol*
a 8-as jele (nem az értéke!) (pl. telefonszám-

nál használható): [ʔɛjtʔ] _{PF} fn. *'eyt*

9

a 9-es jele (nem az értéke!) (pl. telefonszám-

nál használható): [na:jn] PF fn. *nayn*

A

ányaszövőszék", hatalmas szövőszék:

[sa.'ʔew.raŋ] PF fn. *sa'ewrang* (eredete: **sa'nok** *anya* és **'ewrang** szövőszék)

(anya)méh: [pɾ.ku] PF fn. *prrkku* (összetétel ebből: **prn**en *csecsemő* és **kelku** *otthon*)

(azért) mert: [a.'lun.ta] PF ksz. *alunta*

(azért), hogy; valaminek az érdekében: [fpi] PF told. *fpi+*

aaa: [slo.'snɛpʔ] PF aaa *slosnep* (eredete: **snep** *aaa*)

abbahagy, befejez: [ft.aŋ] PF i.(tnm) *ftang*

abbahagy, felfüggeszt (a cselekvés folytatódni fog): [fp.akʔ] PF i.(tn) *fpak*

abban az esetben, úgy, akkor: [ha] PF ksz. *ha*

abban az időben mikor, amikor: [kɾ.a] PF ksz. *krra* (eredete: **krr** *idő*)

abc: [sna.pam.'rɛl.vi] PF fn. *snapamrelvi* (eredete: **pamrelvi** *betű* (fonetikus jel))

ad: [t.ɪŋ] PF i.(t) *tɪng*

addig, azalatt: [tsa.'kɾ.vaj] PF hsz. *tsakrrvay* (összetétel ebből: **tsakrr** *akkor* és **vay** *-ig*)

addigra, mire, amíg: [li.sɾɛ] PF hsz. *lisre+* (összetétel ebből: **li** *már* és **sre+** *előtt*)

addition, post script: [ti.'suŋ] LN fn. *tisung* (eredete: **sung** *add*)

adposition: [staɾ.li.'ʔu] PF fn. *starli'u* (összetétel ebből: **sätare** *kapcsolat* és **li'u** *szó*)

aggasztó dolog, aggodalom oka/forrása: [sɲum.tsim] PF fn. *sngumtsim* (összetétel ebből: **sngum** *aggodalom* és **tsim** *forrás*)

aggasztó, nyugtalanító: [sɲu.ŋaʔ] PF mn. *sngunga'* (eredete: **sngum** *aggodalom*)

aggodalom: [sɲum] PF fn. *sngum*

aggodalom oka/forrása, aggasztó dolog: [sɲum.tsim] PF fn. *sngumtsim* (összetétel ebből: **sngum** *aggodalom* és **tsim** *forrás*)

aggódik: [sɲum s.i] PF i.(tn) *sngum si* (eredete: **sngum** *aggodalom*)

aggódva, bosszúsan: [ni.'sɲum] PF hsz. *nɪsngum* (eredete: **sngum** *aggodalom*)

agy: [ɛl.tu] PF fn. *eltu*

aha, ja, oké: [sɾan] PF hsz., gesz. *sran*

ahogy/mint...; ahogy, (ugyan)úgy, olyanképpen (helyzetből adódó hasonlóság):

[tɛŋ.fja] PF ksz. *tengfya* (összetétel ebből: **teng** *megegyező* és **fya'o** *út*)

ahol: [tsɛ.ŋa] PF ksz. *tsenga* (eredete: **tseng** *hely*)

ahova vissza lehet vonulni, magán terület: [sno.mo] PF fn. *snomo* (összetétel ebből: **sno** *saját* és **mo** *terület*)

ajak: [sɛj.ri] JC fn. *seyri*

ajándék: [st'ɛ.li] PF fn. *stxeli*

ajánl: [st'ɛ.nu.t.ɪŋ] PF i.(t) *stxenutɪng* (eredete: **stxenu** *ajánlat*, fn.)

ajánlat: [st'ɛ.nu] PF fn. *stxenu* (összetétel ebből: **stxeli** *ajándék* és **lonu** *elereszt*)

akadály, barikád: [ɛ.'k'an] PF fn. *ekxan*

akadályoz: [h.ul.'tst'.ɛm] PF i.(t) *hultstxem*

akadálytalan, szabad: [kaw.'k'an] PF mn. *kawkxan* (összetétel ebből: **ke** *'aw egy se* és **ekxan** *akadály*)

akar: [n.ɛw] PF i.(tm) *new*

akaratlanul, véletlenül: [nɪt.'kan.lu.ke] PF hsz. *nɪtkanluke* (összetétel ebből: **nɪtkan** *szándékosan*, **akarattal** és **luke-** *nélkül*)

akarattal, szándékosan: [nɪt.'kan] PF hsz. *nɪtkan* (eredete: **tikan** *cél*, *szándék*)

akarattal, önként: [nɪ.'nɛw] PF hsz. *nɪnew* (eredete: **new** *akar*)

akarom mondani, vagyis, illetve: [ko.'lan] PF gesz. *kolan* (eredete: **kan** *céloz*)

aki, amely(ik) (határozói mellékmondat kötőszava): [a] PF, LN part. *a*

akik közül meghalt néhány), túlélő (pl. olyan csoport tagjai: [lɛm.'rɛj] PF mn. *lemrey* (eredete: **emrey** *túlél*)

akinek vágnak a jelenlétére), hiányzó, hiányolt (mint egy távollévő ember: [lom] PF mn. *lom*)

akkor: [tsa.'kɾ] PF hsz. *tsakrr* (eredete: **tsa-** *az* és **krr** *idő*)

akkor: [zɛl] PF hsz. *zel*

akkor, úgy, abban az esetben: [ha] PF ksz. *ha*

akként/úgy..., -ként, mint/ahogy: [na] PF esz. *na-*

akként/úgy..., ként, mint/ahogy: [p'ɛl] PF told. *pxel-*

aktív, energikus: [wa.lakʔ] PF mn. *walak*

- akármennyire, bármily:** [ŋi.'an] *PF,SW* *hsz. ngian*
- alacsony:** [tɪm] *PF* *mn. tím*
- alacsony szint:** [tɪm.jɪ] *PF* *fn. tímjì* (összetétel ebből: **tím** *alacsony* és **yì** *szint*)
- alagút:** [ɾoŋ] *PF* *fn. rong*
- alak, forma:** [ʔon] *PF* *fn. 'on*
- alakot ad, formál:** [ʔon s-i] *PF* *i.(tn) 'on si* (eredete: 'on *alak, forma*)
- alapjában, alapvetően, lényegében:** [ni.'ran] *PF* *hsz. nìran* (eredete: **ran** *belső tulajdonság*)
- alapos ismeret, hozzáértés:** [tsul.'fæ] *PF* *fn. tsulfä*
- alapos, részletességre törekvő (személy):** [lɛ.'no] *PF* *mn. leno*
- alaposan elsajátít:** [tsul.'fæ 's-i] *PF* *i.(tn) tsulfä si* (eredete: **tsulfä** *ismeret*)
- alaposan, részletesen:** [ni.'no] *PF* *hsz. nìno*
- alaposság, részletesség:** [ti.'no] *PF* *fn. tino*
- alapvetően, alapjában, lényegében:** [ni.'ran] *PF* *hsz. nìran* (eredete: **ran** *belső tulajdonság*)
- alatt(a), alul:** [æ.o] *PF* *told. äö-*
- alatt, folyamán, közben:** [kɾ.ka] *PF* *told. krrka-* (eredete: **krr** *idő*)
- alj(a), fenék:** [kɪ.pa] *PF* *fn. kllpa*
- alkalmasint, megfelelő időben:** [nik.'mar] *PF* *hsz. nìkmar* (eredete: **kimar** *szezonális*)
- alkalom, eset, ismételten előforduló cselekvések egyike:** [a.lo] *PF* *fn. alo*
- alkony, este naplemente előtt:** [sɾɛ.ton.'ʔoŋ] *PF* *fn. sɾeton'ong* (összetétel ebből: **sɾɛ** *előtt* és **txon'ong** *alkony*)
- alkony, sötétedés előtti időszak, naplemente után:** [t'on.'ʔoŋ.maw] *PF* *fn. txon'ongmaw* (összetétel ebből: **txon'ong** *naplemente* és **maw** *után*)
- alkot, készít, létrehoz:** [ŋ.op̚] *PF* *i.(t) ngop*
- alkotás:** [sæ.'ŋop̚] *PF* *fn. sängop* (eredete: **ngop** *alkot*)
- alkotás elvont fogalma:** [ti.'ŋop̚] *PF* *fn. tìngop* (eredete: **ngop** *alkot, készít*)
- alkotó:** [ŋop̚.ju] *PF* *fn. ngopyu* (eredete: **ngop** *alkot*)
- allergén:** [fnɛ.'t'um] *PF* *fn. fnɛtxum* (eredete: **txum** *méreg*); **Pl.: Oeri lu swoa fnɛtxum.**
- alszik:** [h.a.h'aw] *PF* *i.(tn) hahaw*
- alul, alatt(a):** [æ.o] *PF* *told. äö-*
- alámerül, lebukik, zuhan:** [t'awŋ] *PF* *i.(tn) tawng*
- alászáll, leereszkedik:** [kɪ.'k.æ] *PF* *i.(tn) kllkä* (összetétel ebből: **kllpa** *alj(a)* és **kä** *megy*)
- amely magas szikláról vagy lebegő hegyről folyik le (megszámlálható), egyedülállóan magas, vékony vízés:** [sɛ.'ʔajl] *PF* *fn. sɛ'ajl*
- amely(ik) (határozói mellékmondat kötőszava), aki:** [a] *PF,LN* *part. a*
- amelyek egy folyamból vagy tavakból folynak (megszámlálható), egy csepp vagy kisebb vízések sorozata:** [sja.nan] *PF* *fn. syanan*
- ami a földtől távol és tisztán tart valamit, mesterséges tárgy:** [fjan] *PF* *fn. fyan*
- amikor, abban az időben mikor:** [kɾ.a] *PF* *ksz. krra* (eredete: **krr** *idő*)
- amit különösen kellemesnek talál, elfoglalt(nak lenni) (pozitív értelemben), elmélyed valamiben:** [s.u.l.m] *PF* *i.(átn) sulin* (eredete: 'in *elfoglalt*)
- amulet, totem:** [lo.'ʔa] *PF* *fn. lo'a*
- amíg, -ig:** [vaj.'kɾ] *PF* *ksz. vaykrr* (összetétel ebből: **vay-** *-ig* és **krr** *idő*)
- amíg, miközben, mialatt:** [tɛŋ.'kɾ] *PF* *ksz. tengkrr* (összetétel ebből: **teng** *megegyező* és **krr** *idő*)
- amíg, mire, addigra:** [li.sɾɛ] *PF* *hsz. lisre+* (összetétel ebből: **li** *már* és **sɾɛ+** *előtt*)
- annak, hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava):** [fu.ri.a] *PF* *nm., alá. furia* (összetétel ebből: **fi'uri** *ez* (*topikális*) és **a** *határozói mellékmondat kötőszava*)
- annyira, úgy:** [ni.'ft'an] *PF* *hsz. niftan* (eredete: **fitan** *olyan*)
- anya:** [saʔ.nok̚] *PF* *fn. sa'nok* (eredete: **sa'atenuk** *C*)
- anyu:** [saʔ.nu] *PF* *fn. sa'nu* (becéző forma, eredetije: **sa'nok** *anya*)
- anyuka (fiatal lányokra):** [saʔ.nu.tsjip̚] *PF* *fn. sa'nutsyip* (eredete: **sa'nu** *anyu*)
- apa:** [sɛm.pul] *PF* *fn. sempul*
- apropó, mellesleg, jut eszembe:** [ni.'viŋ.kap̚] *PF* *hsz. nìviŋkap* (eredete: **viŋkap** *eszébe jut, "beugrik"*)
- apró, kicsi, parányi:** [hi.'ʔi] *PF* *mn. hì'i*
- apu:** [sɛm.pu] *PF* *fn. sempu* (becéző forma, eredetije: **sempul** *apa*)
- arat, összeszed:** [ts'awn] *PF* *i.(t) tsawn*
- arc, orca:** [flawm] *PF* *fn. flawm*

arc, orca, ábrázat: [kɛj] *PF* fn. *key*
 arc-csík: [pil] *PF* fn. *pil*
 arckifejezés: [ˈkɛy.ɾɛl] *PF* fn. *keyrel* (összetétel ebből: **key** *arc* és **rel** *kép*)
 asztal: [ˈfjan.jo] *PF* fn. *fyanyo* (összetétel ebből: **fy** *mesterséges tárgy, ami a földtől távol és tisztán tart valamit* és **yo** *felszín*) Megjegyzés: köznapi szóhasználatban **yo** is lehet **fy**-**nyo** helyett
 aszály: [ˈtom.pa.kel] *PF* fn. *tompakel* (eredete: **tompa** *eső*)
 augusztus: [vo.spˈi.vol] *PF* fn. *vospɣivol* (összetétel ebből: **vospɣi** *hónap* és **vol** *nyolc*)
 avatár-test (álomjáró test): [u.nil.ti.ˈran.tokˈ] *JC,PF* fn. *uniltirantokx* (összetétel ebből: **uniltiranyu** *álomjáró* és **tokx** *test*)
 avatárok csoportja vagy klánja: [u.nil.ti.ˈran.tokˈ] *PF* fn. *uniltirantokxoloˈ* (összetétel ebből: **uniltirantokx** *avatár-test* és **oloˈ** *klán*)
 az: [satˈ] *PF* nm. *sat* (a **tsat** gyengített alakja)
 az (csak személyekre): [ˈtsa.po] *PF* nm. *tsapo* (összetétel ebből: **tsa-** *az a...* és **po** *ő*)
 az (cselekvés): [ˈtsa.kɛm] or [ˈtsa.ˈkɛm] *PF* mut.n. *tsakem* (eredete: **tsa-** *az* és **kem** *tett*)
 az (dolog): [ˈtsa.ʔu] *PF* mut.n. *tsaˈu* (összetétel ebből: **tsa** *az* és **ˈu** *dolog*)
 az (mutatónévmás): [ˈtsaw] *PF* mut.n., nm. *tsaw*
 az (tárgyas esetben alanyként): [ˈtsal] *PF* nm. *tsal*
 az a válasz: [ˈtejŋ.a] *PF* fn. *teynga* (az összevonás elemei **tíˈeyng a**)
 az a válasz (jelölt alany): [ˈtejŋ.la] *PF* fn. *teyngla* (az összevonás elemei **tíˈeyng-íl a**)
 az a válasz (tárgyeset): [ˈtejŋ.ta] *PF* fn. *teyngta* (az összevonás elemei **tíˈeyng-it a**)
 az ellenkező oldalon, ellentkező: [ˈfɛw.tu.sokˈ] *PF* mn. *fewtusok* (eredete: **few-át**) (Hétköznapi szóhasználatban (**few.ɾsok**))
 az erdő teteje: [ˈu.tu] *PF* fn. *utu*
 az élet egyensúlya: [ɾɛj.ˈʔɛŋ] *PF* fn. *reyˈeng* (eredete: **rey** *él*)
 az én saram (megbánás vagy vétkesség beismerése), bocs, szánom-bánom, sajnós, sajnna: [ŋaj.ˈtˈo.a] *PF* gesz. *ngaytxoa* (összetétel ebből: **ngeyä** *tiéd* és **txoa** *megbocsátás*)
 az(on) a hely(en), ott: [ˈtsa.ˈtɕɛŋ] or [ˈtsa.ˈtɕɛŋ] *PF* mut.n., fn. *tsatseng* (összetétel ebből: **tsa** *az* és **tseng** *hely*)
 az, hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava): [fwa] *PF* nm., alár. *fwa* (összetétel ebből: **fiˈu** *ez (alanyeset)* és **a** *határozói mellékmondat kötőszava*)
 azalatt, addig: [ˈtsa.ˈkr.vaj] *PF* hsz. *tsakrrvoay* (összetétel ebből: **tsakrr** *akkor* és **vay** *-ig*)
 azaz hogy, más szóval: [ˈa.lu] *PF* ksz. *alu* (eredete: **a** *a melléknévjelző* és **lu** *van*) (toldalékokhoz)
 azok a hírek: [fmaɰnta] *PF* fn. *fmaɰnta* (az összevonás elemei **fmawn-it a**)
 azonnal, egy pillanat múlva: [pˈi.swaw.ˈaj] *PF* hsz. *pxiswaway* (összetétel ebből: **swaw** *pillanat* és **ay** *jövő idejű igei infixum*)
 azonos, egyenlő, megegyező: [tɛŋ] *PF* mn. *teng*
 azt (tárgyként): [ˈtsatˈ] *PF* nm. *tsat*
 azt, hogy (alárendelt tagmondatot jelez): [ˈfu.la] *PF* ksz. *fula* (összetétel ebből: **fiˈul** *ez (jelölt alany eset)* és **a** *vonatkozó tagmondatot jelez*)
 azt, hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava): [ˈfu.ta] *PF* nm., alár. *futa* (összetétel ebből: **fiˈu-t** *ez-t (tárgyeset)* és **a** *határozói mellékmondat kötőszava*)

B

(be)fed, (el)takar: [ˈlɛw ˈs.i] *PF* i.(tn) *lew si* (eredete: **lew** *takar*)
 (bele)lát (spirituális értelemben), lény(eg)ében megért/felismer, 'grokkol': [ˈk.a.m.ɛ] *PF* i.(t) *kame*
 -ban/-ben, bent, benne, rajta, -on/-en/-ön: [mi] *PF* esz. *mì+*
 -ból/-ből, -tól/-től, felől, irányából (időben is utalhat más idővel kapcsolatos szavakkal): [ta] *PF* esz. *ta-*
 "beugrik", eszébe jut: [ˈv.iŋ.k.apˈ] *PF* i.(t) *vingkap*
 baba, csecsemő: [ˈpɿ.nɛŋ] *PF* fn. *prnen*
 babahordozó: [ˈpɿ.smuŋ] *PF* fn. *prsmung* (összetétel ebből: **prnen** *baba* és **smung** *szállító eszköz*)
 baj, ártalom: [kˈu] *PF* fn. *kxu*
 bal (bal oldali): [ftɛɾ] *PF* mn. *ftär*

- bal oldal:** [ʰtæɾ.pa] _{PF} fn. *ftärpa* (összetétel ebből: **ftär** *bal* és **pa'o** *oldal*)
- baleset:** [ʰfɛ.kɛm] _{PF} fn. *fekem* (összetétel ebből: **fe'** *rossz* és **kem** *tett*)
- balra:** [ni.ʰtæɾ] _{PF} *hsz. niftär* (eredete: **ftär** *bal*)
- banánygyümölcs:** [ʰu.tu.ma.u.ti] _{PF} fn. *utumauti* (összetétel ebből: **utu** *az erdő teteje* és **mauti** *gyümölcs*) (szó szerint: erdő teteje gyümölcs)
- barikád, akadály:** [ɛ.ʰk'an] _{PF} fn. *ekxan*
- barlang:** [slæɾ] _{PF} fn. *slär*
- barna:** [k].vawm] _{PF} mn. *klvawm* (összetétel ebből: **klte** *föld* és **vawm** *sötét*)
- barát:** [ʰʔej.lan] _{PF} fn. *'eylan*
- barátság:** [ti.ʰʔej.lan] _{PF} fn. *tì'eylan* (eredete: *'eylan* *barát*)
- becsület, tisztesség:** [mɛ.ʰu.i.a] _{PF} fn. *meuia*
- becsületes, tiszteletreméltó:** [mɛ.ʰu.i.a.ŋaʔ] _{PF} mn. *meuianga'* (eredete: **meuia** *becsület* és **nga'** *tartalmaz*)
- becsületesség, igazság(osság):** [tim.ʰwi.æ] _{PF} fn. *tìmwiä* (eredete: **muiä** *rendes, igazságos, helyes, becsületes*)
- befejez, abbahagy:** [ft.əŋ] _{PF} i.(tnm) *ftang*
- befejez, elvégez:** [ha.ʰsej 's:i] _{PF} i.(tn) *hasey si* (eredete: **hasey** *kész, befejezett*)
- befejez, lezár (a cselekvés eredményes):** [ʰʔi.ʰ.a] _{PF} i.(tn) *'i'a*
- befejezett vagy folyamatos kötőmóddal, bárcsak! (kívánság; a tényekkel szemben):** [ni.ʰra.ŋal] _{PF} *hsz. nīrangal* (eredete: **rangal** *kíván*)
- befejezett, kész:** [ha.ʰsej] _{PF} mn. *hasey*
- befejezés:** [ti.ʰʔi.ʰ.a] _{PF} fn. *tì'i'a* (eredete: *'i'a* *befejez*)
- befejező, utolsó, végső:** [tor] _{PF} mn. *tor* (eredete: **toruk** *végső árny*)
- befelé, bele, belülre, belsejébe:** [ʰnɛm.fa] _{PF} told. *nemfa-* (összetétel ebből: **ne** *felé* és **mifa** *-ban,-ben*)
- bejárat:** [rawŋ] _{PF} fn. *rawng*
- bekerített nyílt terület, terület, völgy:** [mo] _{PF} fn. *mo*
- bekövetkezik, (meg)történik:** [l.ɛn] _{PF} i.(tn) *len*
- bele, befelé, belülre, belsejébe:** [ʰnɛm.fa] _{PF} told. *nemfa-* (összetétel ebből: **ne** *felé* és **mifa** *-ban,-ben*)
- belseje, belül, odabent:** [ʰmi.fa] or [mi.ʰfa] _{PF} fn., *hsz. mifa*
- belsejébe, bele, befelé, belülre:** [ʰnɛm.fa] _{PF} told. *nemfa-* (összetétel ebből: **ne** *felé* és **mifa** *-ban,-ben*)
- belső tulajdonság, lényeg, valaminek az alapvető természete, személyiség:** [ran] _{PF} fn. *ran*
- belép:** [ʰfp'·æ.k·im] _{PF} i.(tn) *fpxäkim*
- belül, belseje, odabent:** [ʰmi.fa] or [mi.ʰfa] _{PF} fn., *hsz. mifa*
- belülre, bele, befelé, belsejébe:** [ʰnɛm.fa] _{PF} told. *nemfa-* (összetétel ebből: **ne** *felé* és **mifa** *-ban,-ben*)
- belülről, ki(-felé):** [ʰftum.fa] _{PF} told. *ftumfa-* (eredete: **mifa** *belül*)
- bemutat, előad:** [mu.w·m.ʰt'·u] _{PF} i.(t) *muwìntxu* (eredete: **wìntxu** *mutat*)
- bemutató, kiállítás:** [sæ.wim.ʰt'·u] _{PF} fn. *säwìntxu* (eredete: **wìntxu** *mutat*)
- bemártás, merítés (folyadékba):** [jɛm.ʰpaj] _{PF} fn. *yemfpay* (összetétel ebből: **yem** *rak* és **pay** *víz*)
- benne, bent, rajta, -ban/-ben, -on/-en/-ön:** [mi] _{PF} *esz. mi+*
- bent, benne, rajta, -ban/-ben, -on/-en/-ön:** [mi] _{PF} *esz. mi+*
- beragad, beszorul:** [n·ipʰ] _{PF} i.(tn) *nip*
- beszorul, beragad:** [n·ipʰ] _{PF} i.(tn) *nip*
- beszéd, szónoklat:** [sæ.ft'·u.ʰli.ʰu] _{PF} fn. *säftx·ulì'u* (eredete: **ftxulì'u** *szónokol, beszédet mond*)
- beszédet mond, szónokol:** [ft'·u.ʰli.ʰu] _{PF} i.(tn) *ftxulì'u* (összetétel ebből: **täftxu** *szó* és **lì'u** *szó*)
- beszédhang, énekhang:** [ʰmok.ri] _{PF} fn. *mokri*
- beszél:** [p·l.ʰt'·ɛ] _{PF} *ige plltxe*
- beszél valamiről, értekezik, oda vonatkozózt mond:** [l·awkʰ] _{PF} i.(t) *lawk*
- beszélget, társalog:** [p·æŋ.ʰk'·o] _{PF} i.(tn) *pängkxo*
- beszélgetés, megbeszélés:** [ti.pæŋ.ʰk'·o] _{PF} fn. *tipängkxo* (eredete: **pängkxo** *beszélget*)
- beszélgetőtárs, társalkodó:** [pæŋ.ʰk'·o.ju] _{PF} fn. *pängkxoyu* (eredete: **pängkxo** *beszélget*)
- beszélő:** [pl.ʰt'·ɛ.ju] _{PF} fn. *plltxeyu* (eredete: **plltxe** *beszél*)
- beteg:** [sp'in] _{PF} mn. *spxin*

- beteg (szellemileg), egészségtelen:** [kɛl.fɔm.ˈro] *PF* mn. *kɛlfɔmron* (összetétel ebből: **ke nem** és **lɛfɔmron egészséges (szellemileg)**) cs.sz.
- beteg (szellemileg), egészségtelen:** [kɛ.fɔm.ˈro.ŋa] *PF* mn. *kɛfɔmronga'* (összetétel ebből: **ke nem** és **fɔmronga' egészséges (szellemileg)**) n.e.
- betegség, kór:** [sæ.ˈsp'in] *PF* fn. *säspxin* (eredete: **spxin beteg**)
- betegségi állapot:** [ti.ˈsp'in] *PF* fn. *tispxin* (eredete: **spxin beteg**)
- beteljesülés, érettség, fejlettség:** [ti.ˈfjɛjn] *PF* fn. *tifyeyn* (eredete: **fyeyn érett, fejlett**)
- betű (fonetikus jel):** [pam.ˈrɛl.vi] *PF* fn. *pamrelvi* (eredete: **pamrel írás**)
- betűzés (helyesírás):** [pam.ˈrɛl.fja] *PF* fn. *pamrelfya* (eredete: **pamrel írás és fya'o mód**)
- bezárni:** [ˈtstuˈs-i] *PF* i.(tn) *tstu si* (eredete: **tstu zárt**)
- bimbó, rügy:** [pɪ.ˈnɛ.sjul] *PF* fn. *prnɛsyul* (összetétel ebből: **prnen csecsemő** és **syulang virág**)
- biolumineszcencia, fénykibocsátás:** [sju.ˈra.tan] *JC,PF* fn. *syuratan* (összetétel ebből: **syura energia** és **atan fény**)
- biolumineszcens szeplő, csillag:** [tan.ˈhi] *PF* fn. *tanhi*
- bizonyos, tiszta, világos:** [law] *PF* mn. *law*
- bizonyít:** [w-i.ˈŋaj] *PF* i.(t) *wìngay* (eredete: **wìntxu mutat** és **ngay igaz**)
- bizonyítás, bizonyíték (általában):** [ti.wi.ˈŋaj] *PF* fn. *tìwìngay* (eredete: **wìngay bizonyít**)
- bizonyíték (konkrét esetben):** [sæ.wi.ˈŋaj] *PF* fn. *säwìngay* (eredete: **wìngay bizonyít**)
- bizonyíték (általában), bizonyítás:** [ti.wi.ˈŋaj] *PF* fn. *tìwìngay* (eredete: **wìngay bizonyít**)
- biztonság:** [ti.ˈk'u.kɛ] *PF* fn. *tikxuke* (eredete: **kxuke biztonságos**)
- biztonságban, biztonságosan:** [ni.ˈzaw.noŋ] *PF* hsz. *nìzawnong* (eredete: **«awn» befejezett melléknévi igenévi alak** és **zong megment**)
- biztonságos:** [ˈk'u.kɛ] *PF* mn. *kxuke* (összetétel ebből: **kxu ártalom** és **ke nem**)
- biztonságosan, biztonságban:** [ni.ˈzaw.noŋ] *PF* hsz. *nìzawnong* (eredete: **«awn» befejezett melléknévi igenévi alak** és **zong megment**)
- biztos, magabiztos:** [am.ˈʔa.kɛ] *PF* mn. *am'ake* (összetétel ebből: **am'a kétség** és **ke nem**)
- bölcs, szánom-bánom, sajnós, sajna, az én saram (megbánás vagy vétkesség beismerése):** [ŋaj.ˈt'o.a] *PF* gesz. *ngaytxoa* (összetétel ebből: **ngeyã tiéd** és **txoa megbocsátás**)
- bocsánatkérés:** [tsap.ˈʔa.lu.tɛ] *PF* fn. *tsap'alute*
- bocsánatot kér:** [tsap.ˈʔa.lu.tɛˈs-i] *PF* i.(tn) *tsap'alute si* (eredete: **tsap'alute bocsánatkérés**)
- bogyó:** [ˈpa.sukʷ] *PF* fn. *pasuk*
- bokor:** [ˈut.ral.tsjipʷ] *PF* fn. *utraltsyip* (eredete: **utral fa**)
- boldogan, szerencsésen:** [ˈnɛt.tɪpʷ] *PF* hsz. *netɪp*
- boldogtalan, szomorú, 'Milyen szomorú!':** [kɛ.ˈft'o] *PF* gesz. *keftxo*
- bolond, örült, örületes:** [lɛk.ˈjɛ.ʔuŋ] *PF* mn. *lekye'ung* (eredete: **keye'ung örület**)
- bomló állat vagy rothadó hús szagára emlékeztető:** [ˈk'æ.næŋ] *PF* mn. *kxänäng*
- bonyolult (dolog), finom, részletes, precíz:** [hi.ˈno] *PF* mn. *hino*
- bonyolult, nehéz:** [ŋæ.zikʷ] *PF* mn. *ngäzik*
- borzalmas, szörnyű, rettenetes:** [ˈfp'a.mo] *PF* mn. *fpxamo*
- borzalmasan, szörnyen, rettenetesen:** [ni.ˈfp'a.mo] *PF* hsz. *nìfpxamo* (eredete: **fpxamo szörnyű, rettenetes, borzalmas**)
- borzalom, szörnyűség:** [ti.ˈfp'a.mo] *PF* fn. *tìfpxamo* (eredete: **fpxamo szörnyű, rettenetes, borzalmas**)
- borús (pl.: felhős ég), zárt:** [tstu] *PF* fn. *tstu*
- bosszankodik, dühöng:** [st-i] *PF* i.(tn) *sti*
- bosszant, dühít:** [stɛj.ˈk-i] *PF* i.(t) *steyki* (eredete: **sti dühöng** és **«eyk» műveltető igei infixum**)
- bosszant, zavar:** [sr.æʔ] *PF* i.(t) *srätx*
- bosszúsan, aggódva:** [ni.ˈsɪjum] *PF* hsz. *nìsngum* (eredete: **sngum aggodalom**)
- bosszúság:** [sæ.ˈsrætʷ] *PF* fn. *säsärätx* (eredete: **srätx bosszat**)
- bot, pálca:** [swɛkʷ] *PF* fn. *swek*
- buborék:** [t'atʷ] *PF* fn. *txatx*
- bukás, sikertelenség (konkrét esetben):** [sæ.ˈnu.i] *PF* fn. *sänui* (eredete: **nui elbukni, sikertelenné lenni**)
- bumm! (hangutánzószó):** [ˈk'aŋ.aŋ.aŋ] *PF* gesz. *kxangangang*
- bunkósbot (fegyver):** [t'ɛwkʷ] *PF* fn. *txewk*
- buta, sötét:** [ˈsnu.mi.na] *CP* mn. *snumina* cs.sz.

buta, tudatlan: [ˈjaj.mak˧] PF mn. *yaymak*
buzgó, lelkes: [lɛ.ˈsoʔ.ha] PF mn. *leso'ha* (eredete: *so'ha* *lelkesnek lenni*) cs.sz.
báj, elegancia, kecsesség: [ˈlo.ran] PF fn. *loran* (összetétel ebből: *lor* *gyönyörű* és *ran* *belső tulajdonság*)
bánat: [jɛŋ.ˈwal] PF fn. *yengwal*
bánat: [a.ˈfpawŋ] PF fn. *afpawŋ*
bánatosan: [na.ˈfpawŋ] PF hsz. *nafpawŋ* (eredete: *afpawŋ* *bánat*)
bánkodik: [a.ˈfpawŋ s-i] PF i.(tn) *afpawŋ si* (eredete: *afpawŋ* *bánat*)
bár, ugyanakkor, ámbátor: [hu.ˈfwa] PF ksz. *hufwa*
bárcsak! (kívánság; a tényekkel szemben, befejezett vagy folyamatos kötőmóddal): [ni.ˈra.ŋa] PF hsz. *nirangal* (eredete: *rangal* *kíván*)
bármely egyéb ülőalkalmatosság, székhely, pad: [sɛjŋ] PF fn. *seyn* (eredete: *sä'o* *eszköz* és *heyn* *ül*)
bármi, mindegy: [kɛ.ˈtsran] PF mn., ksz. *ketsran* (összetétel ebből: *ke* *nem* és *tsranten* *számít*)
bármily, akármennyire: [ŋi.ˈan] PF,SW hsz. *ngian*
bátor: [tsɛw] PF mn. *tstew* cs.sz.
bátor, merész: [ti.ˈtsɛw.ŋaʔ] PF mn. *tistewŋa'* (eredete: *tistew* *bátorság*, *merész-ség*) n.e. (pl. *bátor tett*)
bátorság, merészesség: [ti.ˈtsɛw] PF fn. *tistew*
bázis: [t'ɪn.tɛŋ] PF fn. *txintseng* (összetétel

C

(csoport)tag: [ha.ˈp'i.tu] PF fn. *hapxìtu* (eredete: *hapxì* *rész*)
a célból/azért, hogy: [ftɛ] PF ksz. *fte* (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)
ceruza, szó szerint: írópálca fából: [pam.ˈrel.vul le.ˈrɪm] PF fn. *pamrelvul lerin* (összetétel ebből: *pamrelvul* *toll*, *ceruza* és *lerin* *fa-*)
ceruza, toll, szó szerint: írópálca: [pam.ˈrel.vul] fn. *pamrelvul* (összetétel ebből: *pamrel* *írás* és *vul* *faág*)
ceruza, toll, szó szerint: írópálca (pamrelvul rövid alakja): [ˈrel.vul] PF fn. *relvul*

ebből: *txin* *fő*, *elsődleges* és *tseng* *hely*)
béke, jólét: [fpom] PF fn. *fpom*
békésen, nyugodtan: [nim.ˈwej] PF hsz. *nimwey* (eredete: *mawey* *nyugodt*)
bízik, függ valamitől, számít: [m.ɔŋ] PF i.(t) *mong*
bízva, habozás nélkül: [ni.ˈmal] PF hsz. *nimal* (eredete: *mal* *megbízható*)
bölcs: [t'an.tɕlu.sam] PF mn. *txantslusam* (összetétel ebből: *txan* *sok* és *tsl«us»am* *megért*)
bölcs: [la.ˈfjon] PF mn. *lafyon* (eredete: *hafyon* *bölcsesség*)cs.sz.
bölcs: [ha.ˈfjo.ŋaʔ] PF mn. *hafyonga'* (eredete: *hafyon* *bölcsesség*)nem emberekre/személyekre
bölcsesség: [ha.ˈfjon] PF fn. *hafyon*
bölcsesség (ritkán használt): [ti.ˈt'an.tɕlu.sam] PF fn. *tixantslusam* (eredete: *txantslusam* *bölcs*)
büszke: [lɛ.ˈnɪ.a] PF mn. *lenrra* (eredete: *nrra* *büszkeség*)
büszkeség: [nɪ.a] PF fn. *nrra*
büszkén: [ni.ˈnɪ.a] PF hsz. *ninrra* (eredete: *nrra* *büszkeség*)
bögés, állathang (ordítás, stb.): [zawɪ] PF fn. *zawɪ*
bőr: [t'aʔ.lɛŋ] PF fn. *ta'leng*
bőr (anyag): [flawk'] PF fn. *flawkx*
bőséges, ízletes, pompás: [fwaŋ] PF mn. *fwang*
bűvészműtárgy, trükk, ügyes/speciális módszer: [iŋ.jɛn.tɕjip'] PF fn. *ingyentsyip* (eredete: *ingyen* *titokzatosság érzése*)

ciklus: [joʔ.ko.fja] PF fn. *yo'kofya* (összetétel ebből: *yo'ko* *kör* és *fya'o* *ösvény, út, mód*)
cipő: [hawn.vɛn] PF fn. *hawnven* (összetétel ebből: *hawnu* *véd, óv* és *venu* *lábfej*)
copf, idegköteg: [tswin] PF fn. *tswin*
copfocska: [tswin.tɕjip'] PF fn. *tswintsyip* (eredete: *tswin* *copf*)
csak: [ni.ˈʔaw] PF hsz. *nì'aw* (eredete: *'aw* *egy*)
családi függőágy: [swaj.ni.vi] PF fn. *swaynivi* (összetétel ebből: *soaia* *család* és *nivi* *alvó függőágy*) Megjegyzés: *soaia* összevonva ezzel: *sway*
csalódás, meghiusult elvárások miatti érzel-

- mi csalódottság, kiábrándulás:** [jɛw.la] *PF* fn. *yewla*
- csalódást okozva, kiábrándítóan:** [ni.'jɛw.la] *PF* *hsz.* *nìyewla* (eredete: **yewla** csalódás)
- csapat, szakasz, katonai egység:** [wɛm.po.ŋu] *PF* fn. *wempongu* (összetétel ebből: **wem** *harcol* és **pongu** *csoporthoz*)
- csapda:** [sæ.'sjɛpʷ] *PF* fn. *säsyp* (eredete: **syep** *csapdába ejt*)
- csapdába ejt:** [sj.ɛpʷ] *PF* i.(t) *syep*
- csapda (állat vagy személyé), állatnyom:** [t̪smim] *PF* fn. *tsmim*
- csatában legyőz, meghódít:** [l.æ.'t'.ajɲ] *PF* i.(t) *lätxayɲ*
- csecsemő, baba:** [pɾ.nɛn] *PF* fn. *prnen*
- csekély, kevés:** [hɪm] *PF* mn. *hìm*
- csekélység, kicsi te:** [ŋa.'t̪sjipʷ] *PF* nm. *ngatsyip* (eredete: **nga** *you*)
- csekélységem:** [wɛ.'t̪sjipʷ] *PF* nm. *oetsyip* (eredete: **oe** *én*)
- cselekedet, tett:** [kɛm] *PF* fn. *kem*
- cseles, trükkös (személy):** [lɛt.'wan] *PF* mn. *letwan* (eredete: **tute** *személy* és **wan** *elrejt*)
- csend, némaság:** [ti.'fnu] *PF* fn. *tifnu* (eredete: **fnu** *elcsendesül*)
- csendes:** [ti.'fnu.ŋaʔ] *PF* mn. *tifnunga'* (eredete: **fnu** *elcsendesül*) n.e.
- csepp, hely, szilánk:** [l.və] *PF* fn. *ilva*
- csere-, helyettes, valami ami helyettesít valami mást:** [sæ.'rawn] *PF* fn. *särawn* (eredete: **rawn** *kicserél*)
- cserébe:** [jo.a] *PF* told. *yoa-*
- csevej:** [ti.pæŋ.'k'o.'t̪sjipʷ] *PF* fn. *tipängkxotsyip* (eredete: **tipängkxo** *beszélgetés*)
- csigaház, kagylóhéj (tengeri):** [sum] *PF* fn. *sum*
- csillag, biolumineszcens szeplő:** [tan.'hi] *PF* fn. *tanhi*
- csillagcsoport:** [sna.tan.'hi.'t̪sjipʷ] *PF* fn. *snatanhìtsyip* (összetétel ebből: **sna'o** *csoport* és **tanhi** *(tsyip)* *csillag*)
- csillagkép:** [sna.tan.'hi] *PF* fn. *snatanhì* (összetétel ebből: **sna'o** *csoport* és **tanhi** *csillag*) szó sz.: 'csillagcsoport'
- csinos:** [sɛ.'vin] *PF* mn. *sevin* cs.sz. (nőkre)
- csintalan:** [sti.wi.ŋaʔ] *PF* mn. *stiwinga'* (összetétel ebből: **stiw** *csíny* és **nga'** *tartalmaz*)
- csinál:** [kɛm 's:i] *PF* i.(tn). *kem si* (eredete: **kem** *cselekedet*)
- csinál, ntesz, összetett igékben szerepel:** [s:i] *PF* si képző *toldalék*
- csoda:** [pa.'rul] *PF* fn. *parul*
- csodálatos:** [pa.'rul.ŋaʔ] *PF* mn. *parulnga'* (eredete: **parul** *csoda*) n.e.
- csodálatos, klassz, fantasztikus:** [ko.'sman] *PF* mn. *kosman*
- csodálatosan:** [nik.'sman] *PF* *hsz.* *nìksman* (eredete: **kosman** *csodálatos*)
- csomó:** [fta] *PF* fn. *fta*
- csomóz:** [fta s:i] *PF* i.(tn) *fta si* (eredete: **fta** *csomó*)
- csont:** [t'æ.rɛm] *PF* fn. *txärem*
- csontváz:** [sna.'t'æ.rɛm] *PF* fn. *snatxärem* (összetétel ebből: **sna'o** *készlet* és **txärem** *csont*) szó sz.: 'csontkészlet'
- csoport, készlet, halom, rakás:** [sna.ʔo] *PF* fn. *sna'o* n.e.
- csésze:** [t̪ŋal] *PF* fn. *tsngal*
- csésze vagy tál (természetes formából mimimálisan átalakítva):** [sɛj] *PF* fn. *sey*
- csíny, rosszalkodás:** [sti.wi] *PF* fn. *stiw*
- csínytevő:** [sti.wi.si.ju] *PF* fn. *stiwisiyu* (eredete: **stiw** *csíny*)
- csípő:** [ʔl.ŋo] *PF* fn. *lŋo*
- csók:** [sæ.'pom] *PF* fn. *säpom* (eredete: **pom** *csókol*)
- csökkent:** [n.æn] *PF* i.(tn) *nän*
- csökkenő mértékben, egyre kevésbé:** [ni.'næn.æn] *PF* *hsz.* *nìnänän* (eredete: **nän** *csökkent*)
- csúcs, tető:** [fæ.pa] *PF* fn. *fäpa*
- csúnya:** [nar.'væʔ] *PF* mn. *narvã'* (eredete: **nari** *szem* és **vã'** *kellemetlen*)
- csúszik, siklik:** [fw.i] *PF* i.(tn) *fwi*
- csütörtök:** [tr.'mɾ.vɛ] *PF* fn. *trrmrrve* (összetétel ebből: **trr** *nap* és **mrrve** *ötödik*)
- cuki, kedves, imádnivaló:** [ho.na] *PF* mn. *hona*
- cukiság, kedvesség:** [ti.'ho.na] *PF* fn. *tihona* (eredete: **hona** *kedves*)
- cél(kitűzés):** [ti.'kan] *PF* fn. *tikan* (eredete: **kan** *megcéloz*)

CANNOT FIND OSLETTER

0, nulla: [kɛw] *PF* szám *kew*

D

dal (ősi, szertartásos): [wa:j] *PF* fn. *way*

dal, dallam: [lawɾ] *PF* fn. *lawr*

dal, ének: [ti.'ɾol] *PF* fn. *tírol* (eredete: *rol énekel*)

dallam: ['waj.tɛ.lɛm] *PF* fn. *waytelem* (összetétel ebből: **way dal** és **telem zsinór**)

dallam, dal: [lawɾ] *PF* fn. *lawr*

dalol: ['waj 's:i] *PF* i.(tn) *way si* (eredete: **way dal**)

darabolt, elosztott: [kɛ.'ʔaw] *PF* mn. *ke'aw* (összetétel ebből: **ke nem** és **'aw egy**)

de: [slæ] *PF* ksz. *slä*

de csak ritkán), erős vízesés, jellemzői: fültépő hangja és halálos ereje (megszámlálható: [k'or] *PF* fn. *kxor*

de csak ritkán), vadvízi zuhatag (megszámlálható: ['tsɛl.t̩sul] *PF* fn. *tseltsul*

de helyette, de inkább: [ki] *PF* ksz. *ki*

de inkább, de helyette: [ki] *PF* ksz. *ki*

december: [vo.sp'i.vo.'sɪŋ] *PF* fn. *vospɰivosɪŋ* (összetétel ebből: **vospɰi hónap** és **vosing ti-zenkettő**)

deformáltság, hiba, folt, rossz tulajdonság: ['fɛʔ.ran.vi] *PF* fn. *fe'ranvi* (eredete: **fe'ran rossz természet, eredendően hibás**)

depresszió, szenvedés (érzelmi): [sæ.ŋæ.'ʔæn] *PF* fn. *sängä'an* (eredete: **ngä'an szenved (érezlemileg)**)

derűs, nyugodalmas, kellemes: [lɛ.'fpom] *PF* mn. *lefpom* (eredete: **fpom boldogság, béke**) n.e.

diák, tanuló: ['nu.mɛ.ju] *PF* fn. *numeyu* (eredete: **nume tanul**)

dob (bőrből készült): ['a.u] *JC* fn. *au*

dobni: ['tsɾ.ɛ.'ʔ:i] *PF* i.(t) *tsre'i*

dohányzik (sz.sz.: füstöt szív): [t̩sw.ɪk'k'ɛ.nɛ.rɪt] *PF,D* i.(tn) *tswik kxenerit* (összetétel ebből: **tswik szív** és **kxener füst**)

dohányzás (na'vi idióma), „nappali örömteli füstölgés”: [ɾɪ.k'ɛn.tɾ.kɾ] *Skxawng* fn. *prrkx-*

entrkr (összetétel ebből: **prte' öröm, kxener füst, trr nap** és **kr idő**)

dolgok: [a.'ju] *PF* fn. *ayu* (eredete: **'u dolog**) (sosem többesszámú **u**)

dolgozik: [ti.'kaŋ.kɛm 's:i] *PF* i.(tn) *tikangkem si* (eredete: **tikangkem munka**)

dolog (kézzelfogható), tárgy: [zum] *PF* fn. *zum*

dolog (valami): [ʔu] *PF* fn. *'u*

domb: [ram.t̩sɪp] *PF* fn. *ramtsyip* (eredete: **ram hegy**)

duda, kürt: [pawk̩] *PF* fn. *pawk*

durva: [ɛk'.t'u] *PF* mn. *ekxtxu*

durva, közönséges, udvariatlan: [ræp.'tum] *PF* mn. *räptum*

durván, körülbelül: [wum] *PF* hsz. *wum*

dél (napszak): [k'am.tɾ] *PF* fn. *kxamtr* (összetétel ebből: **kxam közép** és **trr nap**)

délelőtt: [srɛ.'kam.tɾ] *PF* fn. *srekamtr* (összetétel ebből: **sre előtt** és **kxamtr dél**)

délután: [haʔ.'ŋɪr] *PF* fn. *ha'ngir*

démon: [vɾ.tɛp] *PF* fn. *vrtep*

dísz, vagy ünnepi felszerelés/ruházat (része): [i.'o.i] *PF* fn. *ioi*

díszít: [i.'o.i s:i] *PF* i.(tn) *ioi si* (eredete: **ioi dísz**)

döntés: [ti.'pɛ.'ʔun] *PF* fn. *tipe'un* (eredete: **pe'un dönt**)

dúdol, szöveg nélkül énekel: [t.ɪŋ lawɾ] *PF* i.(tn) *tɪŋ lawr* (eredete: **tɪŋ ad** és **lawr dal-lam**)

düh: [ti.'sti] *PF* fn. *tisti* (eredete: **sti dühöng**)

dühít, bosszant: [stɛj.'k:i] *PF* i.(t) *steyki* (eredete: **sti dühöng** és «**eyk**» műveltető igei *infixum*)

dühödt mordulás, 'vigyázz!': [o.'ɪss] *LA* gesz. *oɪss*

dühöng, bosszankodik: [st.i] *PF* i.(tn) *sti*

dühösen mordul: [o.'ɪss s:i] *PF* i.(tn) *oɪss si* (eredete: **oɪss dühös mordulás**)

dühösen, mérgesen: [ni.'sti] *PF* hsz. *nisti* (eredete: **sti dühöng**)

E

(-e)... vagy nem, (-e)... vagy sem: [ft'ej] *PF* ksz.
ftxey

(-e)... vagy sem, (-e)... vagy nem: [ft'ej] *PF* ksz.
ftxey

(egy) fél: [mawl] *PF* fn. *mawl*

(egy) harmad: [pan] *PF* fn. *pan*

(együtt) mint egy család: [ni.so.'a.i.a] *PF* hsz.
nisoaia (eredete: *soaia* család)

(együtt) mint egy klán: [ni.o.'lo?] *PF* hsz. *nìo-*
lo' (eredete: *olo'* klán)

(el)dönt: [p'ε.ʔ.un] *PF* i.(t) *pe'un*

(el)kezdődik: [sɲ.æ.ʔ.i] *PF* i.(tnm) *sngä'i*

(el)küld: [fp'εʔ] *PF* i.(t) *fpe'*

(el)pusztít, megsemmisít, lerombol:
[sk.a.'ʔ.a] *PF* i.(t) *ska'a*

(el)takar, (be)fed: [lɛw 's.i] *PF* i.(tn) *lew si* (ere-
dete: *lew takar*)

(el)veszít: [t'a.t.εpʔ] *PF* i.(t) *tatep*

(elő)jel, ómen: [a.'u.ɲi.a] *PF* fn. *aungia*

ebben a pillanatban, éppen most: [p'i.'setʔ] *PF* hsz. *pxiset* (összetétel ebből: *set* most és *pxi* éles)

ebben a tekintetben, ezzel kapcsolatban:
[mi.'ft'ε.lɛ] *PF* hsz. *miftxele*

ebből eredően, ettől, ezért, emiatt: [ta.'fral] *PF* hsz. *tafral*

edz, gyakorol: [tʃsk'ε.kɛɲ 's.i] *PF* i.(tn) *tskxek-*
keng si (eredete: *tskxekeng* edzés)

edzés, kiképzés, gyakorlat: [tʃsk'ε.kɛɲ] *PF* fn.
tskxekeng

egy csepp vagy kisebb vízesések sorozata,
amelyek egy folyamból vagy tavakból fo-
lynak (megszámlálható): [sja.nan] *PF* fn.
syanan

egy hét: [kin.tʃ] *PF* fn. *kintrr* (eredete: *kinä* hét
és *trr* nap)

egy kevés, néhány: [ʔa.ʔaw] *PF* mn. *'a'aw*
(egyesszámú, megszámlálható főnevekkel)

egy osztály tagja, osztálytárs: [nu.mul.'t'a.tu] *PF* fn.
numultxatu (eredete: *numultxa* tanó-
ra)

egy pandorai nap, nap-éj változás Pandorán:
[tʃ.t'on] *PF* fn. *trrtxon* (összetétel ebből: *tr*
nap és *txon* éj)

egy pillanat múlva, azonnal: [p'i.swaw.'aj] *PF* hsz.
pxiswaway (összetétel ebből: *swaw* pil-
lanat és *ay* jövő idejű igei infixum)

egy pillanattal ezelőtt: [p'i.swaw.'am] *PF* hsz.
pxiswawam (összetétel ebből: *swaw* pillanat
és *-am* múlt idejű igei infixum)

egy személy (általános alany): [ʔaw.po] *PF* nm.
'awpo

egy személyes ivóedény, "korsó"(kagylóhéjból,
részegítő italokhoz): [swo.a.sej] *PF* fn.
swoasey (összetétel ebből: *swoa* részegítő
ital, *szesz* és *sey* csésze)

egy szinten, egyformán: [ni.'ʔɛɲ] *PF* hsz.
nì'eng (eredete: *'engeng* szint)

egy, 1: [ʔaw] *PF* szám *'aw*

egybehangzó, harmonikus: [mɛ.'ʔɛm] *PF* mn.
me'em

egyből utána, rögtön: [p'i.'maw] *PF* told.
pximaw- (összetétel ebből: *maw* után (idő-
ben) és *pxi* éles)

egyedi, eredeti, nem más forrásból származó:
[lɛ.'tsim] *PF* mn. *letsim* (eredete: *tsim* forrás)

egyedül: [ni.'ʔaw.tu] *PF* hsz. *nì'awtu* (összeté-
tel ebből: *'aw* egy és *tute* személy)

egyedül lévő, magányos: [lɛ.'ʔaw.tu] *PF* mn.
le'awtu (összetétel ebből: *'aw* egy és *tute* sze-
mély)

egyedülállóan magas, vékony vízesés, amely
magas szikláról vagy lebegő hegyről fo-
lyik le (megszámlálható): [se.'ʔajl] *PF* fn.
se'ayl

egyenes: [jɛj] *PF* mn. *yey*

egyenes vonal: [jɛj.fja] *PF* fn. *yeyfya* (eredete:
yey egyenes és *fya'o* út)

egyenes vonalban, egyenesen előre:
[ni.'jɛj.fja] *PF* hsz. *nìyeyfya* (eredete: *yey-*
fya egyenes vonal)

egyenes, felegyenesedett: [p'im] *PF* mn. *pxim*
egyenesen: [ni.'jɛj] *PF* hsz. *nìyey* (eredete: *yey*
egyenes)

egyenesen előre, egyenes vonalban:
[ni.'jɛj.fja] *PF* hsz. *nìyeyfya* (eredete: *yey-*
fya egyenes vonal)

egyenesen, felegyenesedve: [ni.'p'im] *PF* hsz.
nìpxim (eredete: *pxim* egyenes)

egyenletes (mozgásra!), sima: [lɛɛ] *PF* mn. *ler*
egyenlő, azonos, megegyező: [tɛɲ] *PF* mn.
teng

egyesszámban értendő, valaki, ő(k) (határo-
zatlan alany): [fko] *PF* nm. *fko*

- egyesül:** [ˈn̩.a.w.aŋ] _{PF} i.(tn) *nawang*
- egyesült (pár):** [m̩.un.ˈt̩.a] _{PF} mn. *muntxa*
- egyetlen:** [l̩.ɛ.ˈʔaw] _{PF} mn. *le'aw*
- egyetért:** [m̩.ɪ.ˈt̩.ɛ] _{PF} i.(tn) *mllte*
- egyformán, egy szinten:** [n̩ɪ.ˈʔɛŋ] _{PF} hsz. *n̩'eng* (eredete: **'engeng szint**)
- egymást:** [f̩ɪ.ˈʔs̩ap̩] _{PF} hsz. *fitsap* (összetétel ebből: **fipo** ezt (a személyt) és **tsapo** azt (a személyt))
- egyre inkább, növekvő mértékben:** [n̩ɪ.ˈʔul.ʔul] _{PF} hsz. *n̩'ul'ul* (eredete: **'ul növel**)
- egyre kevésbé, csökkenő mértékben:** [n̩ɪ.ˈn̩æn.æn] _{PF} hsz. *n̩n̩n̩n̩* (eredete: **n̩n̩ csökkent**)
- egyszemélyes függőágy :** [ˈsno.ni.vi] _{PF} fn. *snonivi* (összetétel ebből: **sno** saját és **nivi** függőágy)
- egyszer (a múltban):** [ʔaw.ˈli.ɛ] _{PF} hsz. *'awlie*
- egyszer (nem többször):** [ʔaw.lo] _{PF} hsz. *'awlo*
- egyszerű:** [f̩j̩n] _{PF} mn. *fj̩n*
- egyszerű, könnyű:** [ˈftu.ɛ] _{PF} mn. *ftue*
- egyszerűen, könnyen:** [n̩ɪ.ˈftu.ɛ] _{PF} hsz. *n̩ftue* (eredete: **ftue** könnyű)
- egyáltalán nem (lásd ke...kaw'it egyáltalán nem kifejezésekben), egyáltalán:** [kaw.ˈʔit̩] _{PF} hsz. *kaw'it* (összetétel ebből: **ke 'aw** nem és **'it** kevés)
- egyáltalán, egyáltalán nem (lásd ke...kaw'it egyáltalán nem kifejezésekben):** [kaw.ˈʔit̩] _{PF} hsz. *kaw'it* (összetétel ebből: **ke 'aw** nem és **'it** kevés)
- egyéni stílus:** [ˈsno.lup̩] _{PF} fn. *snolup* (összetétel ebből: **sno** saját és **lupra** stílus)
- egyénieskedés, önzés:** [t̩ɪ.ˈʔaw.po] _{PF} fn. *t̩'awpo* (eredete: **'awpo** egy személy)
- együtt, közösen:** [ʔaw.si.ˈt̩ɛŋ] _{PF} hsz. *'awsiteng* (összetétel ebből: **'aw** egy és **teng** megegyező)
- egész, teljes:** [ʔæn.ˈs̩jɛm] _{PF} nm. *'änsyem*
- egész, teljesség:** [wot̩] _{PF} fn. *wotx*
- egészség (fizikai):** [f̩p̩om.ˈtok̩] _{PF} fn. *f̩p̩omtokx* (összetétel ebből: **f̩p̩om** jólét és **tokx** test) cs.sz.
- egészség vagy jólét (szellemi):** [f̩p̩om.ˈron] _{PF} fn. *f̩p̩omron* (eredete: **f̩p̩om** jólét és **ronsem** elme) cs.sz.
- egészséges (fizikailag):** [l̩ɛ.f̩p̩om.ˈtok̩] _{PF} mn. *l̩ɛf̩p̩omtokx* (eredete: **f̩p̩omtokx** egészség (fizikai)) cs.sz.
- egészséges (fizikailag):** [f̩p̩om.ˈtok̩.ŋaʔ] _{PF} mn. *f̩p̩omtokxŋa'* (összetétel ebből: **f̩p̩om** jólét és **tokx** test) n.e.
- egészséges (szellemileg):** [l̩ɛ.f̩p̩om.ˈron] _{PF} mn. *l̩ɛf̩p̩omron* (eredete: **f̩p̩omron** egészség vagy jólét (szellemi)) cs.sz.
- egészséges (szellemileg):** [f̩p̩om.ˈro.ŋaʔ] _{PF} mn. *f̩p̩omronŋa'* (összetétel ebből: **f̩p̩om** jólét és **ronsem** elme) n.e.
- egészségtelen (fizikailag):** [k̩ɛ.l.f̩p̩om.ˈtok̩] _{PF} mn. *k̩ɛl̩f̩p̩omtokx* (összetétel ebből: **ke** nem és **f̩p̩omtokx** egészség) cs.sz.
- egészségtelen (fizikailag):** [k̩ɛ.f̩p̩om.ˈtok̩.ŋaʔ] _{PF} mn. *k̩ɛf̩p̩omtokxŋa'* (összetétel ebből: **ke** nem és **f̩p̩omtokxŋa'** egészséges (fizikailag)) n.e.
- egészségtelen, beteg (szellemileg):** [k̩ɛ.l.f̩p̩om.ˈron] _{PF} mn. *k̩ɛl̩f̩p̩omron* (összetétel ebből: **ke** nem és **l̩ɛf̩p̩omron** egészséges (szellemileg)) cs.sz.
- egészségtelen, beteg (szellemileg):** [k̩ɛ.f̩p̩om.ˈro.ŋaʔ] _{PF} mn. *k̩ɛf̩p̩omronŋa'* (összetétel ebből: **ke** nem és **f̩p̩omronŋa'** egészséges (szellemileg)) n.e.
- ehető:** [ˈtsuk.ˈjom] _{PF} mn. *tsukyom* (eredete: **yom** enni)
- el(felé):** [n̩ɛ.ˈto] _{PF} esz. *neto* (eredete: **ne** felé)
- elbeszélő költemény, vers:** [ˈvur.waj] _{PF} fn. *vurway* (összetétel ebből: **vur** történet és **way** dal)
- elbukni, hibázni, sikertelennek lenni:** [ˈn̩.u.ˈi] _{PF} i.(tn) *nui*
- elcsendesül, lehalkít:** [f̩n̩.u] _{PF} i.(tn) *f̩nu*
- eldöntendő kérdés jele:** [ˈsrak(ɛ)] _{PF} part. *srak(ɛ)*
- elegancia, kecsesség, báj:** [ˈlo.ran] _{PF} fn. *loran* (összetétel ebből: **lor** gyönyörű és **ran** belső tulajdonság)
- elejt (ii):** [t̩.uŋ.ˈz̩.up̩] _{PF} i.(t) *tungzup* (összetétel ebből: **tung** enged és **zup** esik)
- elereszt:** [l̩.o.ˈn̩.u] _{PF} i.(t) *lonu*
- elfelejt:** [ˈt̩sw̩.aʔ] _{PF} i.(t) *tswa'*
- elfog, foglyul ejt:** [sp̩.ɛ.ˈʔ̩] _{PF} i.(t) *spe'e*
- elfogad:** [m̩.ɪ.ˈʔ̩.an] _{PF} i.(t) *mll'an*
- elfogadás:** [t̩ɪ.m̩.ˈʔ̩.an] _{PF} fn. *t̩mll'an* (eredete: **mll'an** elfogad)
- elfoglal:** [t̩.ok̩] _{PF} i.(t) *tok*

- elfoglalt(nak lenni) (negatív értelemben):** „nyakig ül a munkában”: [v.ɾ.ɿm] PF i.(átn) *vrɿn* (eredete: 'in elfoglalt)
- elfoglalt(nak lenni) (pozitív értelemben), elmélyed valamiben, amit különösen kellemesnek talál:** [s.u.l.m] PF i.(átn) *sulɿn* (eredete: 'in elfoglalt)
- elfoglalt, tevékeny:** [ɿ.m] PF i.(tn) 'in
- elfoglaltságot adó cselekvés:** [tm] PF fn. *tin* (eredete: 'in elfoglalt)
- elfogyaszt, eléget:** [n.ɛk'] PF i.(t) *nekx*
- elhagy:** [t'.n] PF i.(t) *txɿng*
- elhagy, elmegy:** [h.um] PF i.(tn) *hum*
- elhalad (vmi. mellett):** [ft.ɛm] PF i.(t) *ftem*
- elismer:** [p.l.ŋaj] PF i.(tn) *plɿngay* (eredete: *plɿtxe beszél és ngay igaz*)
- eljut/elér valahová, megérkezik:** [p.a.t.ɛ] ZS ige *pate*
- eljárás, rendszer, folyamat, módszer:** [vɛ.fja] PF fn. *vefya* (összetétel ebből: **ve'o rend, rendezettség** és **fya'o mód, módszer**)
- elkap:** [st.æɿ.n.ɿ] PF i.(t) *stä'nì*
- elkerül:** [ɿ.aw.nim] PF i.(t) 'awnim (összetétel ebből: 'awn marad és alim távol)
- elkezd:** [tsj.ul] PF i.(t) *tsyul*
- elképzelt dolog:** [ron.sɛl] PF fn. *ronsrel* (eredete: *ronsrelnop elképzelt*)
- ellen (pl: harcolni vki ellen):** [wæ] PF told. *wä+*
- ellenfél:** [wæ.tu] PF fn. *wätu* (eredete: *wä- ellen*)
- ellenkezőleg, ellentétesen:** [ni.'wæ] PF hat.sz. *nìwä*
- ellenség:** [k'u.tu] PF fn. *kxutu* (eredete: *kxu baj*)
- ellentéző, az ellenkező oldalon:** [fɛw.tu.sok'] PF mn. *fewtusok* (eredete: **few-át**(Hétköznapi szóhasználatban (few.ɿsok))
- ellentétesen, ellenkezőleg:** [ni.'wæ] PF hat.sz. *nìwä*
- ellenőriz, (ki)próbál, értékkel:** [m.ajɿ] PF i.(tn) *may'*
- ellenőriz, (meg)vizsgál:** [st.ɛ.ft'.aw] PF i.(t) *stɛftxaw*
- ellátmány, utánpótlás:** [mɛk.ɛ] PF fn. *mekre*
- elme:** [ron.sɛm] PF fn. *ronsem*
- elmegy, elhagy:** [h.um] PF i.(tn) *hum*
- elméleti, intuitív:** [ɛ.'ɿɛn] PF mn. *le'en* (eredete: 'en találgatás) n.e.
- elmélyed valamiben, elfoglalt(nak lenni) (pozitív értelemben), amit különösen kellemesnek talál:** [s.u.l.m] PF i.(átn) *sulɿn* (eredete: 'in elfoglalt)
- elmés, ötletes:** [sil.'ron.sɛm] PF mn. *silronsem* (összetétel ebből: **siltsan jó és ronsem elme**)
- Elnézést!:** [hi.'t'o.a] PF gesz. *hɿtxoa* (eredete: **hì'i kis és txoa megbocsájtás**)
- elolt:** [t.oŋ] PF i.(t) *tong*
- elosztott, darabolt:** [kɛ.'ɿaw] PF mn. *ke'aw* (összetétel ebből: **ke nem és 'aw egy**)
- elrejt:** [w.an] PF i.(t) *wan*
- elront, hibát vét, rosszat tesz:** [ti.'k'ej 's-i] PF i.(tn) *tikxey si* (eredete: **tikxey hiba**)
- első:** [ɿaw.vɛ] PF mn. 'awve (eredete: 'aw egy)
- első a sorban, eredeti, kezdetben vagy kezdetől fogva létező:** [ɛ.'sɿæ.ɿi] PF mn. *lesngä'i* (eredete: **sngä'i kezd**)
- elsődleges szerep a társadalomban, foglalkozás:** [t'in.tm] PF fn. *txintin* (összetétel ebből: **txin fő és tin elfoglaltságot adó cselekvés**)
- elsődleges, fő:** [t'in] PF mn. *txin*
- elsősorban, főként, leginkább:** [ni.'ɿaw.vɛ] PF mn. *nì'awve* (eredete: 'awve első)
- eltalál, lesújt, (meg)üt:** [t.a.k.uk'] PF i.(t) *takuk*
- eltesz:** [n.op'] PF i.(t) *nopx*
- eltávolít, elvisz, levesz:** [ɿ.a.k.u] PF i.(t) 'aku
- eltévelyedik (spirituális értelemben):** [ɿ.i.a] PF i.(tn) 'ia
- eltűnik, elvész (szem elől):** [ɿ.ɿp] PF i.(tn) 'ip
- elutasít:** [tsj.æɿ] PF i.(t) *tsyär*
- elutasítás:** [ti.'tsj.æɿ] PF fn. *titsyär* (eredete: **tsyär elutasít**)
- elvesztés:** [ti.'han] PF fn. *tihan* (eredete: **han elveszít**)
- elveszít:** [h.an] PF i.(t) *han*
- elvisz, eltávolít, levesz:** [ɿ.a.k.u] PF i.(t) 'aku
- elvont értelemben), imádság (általános:** [ti.a.'ho] PF fn. *tiaho* (eredete: **aho imádkozik**)
- elvont értelemben), javulás (általános:** [ti.'tsan.ɿul] PF fn. *titsan'ul* (eredete: **tsan'ul javul**)
- elvont értelemben), rosszabbodás (általános:** [ti.'fɛ.ɿul] PF fn. *tife'ul* (eredete: **fe'ul rosszabbodik**)

- elvár, számít valamire:** [sɛ.ɛ.ʰf.ɛj] _{PF} i.(t), i.(tn) *srefey* (összetétel ebből: **sre+** *előtt* és **pey** *vár*)
- elvégez, befejez:** [ha.ʰsej ʰs-i] _{PF} i.(tn) *hasey si* (eredete: **hasey** *kész, befejezett*)
- elvész (szem elől), eltűnik:** [ʔ·ip] _{PF} i.(tn) *ʔp*
- elágazik, irányt vált:** [j·akʰ s-i] _{PF} i.(tn) *yak si* (eredete: **yak** *elágazás*)
- elágazás:** [jakʰ] _{PF} fn. *yak*
- elágazó villám:** [a.ʰtan.zaw] _{PF} fn. *atanzaw* (eredete: **atan** *fény* és **swizaw** *nyíl*)
- elárul, hátba támad:** [ka.ʰvukʰ ʰs-i] _{PF} i.(tn) *kavuk si* (eredete: **kavuk** *árulás*)
- elég:** [ni.ʰtam] _{PF} hsz. *nitam* (eredete: **tam** *rendben*)
- eléget, elfogyaszt:** [n·ɛkʰ] _{PF} i.(t) *nekx*
- elüldöz, kiűz:** [k·u.ʰt·akʰ] _{PF} i.(t) *kurakx*
- elülső rész vagy darab:** [za.ʰpʰi] _{PF} fn. *zapxi* (eredete: **hapxi** *rész*)
- előad, bemutat:** [mu.w·m.ʰtʰ·u] _{PF} i.(t) *muwìn-txu* (eredete: **wìntxu** *mutat*)
- előbukkan, kijön:** [wɿ.ʰz·a.ʔu] _{PF} i.(tn) *wrr-zaʰu* (eredete: **wrrpa** *kívül* és **zaʰu** *jön*)
- előkészületek, terv:** [ti.ʰhawl] _{PF} fn. *tìhawł* (eredete: **hawl** *készülődik*)
- elől jár, példát mutat:** [ʰk·ɛ.n·oŋ] or [ʰkɛ.n·oŋ] _{PF} i.(tn) *kenong* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **nong** *követ*)
- előny, haszon, nyereség:** [ʰtsan.kum] _{PF} fn. *tsankum* (összetétel ebből: **tsanʰul** *javul* és **kum** *eredmény*)
- előnyös, hasznos, nyereséges:** [ʰtsan.kum.ŋaʔ] _{PF} mn. *tsankumngaʰ* (eredete: **tsankum** *előny, haszon, nyereség*)
- előnyös, kedvező:** [ʰɛt.ɿpʰ] _{PF} mn. *etrìp*
- előre is, előzetesen:** [ni.ʰli] _{PF} hsz. *nìli* (eredete: **li** *már*)
- előre meglát, megjósol, jövendöl:** [sɛ.ɛ.s·ɛ.ʰʔ·a] _{PF} i.(t) *sreséʰa* (összetétel ebből: **sre+** *megelőzőleg* és **tseʰa** *lát*)
- előszőr, eredetileg:** [ni.ʰsŋæ.ʔi] _{PF} hsz. *nìsngäʰi* (eredete: **sngäʰi** *kezd*)
- előtt(e),elől:** [ʰɛ.o] _{PF} told. *eo-*
- előtte:** [sɛ.ɛ.fwa] _{PF} k.sz. *srefwa* (eredete: **sre+** *előtt* és **fwa** *az*)
- előzetesen, előre is:** [ni.ʰli] _{PF} hsz. *nìli* (eredete: **li** *már*)
- előző (korábbi):** [ham] _{PF} mn. *ham*
- emel, felvesz:** [kʰ·ɛl.t·ɛk] _{PF} i.(t) *kxeltek*
- emelet, szint:** [ʰʔɛŋ.ɛŋ] _{PF} fn. *ʰengeng*
- emellett, ráadásul, továbbá:** [ni.ʰsuŋ] _{PF} hsz. *nìsung* (eredete: **sung** *hozzáad*)
- emiatt, ettől, ezért, ebből eredően:** [ta.ʰfral] _{PF} hsz. *tafral*
- emlék, emlékezés:** [ʔokʰ] _{PF} fn. *ʰok*
- emlékezni:** [ʰz·ɛ.ɿ·okʰ] _{PF} i.(t) *zerok*
- emlékezés, emlék:** [ʔokʰ] _{PF} fn. *ʰok*
- energia (fizikai vagy szellemi):** [sju.ʰra] _{PF} fn. *syura*
- energikus, aktív:** [ʰwa.lakʰ] _{PF} mn. *walak*
- enged:** [t·uŋ] _{PF} i.(t) *tung*
- engedelmesen, kötelességtudóan:** [ni.ʰtson] _{PF} hsz. *nìtson* (eredete: **tson** *kötelesség*)
- engedelmeskedik, figyelmez:** [l·ɛkʰ] _{PF} i.(t) *lek*
- engedélyez:** [tɛ.ʰswo.t·ŋ] _{PF} i.(t) *teswotìng* (összetétel ebből: **tìng** *ad*)
- ennivaló (gyűjtőnév, étel, nincs többesszám):** [ʰsju.vɛ] _{PF} fn. *syuve*
- ennyire, ilyen mértékben:** [fi.ʰtʰan] _{PF} hsz. *fitxan* (eredete: **txan** *sok*)
- enyhe szél, szellő:** [hu.ʰfwɛ.tɿjipʰ] _{PF} fn. *hufwetsyìp* (eredete: **hufwe** *szél*)
- enyhe, mérsékelt, kellemes:** [ʰtɿja.fɛ] _{PF} mn. *tsyafe*
- erdő:** [ʰnaʔ.ɿŋ] _{PF} fn. *naʰrìng*
- eredeti módon, eredetileg, eredetien:** [ni.ʰtsim] _{PF} hsz. *nìtsim* (eredete: **tsim** *forrás*)
- eredeti, egyedi, nem más forrásból származó:** [lɛ.ʰtsim] _{PF} mn. *letsim* (eredete: **tsim** *forrás*)
- eredeti, kezdetben vagy kezdetől fogva létező, első a sorban:** [lɛ.ʰsŋæ.ʔi] _{PF} mn. *lesngäʰi* (eredete: **sngäʰi** *kezd*)
- eredeti, vad, természetes (hamisítatlan, változatlan állapotú):** [jɿ] _{PF} mn. *yrr*
- eredetien, eredetileg, eredeti módon:** [ni.ʰtsim] _{PF} hsz. *nìtsim* (eredete: **tsim** *forrás*)
- eredetileg, először:** [ni.ʰsŋæ.ʔi] _{PF} hsz. *nìsngäʰi* (eredete: **sngäʰi** *kezd*)
- eredetileg, eredeti módon, eredetien:** [ni.ʰtsim] _{PF} hsz. *nìtsim* (eredete: **tsim** *forrás*)
- eredmény:** [kum] _{PF} fn. *kum*
- erő:** [ti.ʰtʰur] _{PF} fn. *tìtxur* (eredete: **txur** *erős*)
- erő, hatalom:** [tswal] _{PF} fn. *tswal*
- erős:** [ti.ʰtʰur. ŋaʔ] _{PF} mn. *tìtxurngaʰ* (eredete: **tìtxur** *erő*) n.e.

erős (fizikailag/testileg): [t'ur] *PF* mn. *txur*
erős (érzelmileg, lelkileg, nem fizikailag), magabiztos: [sej.'k'el] *PF* mn. *seykxel*
erős személy: [t'ur.tu] *PF* fn. *txurtu* (eredete: *txur erős*)
erős vízesés, jellemzői: fültépő hangja és halálos ereje (megszámlálható, de csak ritkán): [k'or] *PF* fn. *kxor*
erős, hatalommal bíró: [le.'tswal] *PF* mn. *lets-wal* (eredete: *tswal erő, hatalom*)cs.sz.
erős, hatalommal bíró: [t'wal.ŋa?] *PF* mn. *ts-walŋa'* (eredete: *tswal erő, hatalom*)n.e.
erősen, gondosan: [nik.tuŋ.'zup] *PF* hsz. *nik-tungzup* (eredete: *ke tungzup nem ejt el*) szó sz.: 'anélkül, hogy elejtené'
erősen, rendületlenül, állhatatosan: [nik.lo.'nu] *PF* hsz. *niklonu* (eredete: *ke lonu nem ereszté*) szó szerint: 'anélkül, hogy eleresztené'
erőtlen: [t'an.tur] *PF* mn. *txantur* (összetétel ebből: *txan sok* és *txur erős*) cs.sz.
esemény, történet: [ti.'len] *PF* fn. *tlen* (eredete: *len történetik*)
eset, alkalom, ismételten előforduló cselekvések egyike: [a.lo] *PF* fn. *alo*
esetleg, talán: [k'awm] *PF* hsz. *kxawm*
este (alkonyat előtt), késő délután: [kajm] *PF* fn. *kajm*
este naplemente előtt, alkony: [sre.ton.'ŋoŋ] *PF* fn. *sreton'ong* (összetétel ebből: *sre előtt* és *txon'ong alkony*)
este, éjszaka: [t'on] *PF* fn. *txon*
eszes, okos, értelmes: [ka.nu] *PF* mn. *kanu* cs.sz.

F

'francba!', figyelmeztető vagy csalódottságot kifejező szó: [wi.ja] *ZS* gesz. *wiya*
(fa)kéreg: [tan.lɛŋ] *PF* fn. *tanleng* (eredete: *tangék fatörzs* és *ta'leng bőr*)
(fel)tűnik, látszik: [l-am] *PF* i.(tn) *lam*
a földön feküdni: [k.'t'aj] *PF* i.(tn) *kltxay* (összetétel ebből: *klte föld* és *txay laposan feküdni*)
a főnökének lenni, felette áll (rangsorban): [ti.'k'im s:i] *PF* i.(tn) *tikxim si* (eredete: *tikxim parancsolás, utasítás*)
a főzés művészete: [ti.'ʔem] *PF* fn. *ti'em* (ere-

eszik: [j.om] *PF* i.(t) *yom*
eszköz, szerszám: [sæ.ʔo] *PF* fn. *sä'o*
eszébe jut, "beugrik": [v.inj.k.ap] *PF* i.(t) *vingkap*
esély, lehetőség: [sk'om] *PF* fn. *skxom*
esély, szerencse: [s'aj.vi] *PF* fn. *syayvi* (eredete: *syay sors*)
eső: [tom.pa] *PF* fn. *tompa*
eső vagy nedves növényzet kellemes illatára emlékeztető, közelben folyó víz: [so.'sul] *PF* mn. *sosul*
esőcsepp: [tom.pi.va] *PF* fn. *tompiva* (eredete: *tompa eső* és *ilva csepp*)
etet: [jom.t.ɪŋ] *PF* i.(tn) *yomting* (összetétel ebből: *yom eszik* és *ting ad*)
ettől, ezért, emiatt, ebből eredően: [ta.'fral] *PF* hsz. *tafral*
évés (cselekvés): [ti.ju.'som] *PF* fn. *tijusom* (eredete: *yom eszik*)
ez (a dolog): [fi.'ʔu] *PF* mut.n. *fi'u* (eredete: 'u dolog)
ez (a tett/cselekvés): [fi.'kɛm] *PF* mut.n. *fikem* (eredete: *kem cselekvés, tett*)
ez a személy, ő: [fi.po] *PF* mut.n. *fipo* (eredete: *po ő*)
ez(en) a hely(en), itt: [fi.'tsɛŋ(ɛ)] *PF* mut.n., fn. *fitseng(e)* (eredete: *tseng hely*)
ezek a szavak: [faj.'lu.ta] *PF* fn. *fayluta* (az összevonás elemei *fay+lì'u-t a*, *patientive case*)
ezzel kapcsolatban, ebben a tekintetben: [mi.'ft'ɛ.lɛ] *PF* hsz. *mi'ftxele*
ezért, ettől, emiatt, ebből eredően: [ta.'fral] *PF* hsz. *tafral*

dete: 'em főz)

fa: [ut.ral] *PF* fn. *utral*
fa (anyag): [ɛm] *PF* 1fn. *rìn*
fa-, fából készült: [le.'ɛm] *PF* mn. *lerìn* (eredete: *rìn fá*)
fagyaszt: [lɛjr s:i] *PF* i.(tn) *leyr si* (eredete: *leyr fagyott*)
fagyott: [lɛjr] *PF* mn. *leyr*
fajta: [fnɛl] *PF* fn. *fnel*
fal, függőleges felület: [k'em.jo] *PF* fn. *kxemyo* (összetétel ebből: *kxem függőlegesnek lenni* és *yo felület*)

- falat, rágcsa, nasi:** [ʔsɛj] *PF* fn. *tsyey*
falatka: [ʔsɛj.ʔsɛjɪʔ] *PF* fn. *tsyeytsyip* (eredete: *tsyey falat, rágcsa, nasi*)
falu: [ʔsɛaj] *PF* fn. *tsray*
falánk, mohó: [ʔ'a.nɛw] *PF* mn. *txanew* (összetétel ebből: *txan* sok és *new* akar)
falánkság, mohóság: [ʔi.'ʔ'a.nɛw] *PF* fn. *titxanew* (eredete: *txanew falánk, mohó*)
fantasztikus, csodálatos, klassz: [ko.'sman] *PF* mn. *kosman*
farok: [ʔk'ɛ.ʔsɛ] *PF* fn. *kxetse*
fatörzs: [ʔa.ɛkʔ] *PF* fn. *tangek*
faág: [vul] *PF* fn. *vul*
február: [vo.sp'i.'mun] *PF* fn. *vospɰimun* (összetétel ebből: *vospɰi* hónap és *mune* kettő)
fedő, valaminek a teteje: [lɛw] *PF* fn. *lew*
fehér: [tɛjɪ] *PF* mn. *teyr*
fehér szín: [ʔtɛjɪ.pin] *PF* fn. *teyrpin* (eredete: *teyr fehér*)
fej: [ʔɛ.ʔo] *PF* fn. *re'o*
fejlett, érett, felnőtt: [ʔjɛjn] *PF* mn. *fyeyn*
fejlettség, érettség, beteljesülés: [ʔi.'ʔjɛjn] *PF* fn. *tifjeyn* (eredete: *fyeyn érett, fejlett*)
fekete: [la.'jon] *PF* mn. *layon*
fekete szín: [la.'jom.pin] *PF* fn. *layompin* (eredete: *layon black*)
fel: [vaj] *PF* told. *vay*–
felad, megad(ja magát): [ʔv.ɛ.l.ɛkʔ] *PF* i.(tn) *velek*
feladat, kijelölt/egységnyi munka: [ʔi.'kaŋ.kɛm.vi] *PF* fn. *tikangkemvi* (eredete: *tikangkem munka*)
feladat, tennivaló: [ʔtɪm.vi] *PF* fn. *tɪnvi*
feladatot végrehajt, valamit megcsinál: [ʔtɪm.vi s-i] *PF* i.(tn) *tɪnvi si* (eredete: *tɪnvi feladat*)
feldarabol (elpusztult állatot): [s.ɛj.'to] *PF* i.(t) *seyto*
felegyenesedett, egyenes: [p'im] *PF* mn. *pɰim*
felegyenesedve, egyenesen: [ni.'p'im] *PF* hsz. *nɪpɰim* (eredete: *pɰim egyenes*)
felejtethetlen: [kɛ.ʔsuk.'ʔswaʔ] *PF* mn. *ketsuktswa'* (eredete: *ketsuk*–nem képes és *tswa'* elfelejt)
felejtethető: [ʔsuk.'ʔswaʔ] *PF* mn. *tsuktswa'* (eredete: *tswa'* elfelejt)
felel, válaszol: [ʔ.ɛjŋ] *PF* ige *'eyng*
felelet, válasz: [ʔi.'ʔɛjŋ] *PF* fn. *tɪ'eyng* (eredete: *'eyng válaszol*)
felelős valamiért: [kl.'fr-oʔ] *PF* i.(átn) *klfro'*
felelős, vigyáz, gondoskodik: [v.ɛwŋ] *PF* i.(t) *vewng*
felesleges: [kɛl.'kin] *PF* mn. *kelkin*
feleslegesen: [ni.kɛl.'kin] *PF* mn. *nikelkin* (eredete: *kelkin felesleges*)
feleség, női hitves: [mun.'ʔ'a.tɛ] *PF* fn. *muntxate* (eredete: *muntxatu hitves*)
felett, fent, felül: [i.o] *PF* told. *io*–
felette áll (rangsorban), a főnökének lenni: [ʔi.'k'im s-i] *PF* i.(tn) *tikxim si* (eredete: *tikxim parancsolás, utasítás*)
felfed, kimutat, leleplez (szó szerint és átvitt értelemben is): [ʔk.u.l.atʔ] *PF* i.(t) *kulat*
felfedez, (meg)talál: [ʔun] *PF* i.(t) *run*
felfedez, (meg)vizsgál: [l.aŋ] *PF* i.(t) *lang*
felfedezés: [ʔi.'laŋ] *PF* fn. *tilang* (eredete: *lang felfedez*)
felfelé: [nɛ.'fæ] *PF* hsz. *nefä*
felfüggeszt (a cselekvés folytatódni fog), abahagy: [ʔp.akʔ] *PF* i.(tn) *fpak*
felfüggeszteni valamit, kampó (lógatni): [kur.fja.vi] *PF* fn. *kurfyavi* (eredete: *kurfyan fogas, függesztett tartó*)
felhő: [pi.'wopʔ] *PF* fn. *pɪwopx*
felhős: [lɛp.'wopʔ] *PF* mn. *lepwopx* (eredete: *pɪwopx felhő*)
felhőszakadás, zivatar: [ʔ'an.'tom.pa] *PF* fn. *txantompa* (összetétel ebből: *txan* sok és *tompa*)
feljön, felszáll: [ʔæ.'z.a.ʔ.u] *PF* i.(tn) *fäza'u* (összetétel ebből: *fäpa* tető és *za'u* jön)
felkiáltás: [a.'u] *LA* gesz. *au*
felkiáltás erőlködés közben, uff! hó-rukk!: [sa.'u] *LA* gesz. *sau*
felkészült, kész: [a.'lak.si] *PF* mn. *alaksi*
felmegy, felszáll: [ʔæ.'k.æ] *PF* i.(tn) *fäkä* (összetétel ebből: *fäpa* tető és *kä* megy)
felnőtt módra, éretten: [ni.'ʔjɛjn.tu] *PF* hsz. *nɪfyeyntu* (eredete: *fyeyntu felnőtt*)
felnőtt személy: [ʔjɛjn.tu] *PF* fn. *fyeyntu* (eredete: *fyeyn érett, fejlett*)
felnőtt, érett, fejlett: [ʔjɛjn] *PF* mn. *fyeyn*
feloszt, részekre vág: [p'i.m.un.ʔ'i] *PF* i.(t) *pɰimun'i* (összetétel ebből: *hapɰi* rész és *mun'i* vág)
felrobban, szétvet: [p'.oɪ] *PF* i.(tn) *pɰor*
felszáll, feljön: [ʔæ.'z.a.ʔ.u] *PF* i.(tn) *fäza'u* (összetétel ebből: *fäpa* tető és *za'u* jön)

- felszáll, felmegy:** [fæ.'k·æ] *PF* i.(tn) *fäkä* (összetétel ebből: *fäpa tető* és *kä megy*)
- felszáll, kilő:** [ja.'w·o] *PF* i.(tn) *yawo* (összetétel ebből: *ya levegő* és *wo nyúl*)
- felszín, felület:** [j·o] *PF* fn. *yo*
- feltételez:** [sɛɛ.'fp·il] *PF* i.(t) *srefp̄il* (eredete: *sre+* előtt és *fp̄il* gondol)
- felvesz (ruhát):** [j·ɛm.stok'] *PF* i.(t) *yemstokx* (összetétel ebből: *yem sin felvesz* és *tokx test*)
- felvesz, emel:** [k'·ɛl.t·ɛk] *PF* i.(t) *kxeltek*
- felás:** [kɫ.'k·u.l·at'] *PF* i.(t) *kllkulat*
- felé, irányába:** [nɛ] *PF* esz. *ne-*
- felébred, felébredt:** [tɪ.'t'ɛn s·i] *PF* i.(tn) *títxen en si* (eredete: *títxen ébrenlét*)
- felébredt, felébred:** [tɪ.'t'ɛn s·i] *PF* i.(tn) *títxen en si* (eredete: *títxen ébrenlét*)
- felül, fent, felett:** [i·o] *PF* told. *io-*
- felület, felszín:** [j·o] *PF* fn. *yo*
- felülről, fentről:** [ta.'ʔɛm] *PF* hsz. *ta'em*
- felől, -ból/-ből, -tól/-től, irányából (időbeniségre is utalhat más idővel kapcsolatos szavakkal):** [ta] *PF* esz. *ta-*
- felől, irányából:** [ftu] *PF* esz. *ftu-*
- fenntart:** [fm·al] *PF* i.(t) *fmal*
- fenséges stílusú, rendkívüli, kitűnő:** [fjo.lup'] *PF* mn. *fyolup* (összetétel ebből: *fyole fenséges* és *lupra stílus*)
- fenséges, magasztos, a tökéletesnél is jobb:** [fjo.lɛ] *PF* mn. *fyole*
- felt között(e):** [fkip'] *PF* told. *fkip-*
- felt, felül, felett:** [i·o] *PF* told. *io-*
- fentről valami(k) közül:** [ta.'fkip'] *PF* told. *tafkip-* (összetétel ebből: *ta felől* és *fkip- felt között*)
- fentről, felülről:** [ta.'ʔɛm] *PF* hsz. *ta'em*
- fenyeget:** [k'ap s·i] *PF* i.(tn) *kxap si* (eredete: *kxap fenyegetés*)
- fenyegetés:** [k'ap'] *PF* fn. *kxap*
- fenyegető (dolog):** [k'ap.ɲaʔ] *PF* mn. *kxapɲaʔ* (eredete: *kxap fenyegetés*) n.e.
- fenyegető kiáltás:** [sa:] *LA* gesz. *saa*
- fenyegetően:** [ni.'k'ap'] *PF* hsz. *nikxap* (eredete: *kxap fenyeget*)
- fenék:** [t'im] *PF* fn. *txim*
- fenék, alj(a):** [kɫ.pa] *PF* fn. *kllpa*
- feszésít, szorít:** [sn·ɛw] *PF* i.(t) *snew*
- fiatal:** [ʔɛ.wan] *PF* mn. *'ewan*
- figyel:** [ʔɛl.tu s·i] *PF* i.(tn) *eltu si* (eredete: *eltu agy*)
- figyel, szó sz.: szemet ad:** [t·ɪŋ 'na.ri] *PF* i.(tn) *t̄ing nari* (eredete: *t̄ing ad* és *nari szem*)
- figyelmen kívül hagy, semmibe vesz:** [j·æk'] *PF* i.(t) *yäkx*
- figyelmen kívül hagyás, semmibe vétel:** [tɪ.'jæk'] *PF* fn. *t̄iyäkx* (eredete: *yäkx figyelmen kívül hagy, semmibe vesz*)
- figyelmen kívül hagyás, semmibe vétel:** [sæ.'jæk'] *PF* fn. *s̄ayäkx* (eredete: *yäkx figyelmen kívül hagy, semmibe vesz*)
- figyelmes, tapintatos, kedves:** [t̄stun.wi] *PF* mn. *t̄stunwi*
- figyelmez, engedelmeskedik:** [l·ɛk'] *PF* i.(t) *lek*
- figyelmeztet:** [p·ɛŋ.'hr̄] *PF* i.(tn) *penghrr* (összetétel ebből: *peng mond* és *hrrap veszély*)
- figyelmeztet:** [p·l̄.'hr̄] *PF* i.(tn) *pllhrr* (összetétel ebből: *plltxe beszél* és *hrrap veszély*)
- figyelmeztetés:** [sæ.pɛŋ.'hr̄] *PF* fn. *s̄apenghrr* (eredete: *penghrr figyelmeztet*)
- figyelmeztetés:** [sæ.p.l̄.'hr̄] *PF* fn. *s̄apllhrr* (eredete: *pllhrr figyelmeztet*)
- figyelmeztetés nélkül, hirtelen:** [t̄sik] *PF* hsz. *tsik*
- figyelmeztetést vagy csalódottságot kifejező szó 'a francba!':** [t̄sa.'hej] *ZS* gesz. *t̄sa-hey*
- figyelmeztető vagy csalódottságot kifejező szó, 'francba!':** [wi.ja] *ZS* gesz. *wiya*
- film, videó:** [rɛl a.ru.'sikk] *PF* fn. *rel arusikk* (összetétel ebből: *rel kép* és *rikk mozog*)
- filozófia:** [sna.'fpil.fja] *PF* fn. *snafp̄ilfya* (összetétel ebből: *sna'o készlet* és *fp̄ilfya gondolkodásmód*) szó sz.: 'gondolkodásmódkészlet'
- finom, jó ízű:** [ft'i.'lor] *PF* mn. *ftx̄ilor* (összetétel ebből: *ftx̄i nyelv* és *lor szép*)
- finom, részletes, precíz, bonyolult (dolog):** [hi.'no] *PF* mn. *h̄ino*
- fizikai vagy atlétikai játék, sport:** [u.'van lɛ.'tok'] *PF* fn. *uvan letokx* (összetétel ebből: *uvan játék* és *letokx fizikai, testi*)
- fizikai, testi:** [lɛ.'tok'] *PF* mn. *letokx* (eredete: *tokx test*)
- fiú:** [ʔɛ.vɛ.ɲan] *PF* fn. *'evengan* (eredete: *'eveng gyerek*)
- fiú (köznapi):** [ʔɛ.van] *PF* fn. *'evan* (eredete: *'evengan fiú*)

- fiú testvér:** [t̂smu.kan] _{PF} fn. *tsmukan* (eredete: *tsmuk testvér*)
- fiúgyermek:** [ʔi.tan] _{JC,PF} fn. *'itan*
- flaska, "ivótök":** [ʔɛ.ʔin.ʃɛj] _{PF} fn. *'e'insey* (összetétel ebből: *'e'in gubó* és *sey csésze*)
- fog (testrés):** [sʃɛʔ] _{PF} fn. *sre'*
- fogantyú, kilincs:** [sæ.ʔjɛpʔ] _{PF} fn. *säfyep* (eredete: *fyep megfog*)
- fogas, függesztett tartó:** [kuʃ.fjan] _{PF} fn. *kur-fyan* (összetétel ebből: *kur lóg* és *fyan mesterséges tárgy, ami a földtől távol és tisztán tart valamit*)
- foglalkozás, elsődleges szerep a társadalomban:** [t'in.tm] _{PF} fn. *txintin* (összetétel ebből: *txin fő* és *tin elfoglaltságot adó cselekvés*)
- foglyul ejt, elfog:** [sp.ɛ.ʔ.ɛ] _{PF} i.(t) *spe'e*
- fogoly:** [spɛ.ʔɛ.tu] _{PF} fn. *spe'etu* (eredete: *spe'e foglyul ejt*)
- fok, szint, perem, széle valaminek:** [ji] _{PF} fn. *yì* (Használható képletesen is, bármilyen mérhető dologra, aminek szintje vagy foka lehet; magasság, mélység, vízszint, hőmérséklet, tehetség, düh, stb.)
- folt, hiba, deformáltság, rossz tulajdonság:** [ʔfɛʔ.ʃan.vi] _{PF} fn. *fe'ranvi* (eredete: *fe'ran rossz természet, eredendően hibás*)
- folyadék, víz:** [paj] _{PF} fn. *pay*
- folyam, patak, vízfolyás:** [paj.fja] _{PF} fn. *pay-fya* (összetétel ebből: *pay víz* és *fya'o út*)
- folyamat, rendszer, eljárás, módszer:** [vɛ.fja] _{PF} fn. *vefya* (összetétel ebből: *ve'o rend, rendezettség* és *fya'o mód, módszer*)
- folyamatosan:** [ni.tutʔ] _{PF} hsz. *nìtut* (eredete: *tut folyamatosság jelző*)
- folyamatosan, megállás nélkül:** [ni.l.ke.'ftaŋ] _{PF} hsz. *nìlkeftang* (összetétel ebből: *luke nélkül* és *ftang abbahagy*)
- folyamán, alatt, közben:** [kʃ.ka] _{PF} told. *krrka-* (eredete: *krr idő*)
- folyik:** [t̂swɛ.sja.s.i] _{PF} i.(tn) *tswesya si* (eredete: *tswesya folyás*)
- folyik, önt:** [sl.o.'an] _{PF} i.(tn) *sloan*
- folytat:** [s.a.'l.ɛw] _{PF} ige. *salew*
- folytat egy cselekvést, valamilyen állapotban marad:** [v.aʃ] _{PF} i.(tn) *var*
- folytatás jelző (korábban elhangzott mondat megismétlésére szolgál):** [tutʔ] _{PF} part. *tut*
- folyás:** [t̂swɛ.sja] _{PF} fn. *tswesya*
- folyékony (beszédre!):** [naw.'fwɛ] _{PF} mn. *nawfwɛ* Összevonás: **na hufwe**
- folyó:** [kil.'van] _{PF} fn. *kilvan*
- fonal:** [kɪŋ] _{PF} fn. *kìng*
- fontos:** [lɛ.'t̂ʃran.tɛn] _{PF} mn. *letsranten* (eredete: *tsranten fontos*)
- fontos és szeretett hely, kb. haza:** [t'an.'wɛ.t̂sɛŋ] _{PF} fn. *txanwetseng* (eredete: *txanwawe(a) jelentős és tseng hely*)
- fontos, számít:** [t̂ʃr.an.t.ɛn] _{PF} i.(tn) *tsranten*
- fontosság, jelentés, jelentőség:** [wa.'wɛ] _{PF} fn. *wawe*
- fordítás, tolmácsolás:** [tɪ.ral.'pɛŋ] _{PF} fn. *tiral-peng* (eredete: *ral jelentés* és *peng mond*)
- forгат, pörget:** [k.ɪm] _{PF} i.(t) *kìm Pol rumit kolim* *Pörgette a labdát*
- forma, alak:** [ʔon] _{PF} fn. *'on*
- formál, alakot ad:** [ʔon.s.i] _{PF} i.(tn) *'on si* (eredete: *'on alak, forma*)
- formális, hivatalos:** [ʃkɛ.pɛkʔ] _{PF} mn. *skepek*
- forrás (átvitt értelemben):** [t̂sim] _{PF} fn. *tsim*
- forró:** [som] _{PF} mn. *som*
- friss, érett:** [p'a.sul] _{PF} mn. *pxasul*
- friss, új keletű:** [sokʔ] _{PF} mn. *sok*
- funkcionális öltözék (része):** [p'ɛn] _{PF} fn. *px-en*
- furcsa módon, különös módon:** [ni.'hɛkʔ] _{PF} hsz. *nìhek* (eredete: *hek furcsának lenni*) (mondat eleji határozószó, és nem módhatározószó)
- furcsa, különös:** [hi.jikʔ] _{PF} mn. *hiyik*
- furcsának, különösnek, idegennek, váratlannak lenni:** [h.ɛkʔ] _{PF} i.(tn) *hek*
- fut:** [t.ɪl] _{PF} i.(tn) *tul*
- fából faragott, védőszemüveg, (rovarszárnyból készült, stb.):** [ʃɛn.tɛn] _{PF} fn. *renten*
- fából készült, fa-:** [lɛ.'rɪm] _{PF} mn. *lerìn* (eredete: *rìn fa*)
- fáj, fájdalmas(nak lenni):** [tɪ.'sɾaw 's.i] _{PF} i.(tn) *tìsɾaw si* (eredete: *tìsɾaw fájdalom*)
- fájdalmas:** [sɾaw] _{PF} mn. *sɾaw*
- fájdalmas(nak lenni), fáj:** [tɪ.'sɾaw 's.i] _{PF} i.(tn) *tìsɾaw si* (eredete: *tìsɾaw fájdalom*)
- fájdalom:** [tɪ.'sɾaw] _{PF} fn. *tìsɾaw* (eredete: *sɾaw fájdalmas*)
- fáradt:** [ŋɛjn] _{PF} mn. *ngeyn*
- fásult, tespedt, lusta:** [ŋoŋ] _{PF} mn. *ngong*
- fásultan, lustán:** [ni.ŋoŋ] _{PF} hsz. *nìngong* (eredete: *ngong lusta*)

- fásultság, lustaság:** [tɪ.ŋoŋ] *PF* fn. *tìngong* (eredete: *ngong* *lusta*)
- félbe-/megszakítás, megállás, hangszalag-zárhang:** [tɪ.ftaŋ] *PF* fn. *tìftang* (eredete: *ftang* *megáll*)
- félbeszakít, megszakít, kizökök:** [m·æ.'k'u] *PF* i.(t) *mäkxu* (eredete: *kxu* *baj*)
- félelem:** [t'o.pu] *PF* fn. *txopu*
- félelmet vagy tiszteletet kelteni, hatásosnak lenni:** [t'o.ʔ.a] *PF* i.(tn) *ro'a*
- félelmetes, ijesztő:** [t'ɛwm] *PF* mn. *txewm*
- félni:** [t'o.pu 's-i] *PF* i.(tn) *txopu si* (eredete: *txopu félelem*)
- féltékenyen, irigyen:** [ni.'fmok'] *PF* hsz. *nifmokx* (eredete: *fmokx féltékenység*)
- féltékenység, irigység:** [fmok'] *PF* fn. *fmokx*
- félénk, szégyenlős:** [nim] *PF* mn. *nim*
- fém:** [fŋap'] *PF* fn. *fŋap*
- fém(ből készült):** [lɛ.'fŋap'] *PF* mn. *lefŋap* (eredete: *fŋap fém*)
- fény:** [a.'tan] *JC* fn. *atan*
- fény, ragyogás, lámpa:** [sæ.'nɪ] *PF* fn. *sänrr* (eredete: *nrr* *ragyog, fénylik*)
- fényes, élénk:** [t'a.na.tan] *PF* mn. *txanatan* (összetétel ebből: *txan* *sok* és *atan* *fény*)
- fénykibocsátás, biolumineszcencia:** [sju.'ra.tan] *JC,PF* fn. *syuratan* (összetétel ebből: *syura* *energia* és *atan* *fény*)
- fényképezőgép, kamera:** [sjɛp.'rɛl] *PF* fn. *syeprel* (összetétel ebből: *syep* *csapdába ejt* és *rel* *kép*)
- fénylik, ragyog:** [n·ɪ] *PF* i.(tn) *nrr*
- fénysugár:** [a.'tan.vi] *PF* fn. *atanvi* (eredete: *atan* *fény*)
- féreg (pandorai állatfaj):** [ŋawŋ] *PF* fn. *ngawng*
- férfi:** [tu.'tan] *PF* fn. *tutan* (eredete: *tute* *sze-mély*)
- férfi hitves, férj:** [mun.'t'a.tan] *PF* fn. *muntxatan* (eredete: *muntxatu* *hitves*)
- férfi, hím:** [fɛ.'lan] *PF* fn. *fnelan* (eredete: *fnel* *fajta*)
- férfi-, hím-:** [lɛ.'fɛ.lan] *PF* mn. *lefnelan* (eredete: *fnelan* *hím, férfi*)
- férj, férfi hitves:** [mun.'t'a.tan] *PF* fn. *muntxatan* (eredete: *muntxatu* *hitves*)
- fészek (állat):** [tsɪul] *PF* fn. *tsrul*
- fésű, kefe:** [sl·a.jk'] *PF* i.(t) *slayk*
- féélreérthetetlenül, különösen, nyomaték-
kal:** [ni.'p'i] *PF* hsz. *nipxi* (eredete: *pxi* *éles*)
- föld, talaj:** [kl.tɛ] *PF* fn. *klte*
- föld, terület:** [at'.k'ɛ] *PF* fn. *atxkxe*
- földet ér, leszáll:** [kl.'w·o] *PF* i.(tn) *klwo* (összetétel ebből: *klte* *föld* és *wo* *nyúl*)
- földet ér, leszáll:** [kl.'p·æ] *PF* i.(tn) *klpä* (összetétel ebből: *klte* *föld* és *pähem* *érkezik*)
- földrengés:** [kl.'rik'] *PF* fn. *klrikx* (összetétel ebből: *klte* *föld* és *rikx* *mozog*)
- fúj! (megvetést, lenézést jelöl):** [pak'] *PF* part. *pak*
- fúvós hangszer:** [sjɛ.ʔo.t'aŋ] *PF* fn. *syé'otxang* (összetétel ebből: *syeha* *lélegzet* és *'otxang* *hangszer*)
- függ valamitől, számít, bízik:** [m·oŋ] *PF* i.(t) *mong*
- függesztett tartó, fogas:** [kur.fjan] *PF* fn. *kurfyan* (összetétel ebből: *kur* *lóg* és *fyan* *mes-terséges tárgy, ami a földtől távol és tisztán tart valamit*)
- függő beszéd bezárása idézet vége, idézet:** [sik'] *PF* part. *sik*
- függő beszéd kezdete, idézet:** [san] *PF* part. *san*
- függőleges felület, fal:** [k'ɛm.jo] *PF* fn. *kxemyo* (összetétel ebből: *kxem* *függőlegesnek lenni* és *yo* *felület*)
- függőlegesen:** [ni.'k'ɛm] *PF* hsz. *nikxem* (eredete: *kxem* *függőlegesnek lenni*)
- függőlegesennek lenni:** [k'·ɛm] *PF* i.(tn) *kxem*
- függőágy (általános):** [ni.vi] *PF* fn. *nivi*
- fül:** [mik.jun] *JC* fn. *mikyun*
- fülbevaló:** [mik.tsaŋ] *PF* fn. *miktsang* (összetétel ebből: *mikyun* *fül* és *tsang* *testékszer*)
- füst:** [k'ɛ.nɛɪ] *PF* fn. *kxener*
- fütyörészve, fütyülve:** [ni.'fwɛ.fwi] *PF* hsz. *nifwefwi* (eredete: *fwefwi* *fütyül*)
- fütyül:** [fw·ɛ.fw·i] *PF* i.(tn) *fwefwi*
- fütyülve, fütyörészve:** [ni.'fwɛ.fwi] *PF* hsz. *nifwefwi* (eredete: *fwefwi* *fütyül*)
- füves:** [lɛ.'zɛ.swa] *PF* mn. *lezeswa* (eredete: *zes-wa* *fü*)
- fő, elsődleges:** [t'im] *PF* mn. *txin*
- főként, elsősorban, leginkább:** [ni.'ʔaw.vɛ] *PF* mn. *nì'awve* (eredete: *'awve* *első*)
- főnév:** [tst'o.li.ʔu] *PF* fn. *tstxoli'u* (összetétel ebből: *tstxo* *név* és *li'u* *szó*)

főnévi kifejezés (főnevet tartalmazó kifejezés): [tst'o.liʔ.u.kiŋ.vi] *PF* fn. *tstx-oli'ukingvi* (összetétel ebből: **tstxoli'u főnév** és **king fonal**)

főnök, parancsnok: [k'im.ju] *PF* fn. *kximi* (eredete: **kxim parancsol, utasít**)

főnök, vezető: [ejk.tan] *JC* fn. *eyktan* (eredete:

eyk vezet)

főz: [ʔ-em] *PF* i.(t) *'em*

főzőedény: [hu.ru] *PF* fn. *huru*

fű: [ze.swa] *PF* fn. *zeswa*

fűszál: [ze.swa.vi] *PF* fn. *zeswavi* (eredete: **zes-wa fű**)

G

'grockol', (bele)lát (spirituális értelemben), lény(eg)ében megért/felismer: [k.a.m.ɛ] *PF* i.(t) *kame*

(gyermek szereteteli megszólítása) szó szerint: "kis csoda": [pa.'ruł.tsjipʔ] *PF* fn. *parultsyip* (eredete: **parul csoda**)

gallér/nyaklánc: [ʔa.'liʔ.æ] *PF* fn. *'ali'ä*

gesz. húha! nahát!: [tɛw.ti] *PF* *gesz. tewti*

giccses: [fɛ.lupʔ] *PF* mn. *fe'lup* (összetétel ebből: **fe' rossz és lupra stílus**)

gomba: [sp'am] *PF* fn. *spxam*

gondol(kodik): [fp.il] *PF* i.(t) *fpil*

gondolat, ötlet: [sæ.'fpil] *PF* fn. *säfpil* (eredete: **fpil think**)

gondolkodásmód: [fpil.fja] *PF* fn. *fpilfya* (összetétel ebből: **fpil gondol** és **fya'o mód**)

gondosan, erősen: [nik.tuŋ.'zupʔ] *PF* hsz. *nik-tungzup* (eredete: **ke tungzup nem ejt el**) szó sz.: 'anélkül, hogy elejtené'

gondoskodik, vigyáz, felelős: [v.ɛwŋ] *PF* i.(t) *vewng*

gonosz(ság): [ti.'kawŋ] *PF* fn. *tikawng* (eredete: **kawng rossz**)

gonosz, rosszindulatú: [kawŋ.lan] *PF* mn. *kawnglan* (összetétel ebből: **kawng rossz, gonosz** és **txe'lan szív**)

gonosz, rossz: [kawŋ] *PF* mn. *kawng*

grow; germinate and develop (of a plant): [p.aw] *PF* i.(tn) *paw*

gubó, héj, hüvely (növényé): [ʔɛ.'ʔin] *PF* fn. *'e'in*

gurul: [ʔ.ʔ.k.o] *PF* i.(tn) *'rrko*

gyagyás, tökfaj: [sk'awŋ] *PF* fn. *skxawng*

gyakorlat, kiképzés, edzés: [tsk'ɛ.kɛŋ] *PF* fn. *tskxekeng*

gyakorol, edz: [tsk'ɛ.kɛŋ 's.i] *PF* i.(tn) *tskxekeng si* (eredete: **tskxekeng edzés**)

gyakran: [p'im] *PF* hsz. *pxim*

gyanú, tipp, találgatás, megézés: [ʔɛn] *PF* fn. *'en*

gyenge: [mɛjpʔ] *PF* mn. *meyp*

gyenge személy: [mɛjp.tu] *PF* fn. *meyp tu* (eredete: **meyp gyenge**)

gyengeség: [ti.'mɛjp] *PF* fn. *timeyp* (eredete: **meyp gyenge**)

gyengéd, kedves, lágy (személy vagy dolog): [flɾ] *PF* mn. *flrr*

gyengéden, lágyan: [ni.'flɾ] *PF* mn. *niflrr* (eredete: **flrr gyengéd**)

gyengédség: [ti.'flɾ] *PF* fn. *tiflrr* (eredete: **flrr gyengéd**)

gyengélkedés, kisebb betegség: [sæ.'sp'in.tsjipʔ] *PF* fn. *säspixintsyip* (eredete: **säspixin betegség**)

gyengén, lazán: [ni.'mɛjpʔ] *PF* hsz. *nimeyp* (eredete: **meyp gyenge**)

gyerek módra, éretlenül: [ni.'ʔɛ.vɛŋ] *PF* hsz. *n'eveng* (eredete: **'eveng gyerek**)

gyerkő(c): [ʔɛ.vi] *PF* fn. *'evi* (becéző forma **'eveng gyerek**)

gyermek: [ʔɛ.vɛŋ] *PF* fn. *'eveng*

gyilkol, öl: [tsp.aŋ] *PF* i.(t) *tspan*

gyomor: [ŋæŋ] *PF* fn. *ngäng*

gyors: [win] *PF* mn. *win*

gyorsan: [ni.'win] *PF* hsz. *n'win* (eredete: **win gyors**)

gyorsítani, siettetni, sietni: [win 's.i] *PF* i.(tn) *win si* (eredete: **win gyors**)

gyáva: [fna.'wɛʔ] *PF* mn. *fnawe'*

gyáva: [fna.'wɛʔ.tu] *PF* fn. *fnawe'tu* (eredete: **fnawe' gyáva**)

gyógyszer, orvosság: [ʔum.tsa] *PF* fn. *'umtsa*

gyökér: [ŋɾ] *PF* fn. *ngrr*

gyöngy (díz): [sɾokʔ] *PF* fn. *srok*

gyönyörűség, kellemes: [lor] *PF* mn. *lor*

gyülekezőhely: [mo.'ʔa.ra] *PF* fn. *mo'ara*

gyümölcs: [ma.u.ti] *PF* fn. *mauti*

győzelem, nyeres: [tɿ.jo'raʔ] *PF* fn. *tìyora'* (eredete: *yora'* *nyer*)
győztes: [jo.'raʔ.tu] *PF* fn. *yora'tu* (eredete: *yora'* *győz*, *nyer*)
gyűjt, összeszed: [st̪.ar.s̪im] *PF* i.(t) *starsim*
gyűjtemény (személy által szándékosan összerakott): [sæ.'star.sim] *PF* fn. *süstarsim* (eredete: *starsim* *összeszed*, *gyűjt*)
gyűlöl, utál: [v̪.ɛʔ.'k̪i] *PF* i.(t) *ve'ki*
gyűlölet: [tɿ.vɛʔ.'k̪i] *PF* fn. *tìve'ki* (eredete:

ve'ki *gyűlöl*)

gél, sűrű folyadék: [k'um.paɿ] *PF* fn. *kxumpay* (eredete: *kxum* *nyúlós*, *kocsonyás*, *sűrű*)
gödörcke (arcon): [t̪soŋ.t̪sɿp] *PF* fn. *tsongt-syɿp* (eredete: *tsong* *völgy*)
görbe, kerekített, hajlított: [ko.um] *PF* mn. *koum*
gőz, pára, köd: [ja.paɿ] *PF* fn. *yapay* (összetétel ebből: *ya* *levegő* és *pay* *víz*)

H

(Hagyd) a fenébe!: [p'a.sikʔ] *PF* gesz. *pxasik*
ha: [t'o] *PF* ksz. *txo*
ha: [zun] *PF* ksz. *zun*
ha nem (különben)...: [t'o.ke.fjaw] *PF* ksz. *tx-okefjaw* (összetétel ebből: *txo-ke-fya'o-'aw* *ha-nem-egy-út*)
habozik, tétovázik: [h̪i.p̪ɛj] *PF* i.(tn) *h̪ipey* (eredete: *h̪i'i* *kis* és *pey* *várni*)
habozás nélkül, bízva: [ni.'mal] *PF* hsz. *n̪imal* (eredete: *mal* *megbízható*)
hacsak nem különálló mondat (ii), remél (tsn̪i majd a remélt dolog): [sil.'p̪ɛj] *PF* i.(tn) *s̪ilpey* (összetétel ebből: *s̪iltsan* *jó* és *pey* *vár*)
haj: [nik.rɛ] *PF* fn. *nikre*
hajdíz: [nik.'ro.i] *PF* fn. *nikroi* (összetétel ebből: *nikre* *haj* és *ioi* *díz*)
hajlik: [t̪.u.v̪on] *PF* ige *tuvon*
hajlik: [i.l] *PF* i.(tn) *il*
hajlott korú, öreg, idős: [ko.akʔ] *PF* mn. *koak*
hajlított, kerekített, görbe: [ko.um] *PF* mn. *koum*
hajnal előtt: [s̪fɛ.s̪f̪.'ʔoŋ] *PF* fn. *s̪resrr'ong* (összetétel ebből: *s̪re* *előtt* és *trr'ong* *hajnal*)
hajnal, napkelte: [tr̪.'ʔoŋ] *PF* fn. *trr'ong* (összetétel ebből: *trr* *nap* és *'ong* *kinyílik*)
hajszol, üldöz: [f̪.ɛ.w̪i] *PF* i.(t) *fewi*
hajó: [u.ran] *PF* fn. *uran*
hal: [paj.'o.aŋ] *PF* fn. *payoang* (összetétel ebből: *pay* *víz* és *ioang* *állat*)
halk (hang): [ʔa.ŋo] *PF* mn. *'ango*
halkan: [ni.'fnu] *PF* hsz. *n̪ifnu* (eredete: *fnu* *halk*)
hallgat (figyel valamilyen hangra): [j̪.u.n̪.ɛ] *PF* i.(t) *yune*

hallás: [st̪awm.t̪swo] *PF* fn. *st̪awmtswo* (eredete: *st̪awm* *hall*)
halom, készlet, csoport, rakás: [s̪na.'ʔo] *PF* fn. *sna'o* n.e.
halott: [ke.ru.sɛj] *PF* mn. *kerusey* (összetétel ebből: *ke* *nem* és *r«us»ey* *élő* (*folyamatos mel-léknévi igenevet képző igei infixum*))
halál: [k'itʔ] *PF* fn. *kxitx*
halál (elvont értelemben): [ti.'tɛr.kupʔ] *PF* fn. *t̪iterkup* (eredete: *terkup* *meghal*) "A halál elkerülhetetlen."
halé, állat kicsinye (emlőse, madaré, rovaré): [li.ni] *PF* fn. *lini*
hamarosan: [j̪ɛʔ.r̪im] *PF* hsz. *ye'r̪in*
hamisítatlanul, természetesen: [ni.'j̪r̪] *PF* hsz. *n̪iyrr* (eredete: *yrr* *természetes*)
hamu, parázs: [t̪'ɛ.pi.va] *PF* fn. *txep̪iva* (eredete: *txep* *tűz* és *ilva* *csepp*)
hanem: [sl̪æ.kopʔ] *PF* hsz. *sl̪ækop* (összetétel ebből: *sl̪ä* *de* és *kop* *szintén*)
hang: [pam] *PF* fn. *pam*
hangjáték: [pam.u.van] *PF* fn. *pamuvan* (összetétel ebből: *pam* *hang* és *uvan* *játék*)
hangos: [wokʔ] *PF* mn. *wok*
hangosan: [ni.'wokʔ] *PF* hsz. *n̪iwok* (eredete: *wok* *hangos*)
hangszalag-zárhang, megállás, félbe-/megszakítás: [t̪i.'ftaŋ] *PF* fn. *t̪iftang* (eredete: *ftang* *megáll*)
hangszer (általános): [ʔo.'t'aŋ] *PF* fn. *'otxang*
hangsúly, kiejtés: [li.'ʔu.pam] *PF* fn. *li'upam* (összetétel ebből: *li'u* *szó* és *pam* *hang*)
harap: [fr̪.ipʔ] *PF* i.(t) *fr̪ip*
harc festék/festés: [tsa.mo.pin] *PF* fn. *tsamopin* (összetétel ebből: *tsam* *harc* és *'opin* *szín*)

- harc kiáltás:** [i. 'lɛj] *LA* gesz. *iley*
- harcolni, küzdeni:** [w·ɛm] *PF* i.(tn) *wem*
- harcos:** [t̂sam.sij̄u] *PF* fn. *tsamsiyu* (eredete: **tsam si** *harcol* és **-yu** *főnévképző*)
- harmadik (sorszámnev):** [p'ɛj.vɛ] *PF* mn. *px-eyve* (eredete: **pxey** *három*)
- harmonikus, egybehangzó:** [mɛ.'ʔɛm] *PF* mn. *me'em*
- harmónia (általános értelemben):** [ti.'mɛ.ʔɛm] *PF* fn. *t̂ime'em* (eredete: **me'em** *harmonikus*)
- harmónia, összhang a természettel:** [mɛ.o.a.u.ni.a.'ɛ.a] *PF* fn. *meoainiaea*
- hasonló:** [stɛŋ] *PF* mn. *steng*
- hasonlóan:** [ni.'stɛŋ] *PF* hsz. *n̂steng* (eredete: **steng** *hasonló*)
- hasonlóképpen, ugyanúgy:** [ni.'tɛŋ] *PF* hsz. *n̂teng* (eredete: **teng** *megegyező*)
- hasznos:** [lɛ.'sar] *PF* mn. *lesar* (eredete: **sar** *használ*)
- hasznos:** [sru.ŋaʔ] *PF* mn. *srunga'* (eredete: **srung** *segít*) n.e.
- hasznos tipp:** [sruŋ.t̂sjip̂] *PF* fn. *srungtsyip* (eredete: **srung** *segít*)
- hasznos, előnyös, nyereséges:** [t̂san.kum.ŋaʔ] *PF* mn. *tsankumnga'* (eredete: **tsankum** *előny, haszon, nyereség*)
- hasznosnak lenni:** [lɛ.'sar s-i] *PF* i.(tn) *lesar si* (eredete: **lesar** *hasznos*)
- használ:** [s'ar] *PF* i.(t) *sar*
- haszon, előny, nyereség:** [t̂san.kum] *PF* fn. *tsankum* (összetétel ebből: **tsan'ul** *javul* és **kum** *eredmény*)
- haszontalan, hiábavaló:** [kɛl.'sar] *PF* mn. *kel-sar* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **lesar** *hasznos*)
- hat, 6:** [pu.kap̂] *PF* szám *pukap*
- hatalmas szövívszék, änyaszövívszék":** [sa.'ʔɛw.raŋ] *PF* fn. *sa'ewrang* (eredete: **sa'nok** *anya* és **'ewrang** *szövívszék*)
- hatalmas, tekintélyes:** [fkɛw] *PF* mn. *fkew*
- hatalmas, terjedelmes, kiterjedt:** [ho.ɛt̂] *PF* mn. *hoet*
- hatalom, erő:** [t̂swal] *PF* fn. *t̂swal*
- hatalommal bíró, erős:** [lɛ.'t̂swal] *PF* mn. *lets-wal* (eredete: **tswal** *erő, hatalom*)cs.sz.
- hatalommal bíró, erős:** [t̂swal.ŋaʔ] *PF* mn. *ts-walnga'* (eredete: **tswal** *erő, hatalom*)n.e.
- hatodik (sorszámnev):** [pu.vɛ] *PF* mn. *puve* (eredete: **pukap** *hat*)
- hatvannégy, 64:** [zam] *PF* szám *zam*
- határ, kerület, perem:** [p'aw.pa] *PF* fn. *pxawpa* (összetétel ebből: **pxaw** *körül* és **pa'o** *oldal*)
- határ, széle vminek, szegély, vég:** [t'ɛw] *PF* fn. *txew*
- határozószó:** [t̂ja.li.ʔu] *PF* fn. *fyalì'u* (összetétel ebből: **fya'o** *mód* és **li'u** *szó*)
- határozószót:** [ni] *PF* n̂- képző *toldalék*
- hatásosnak lenni, félelmet vagy tiszteletet kelteni:** [t̂o.ʔa] *PF* i.(tn) *ro'a*
- havaseső:** [tom.pɛɛ.wi] *PF* fn. *tomperwì* (eredete: **tompa** *eső* és **herwì** *hó*)
- hegy:** [ram] *PF* fn. *ram*
- hegyes, éles:** [p'i] *PF* mn. *pxi*
- hello:** [k'i] *PF* gesz. *kxi* (eredete: **kaltxi** *hello*)a "kaltxirövid alakja
- hely:** [t̂sɛŋ(ɛ)] *PF* fn. *tseng(e)*
- hely, tér, úr:** [ŋip̂] *PF* fn. *ngip*
- helyes, jó (válasz):** [ɛ.'jawɛ] *PF* mn. *eyawr*
- helyes, jóképű:** [saj.t̂ip̂] *PF* mn. *sayrìp* cs.sz. (férfira)
- helyesen, jól:** [ni.'jawɛ] *PF* hsz. *n̂yawr* (eredete: **eyawr** *helyes, jó*)
- helyesség:** [ti.'jawɛ] *PF* fn. *t̂yawr* (eredete: **eyawr** *helyes*)
- helyet ad:** [t̂t̂ɛŋ] *PF* i.(tn) *t̂ing tseng* (eredete: **t̂ing** *ad* és **tseng** *hely*)
- helyett, inkább mint...:** [tup̂] *PF* ksz. *tup*
- helyettes, csere-, valami ami helyettesít valamit mászt:** [sæ.'rawɛ] *PF* fn. *ŝarawɛ* (eredete: **rawɛ** *kicserél*)
- helyettes, megbízott, leendő vezető:** [ɛjk.ta.'naɛ] *JC,PF* fn. *eyktanay* (eredete: **eyktan** *vezető*)
- helyettesít, kicserél:** [t̂-awɛ] *PF* i.(t) *rawɛ*
- helyettesítés, kicserélés:** [ti.'rawɛ] *PF* fn. *t̂-rawɛ* (eredete: **rawɛ** *kicserél*)
- helyez, rak:** [j·ɛm] *PF* i.(t) *yem*
- helyreállít, rendbe hoz:** [sp·ɛŋ] *PF* i.(t) *speng*
- helytelen, igazságtalan, rossz:** [kɛm.'wi.æ] *PF* mn. *kemwìä* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **muiä** *helyes, igazságos, jó*)
- helytelen, téves, nem helyes:** [kɛ.'jawɛ] *PF* mn. *keyawr* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **eyawr** *helyes*)
- helyzet:** [k̂l.t̂sɛŋ] *PF* fn. *kl̂tseng* (eredete: **tseng** *hely*)
- helyzet, állapot, körülmény:** [ti.'fkɛj.tok̂] *PF* fn. *t̂ifkeytok* (eredete: **fkeytok** *létezik*)

- helyénvaló, igazságos:** [mu.'i.æ] *PF* mn. *muiä*
- hetedik (sorszámnev):** ['ki.vɛ] *PF* mn. *kive* (eredete: *kinä hét*)
- Heureka! Megvan! Értem!:** [to.'lɛ] *PF* gesz. *tolel* (szinoníma: *tslolam*)
- Heuréka! Rájöttem!:** [ro.'lun] *PF* gesz. *rolun*
- hiba:** ['k'ɛ.jɛj] *PF* fn. *kxeyey*
- hiba, deformáltság, folt, rossz tulajdonság:** ['fɛʔ.ran.vi] *PF* fn. *fe'ranvi* (eredete: *fe'ran rossz természet, eredendően hibás*)
- hiba, tévedés:** [ti.'k'ɛj] *PF* fn. *tikxey* (eredete: *kxeyey hiba*)
- hibás, valótlan:** [t̥slɛŋ] *PF* mn. *tsleng*
- hibásan, valótlanul:** [ni.'t̥slɛŋ] *PF* hsz. *nitsleng* (eredete: *tsleng hibás, valótlan*)
- hibát vét, elront, rosszat tesz:** [ti.'k'ɛj 's:i] *PF* i.(tn) *tikxey si* (eredete: *tikxey hiba*)
- hibátlan(nak lenni), tökéletes(nek lenni):** [j.oʔ] *PF* i.(átn) *yo'*
- hibátlanul, tökéletesen:** [ni.'joʔ] *PF* hsz. *n̄yo'* (eredete: *yo' tökéletes*)
- hibázni, elbukni, sikertelennek lenni:** [n̄.u.'i] *PF* i.(tn) *nui*
- hideg:** [wɛw] *PF* mn. *wew*
- hideg:** [ti.'wɛw] *PF* fn. *t̄iwew* (eredete: *wew hideg*)
- hideg, hűvös:** [wur] *PF* mn. *wur*
- hirtelen, figyelmeztetés nélkül:** [t̥sik] *PF* hsz. *tsik*
- hisz:** [sp̄.aw] *PF* i.(t) *spaw*
- hitves, házastárs:** [mun.'t'a.tu] *PF* fn. *muntxatu* (eredete: *muntxa egyesült*)
- hivatalos, formális:** ['skɛ.pɛk'] *PF* mn. *skepek*
- hiába, sikertelenül:** [ni.'nu] *PF* hsz. *n̄nu* (eredete: *nui sikertelennek lenni*)
- hiábavaló, haszontalan:** [kɛl.'sar] *PF* mn. *kel-sar* (összetétel ebből: *ke nem* és *lesar hasznos*)
- hiány:** [ti.'kɛ.lu] *PF* fn. *tikelu* (eredete: *ke nem* és *lu lenni*)
- hiányolt (mint egy távollévő ember, hiányzó, akinek vágnak a jelenlétére):** [lom] *PF* mn. *lom*
- hiánytalan, (meg)elégedett, tele:** [jɛ] *PF* mn. *ye*
- hiányzó, hiányolt (mint egy távollévő ember, akinek vágnak a jelenlétére):** [lom] *PF* mn. *lom*
- hiányzó/hiányolt személy:** ['lom.tu] *PF* fn. *lomtu* (eredete: *lom hiányzó, hiányolt*)
- hobby, örömet szerző tevékenység:** [sæ.'su.lim] *PF* fn. *s̄sulim* (eredete: *sulim elfoglalt (pozitív értelemben)*)
- hogy (alárendelt tagmondatot jelez), azt:** ['fu.la] *PF* ksz. *fula* (összetétel ebből: *fi'ul ez (jelölt alany eset)* és *a vonatkozó tagmondatot jelez*)
- hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava), annak:** ['fu.ri.a] *PF* nm., alár. *furia* (összetétel ebből: *fi'uri ez (topikális)* és *a határozói mellékmondat kötőszava*)
- hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava), az:** [fwa] *PF* nm., alár. *fwa* (összetétel ebből: *fi'u ez (alanyeset)* és *a határozói mellékmondat kötőszava*)
- hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava), azt:** [fu.ta] *PF* nm., alár. *futa* (összetétel ebből: *fi'u-t ez-t (tárgyeset)* és *a határozói mellékmondat kötőszava*)
- hogy (alárendelő tagmondat jelző):** [t̄sa.wa] *PF* ksz. *tsawa* (összetétel ebből: *tsa'u az (kötőmód)* és *a vonatkozó tagmondat jelző*)
- hogy (alárendelő tagmondat jelző):** [t̄sa.ta] *PF* ksz. *tsata* (összetétel ebből: *tsa'u-t azt (tárgyeset)* és *a vonatkozó tagmondat jelző*)
- hogy (alárendelő tagmondat jelző):** [t̄sa.ri.a] *PF* ksz. *tsaria* (összetétel ebből: *tsa'u-ri azt (topikális (hangsúlyos) esetvégződés)* és *a vonatkozó tagmondat jelző*)
- hogy (ennek eredményeként):** [kum.a] *PF* ksz. *kuma* (eredete: *kum eredmény*) megelőzi az eredményt, pl. 'Lu poe sevin n̄ftxan kuma yawne slolu oer' (*Olyan gyönyörű volt, hogy beleszerettem.*); lásd még 'akum'
- hogy (ennek eredményeként):** [a.'kum] *PF* ksz. *akum* (eredete: *kum eredmény*) az eredményt követi, pl. 'Poe yawne slolu oer akum, n̄ftxan lu sevin' (*Beleszerettem, mert hogy olyan gyönyörű volt.*); lásd még 'kuma'
- hogy nehogy, különben:** [fɛ.kɛ] *PF* ksz. *fte-ke* (összetétel ebből: *fte a célból/azért, hogy* és *ke nem (valami tagadása)*) (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)
- hogy(an)?:** [fja.pɛ] *PF* kérd. *fyape* másik alakja: *pefya*
- hogy(an)?:** [pɛ.'fja] *PF* kérd. *pefya* másik alakja: *fyape*

- hogy, (kötőszó):** [t̥sn̩] PF alá. *tsn̩* (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)
- hogy, a célból/azért:** [ftɛ] PF ksz. *fte* (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)
- hogy; valaminek az érdekében, (azért):** [fpi] PF told. *fpi+*
- hol?:** [pɛ.'sɛŋ] PF kérd. *peseng* másik alakja: **tsengpe**
- hol?:** [t̥sɛŋ.pɛ] PF kérd. *tsengpe* másik alakja: **peseng**
- hold:** [o.'a.rɛ] PF fn. *oare*
- holnap:** [t̥r̥.'aɲ] PF hsz. *trray* (eredete: **trr nap** és **hay** következő)
- holnap éjjel:** [t̥'o.'naɲ] PF hsz. *txonay* (eredete: **txon éj** és **hay** következő)
- holnapután, két nap múlva:** [mɛ.s̥r̥.'aɲ] PF fn., hsz. *mesrray* (eredete: **trr nap**)
- homlok, szemöldök:** [za.'rɛʔ] PF fn. *zare'* (összetétel ebből: **zapxi** elülső rész és **re'o fej**)
- homok:** [nɛ.ni] PF fn. *neni*
- homályos, ködös:** [lɛ.'ja.paɲ] PF mn. *leyapay* (eredete: **yapay köd**)
- hope (konkrét):** [sæ.sil.'pɛj] PF fn. *säsilpey* (eredete: **silpey remél**)
- Hoppál:** [ʔæʔ] PF gesz. 'ü'
- hord, visz:** [h̥.ɛ.n̩.a] PF i.(t) *hena*
- hordány:** [t̥ut.sɛ.na] PF fn. *tutsena* (összetétel ebből: **tute** személy és **sähena** hordozó)
- horizont:** [t̥aw.t̥'ɛw] PF fn. *tawtxew* (összetétel ebből: **taw ég(bolt)** és **txew határ**)
- horzsolás, vágás, kisebb seb:** [sk̥'ir.t̥s̥jip̥] PF fn. *skxirtsy̥ip* (eredete: **skxir seb**)
- hosszabb időtartamú:** [nul.'k̥r̥] PF hsz. *nulkrr* (eredete: **krr idő**)
- hosszú:** [ŋim] PF mn. *ngim*
- hosszú (idő):** [jol] PF mn. *yol*
- hosszúság:** [ŋim.'pup̥] PF fn. *ngimpup* (eredete: **ngim** hosszú és **pup** rövid)
- hoz:** [za.'m̩.u.ŋ.ɛ] PF i.(t) *zamunge* (eredete: **munge víz, hoz**)
- hoz, visz:** [m̩.u.ŋ.ɛ] PF i.(t) *munge*
- hozáad, hozzátesz:** [s̩.uŋ] PF i.(t) *sung*
- hozzáférhetetlenné tesz, lepecsétel:** [f̥y̥.ɛl] PF i.(t) *f̥yel*
- hozátesz, hozzáad:** [s̩.uŋ] PF i.(t) *sung*
- hozáértés, alapos ismeret:** [t̥sul.'f̥æ] PF fn. *tsulf̥ä*
- hullám (vízé):** [wɛ.'op̥] PF fn. *weopx*
- hullámszerű:** [lɛ.wɛ.'op̥] PF mn. *leweopx* (eredete: **weopx hullám (vízé)**)
- humor:** [t̥i.'ʔi.pu] PF fn. *t̥i'ipu* (eredete: 'ipu *humoros*)
- humoros, vicces, mulattató:** [ʔi.pu] PF mn. 'ipu
- háború:** [t̥sam] PF fn. *tsam*
- háborús csapat:** [t̥'sam.po.ŋu] PF fn. *tsampongu* (összetétel ebből: **tsam háború** és **pongu csapat**)
- háborús fegyver:** [t̥'sam.sæ.ʔo] PF fn. *tsam-sä'o* (összetétel ebből: **tsam háború** és **sä'o eszköz**)
- háló:** [hæn] PF fn. *hän*
- hámoz:** [f̥k̥.a.r̥.ut̥] PF ige *fkarut*
- hány (darab)?:** [pol.'p̥'aj] PF kérd. *polpxay* (összetétel ebből: **holpxay szám** és **pe képző**)
- hány darab?:** [hol.'p̥'aj.pɛ] PF kérd. *holpxay-pe* (összetétel ebből: **holpxay szám** és **pe kérdőszó képző**)
- hányini:** [u.'ɛʔ] PF i.(t), i.(tn) *ue'*
- három, 3:** [p̥'ɛj] PF szám *pxey*
- háromszor:** [p̥'ɛ.lo] PF hat. *pxelo* (eredete: **pxe+ hármasszám jele** és **alo** alkalom)
- hát (testrész):** [t̥'al] PF fn. *txal*
- hát(ul)ra, hátrafelé:** [nɛ.'ʔim] PF hsz. *ne'im*
- hátba támad, elárul:** [ka.'vuk̥' 's-i] PF i.(tn) *kavuk si* (eredete: **kavuk árulás**)
- hátborzongató, kísérteties:** [s̥nɛw.sjɛ] PF mn. *snewsye* (összetétel ebből: **snew szorít, feszesít** és **syeha lélegzet**)
- hátrafelé, hát(ul)ra:** [nɛ.'ʔim] PF hsz. *ne'im*
- hátrány:** [f̥ɛ.kum] PF fn. *fekum* (összetétel ebből: **fe'** rossz és **kum** eredmény)
- hátrányos:** [f̥ɛ.kum.ŋaʔ] PF mn. *fekumnga'* (eredete: **fekum hátrány**)
- hátsó (fél vagy rész):** [kæ.'p̥'i] PF fn. *käpxi* (összetétel ebből: **kä megy** és **hapxi** rész)
- ház, otthon:** [k̥ɛl.ku] PF fn. *kelku*
- házasság, pázás:** [t̥i.mun.'t̥'a] PF fn. *timuntxa* (eredete: **muntxa egyesült**)
- házastárs, hitves:** [mun.'t̥'a.tu] PF fn. *muntxatu* (eredete: **muntxa egyesült**)
- héj, gubó, hüvely (növényé):** [ʔɛ.'ʔin] PF fn. 'e'in
- hét, 7:** [ki.næ] PF szám *kinä*
- hétfő:** [t̥r̥.'mu.vɛ] PF fn. *trrmuve* (összetétel ebből: **trr nap** és **muve** második)

hétköznapi, mindennapos: [lɛ.ˈtɾ.tɾ] *PF* mn. *letrrrtr* (eredete: *trr nap*)
hétvége: [ˈmun.tɾ] *PF* fn. *muntrr* (eredete: *mu-ne kettő és trr nap*)
hézag, rés: [ˈmɛk.tɕɛŋ] *PF* fn. *mektseng* (összetétel ebből: *mek üres és tseng hely*)
hím, férfi: [ˈfnɛ.lan] *PF* fn. *fnelan* (eredete: *fnel fajta*)
hím-, férfi-: [lɛ.ˈfnɛ.lan] *PF* mn. *lefnelan* (eredete: *fnelan hím, férfi*)
hír, újság: [fmawŋ] *PF* fn. *fmawn*
híresnek lenni: [tˈan.ˈt.o.ʔ.a] *PF* i.(tn) *txanro'a* (összetétel ebből: *txan sok és ro'a félelmet vagy tiszteletet kelteni*)
hív, szólít: [sj.ˈaw] *PF* i.(tn) *syaw*
hó: [ˈhɛɾ.wi] *PF* fn. *herwì*
hólyaglámpa, nektárlámpás: [ˈtɕmi.snɾ] *PF* fn. *tsmisnrr* (összetétel ebből: *tsmi nektár és nrr ragyog*)
hómező: [ˈhɛɾ.tˈa.jo] *PF* fn. *hertxayo* (eredete: *herwì hó és txayo mező*)
hónap: [vo.ˈspˈi] *PF* fn. *vospxì* (eredete: *vosìpxì tizenkettő és zìsità évé*)
hópehely: [ˈhɛɾ.wi.va] *PF* fn. *herwìva* (eredete: *herwì hó és ilva pehely*)
hóvihar: [tˈan.ˈfwɛɾ.wi] *PF* fn. *txanfwerwì* (eredete: *txan sok és hufwe+herwì szél+hó*)
hózápor: [hɛɾ.ˈmɛjpˈ] *PF* fn. *hermeyp* (eredete:

herwì hó és meyp gyenge)
húros hangszer: [ˈiʔ.ɛn] *JC* fn. *i'en*
hús: [tɕŋan] *PF* fn. *tsngan*
hús aprításához használt rúd: [ˈi.kutˈ] *PF* fn. *ikut*
hús füstöléséhez használt tartó: [ˈmɛɾ.ki] *PF* fn. *merki*
hús, állati eredetű táplálék (étel): [vɛj] *PF* fn. *vey*
húsdaraboló eszköz: [sæ.sɛj.ˈto] *PF* fn. *säseyto* (eredete: *seyto feldarabol (elpusztult állatot)*)
húz: [za.ˈʔ.æ.ɾ.ɪpˈ] *PF* i.(t) *za'ärìp* (eredete: *'ärìp mozgat*)
húzódózva, kötekedve: [ni.wæ.ˈtɛ] *PF* hsz. *nìwäte* (eredete: *wäte vitatkozik*)
hüvely (növényé), gubó, héj: [ʔɛ.ˈʔin] *PF* fn. *'e'in*
hő: [ti.ˈsom] *PF* fn. *tìsom* (eredete: *som forró*)
hőmérséklet: [som.ˈwɛw] *PF* fn. *somwew* (eredete: *som forró és wew hideg*)
hős: [tˈan.tstɛw] *PF* fn. *txantstew* (összetétel ebből: *txan sok és tstew bátor*)
hős, nagy ember: [ˈnawm.tu] *PF* fn. *nawmtu* (eredete: *nawm nagy*)
hőstett, teljesítmény, nagy tett: [sæ.ˈro.ʔa] *PF* fn. *sáro'a*
hűtlenség, árulás: [ka.ˈvukˈ] *PF* fn. *kavuk*
hűvös, hideg: [wur] *PF* mn. *wur*

I

"ivótök", flaska: [ʔɛ.ˈʔin.ʃɛj] *PF* fn. *'e'insey* (összetétel ebből: *'e'in gubó és sey csésze*)
-ig, amíg: [va.j.ˈkɾ] *PF* ksz. *vaykrr* (összetétel ebből: *vay– -ig és krr idő*)
i.(t): [ˈɛw.k.u] *PF* ewku *ewkuérez* (ízt!)
idegen, ismeretlen: [ˈkɛ.woŋ] *PF* mn. *kewong*
idegen, ismeretlen személy: [ˈkɛ.tu.woŋ] *PF* fn. *ketuwong*
idegennek, furcsának, különösnek, váratlannak lenni: [h.ɛkˈ] *PF* i.(tn) *hek*
idegi összeköttetést létesíteni, összekapcsolódni vmivel/vkivel: [tsa.ˈhejɿ ˈs.i] *PF* i.(tn) *tsaheyɿ si* (eredete: *tsaheyɿu kapcsolat*)
idegköteg, copf: [tɕwin] *PF* fn. *tswin*
idézet, függő beszéd bezárása idézet vége: [sikˈ] *PF* part. *sik*
idézet, függő beszéd kezdete: [san] *PF* part.

san
idő: [kɾ] *PF* fn. *krr*
időben utána, követően: [maw] *PF* esz. *maw–*
időjárás: [ja.fkɛjkˈ] *PF* fn. *yafkeyk* (eredete: *fkeytok létezik, van*)
idős, öreg, hajlott korú: [ˈko.akˈ] *PF* mn. *koak*
időszerű/jelenlegi: [lɛ.ˈfkɾ] *PF* mn. *lefkrr* (eredete: *fikrr most*)
időt tölteni, „lógni” valakivel: [ˈk.æ.tɛŋ] *PF* i.(tn) *käteng*
időt vesz igénybe (ii): [kɾ.ˈn.ɛkˈ] *PF* i.(tn) *krr-nekx* (összetétel ebből: *krr idő és nekx elfogyaszt*)
igaz: [ŋaj] *PF* mn. *ngay*
igazság: [ti.ˈŋaj] *PF* fn. *tìngay* (eredete: *ngay igaz*)
igazság(osság), becsületesség: [tim.ˈwi.æ] *PF* fn. *timwiä* (eredete: *muiä rendes, igazságos,*

- helyes, becsületes)*
- igazságos, helyénvaló:** [mu.'i.æ] *PF* mn. *muiä*
- igazságtalan, helytelen, rossz:** [kɛm.'wi.æ] *PF* mn. *kemwiä* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **muiä** *helyes, igazságos, jó*)
- igazságtalanság:** [ti.kɛm.'wi.æ] *PF* fn. *tikemwiä* (eredete: **kemwiä** *helytelen, igazságtalan, rossz*)
- igazán:** [ni.'ŋaj] *PF* hsz. *nìngay* (eredete: **ngay** *igaz*)
- ige:** ['kɛm.li.ʔu] *PF* fn. *kemli'u* (összetétel ebből: **kem** *cselekedet* és **li'u** *szó*)
- igen:** ['sra.nɛ] *PF* hsz., gesz. *srane*
- igen is meg nem is, többé-kevésbé:** [sran.'kɛ.hɛ] *PF* gesz. *srankehe* (összetétel ebből: **srane** *igen* és **kehe** *nem*)
- igyekezet, sietség:** [t'i] *PF* fn. *txi*
- ihlet, inspiráció:** [slan.ti.'rɛ] *PF* fn. *slantire* (összetétel ebből: **slan** *segítség, támogatás* és **ti-rea** *szellem*)
- ijesztő, félelmetes:** [t'ɛwm] *PF* mn. *txewm*
- illeszkedik, illik, megfelel, kiegészít, természeténél fogva erősít:** [h.aʔ] *PF* i.(tn) *ha'*
- illetve, vagyis, akarom mondani:** [ko.'lan] *PF* gesz. *kolan* (eredete: **kan** *céloz*)
- illetően, -ről/-ről, vonatkozóan:** [tɛ.'ri] *PF* told. *teri-*
- illik, megfelel, kiegészít, illeszkedik, természeténél fogva erősít:** [h.aʔ] *PF* i.(tn) *ha'*
- illusztrál, rajzol:** [w.ɛjn] *PF* i.(t) *weyn*
- ilyen mértékben, ennyire:** [fi.'t'an] *PF* hsz. *fitxan* (eredete: **txan** *sok*)
- ilyen módon, így:** [fi.'fja] *PF* mut.n. *fiŋya* (eredete: **fya'o** *mód*)
- ima:** [sa.'ho] *PF* fn. *saho* (eredete: **aho** *imádkozik*)
- imádkozik:** [a.'ho] *PF* i.(tn) *aho*
- imádnivaló, kedves, cuki:** ['ho.na] *PF* mn. *hona*
- imádság (általános, elvont értelemben):** [ti.a.'ho] *PF* fn. *tiaho* (eredete: **aho** *imádkozik*)
- inda:** ['ʔa.na] *PF* fn. *'ana*
- indok, ok:** [lun] *PF* fn. *lun*
- indok, ok:** [o.'ɛjkʔ] *PF* fn. *oeyk*
- infixum:** ['kɛm.li.ʔu.vi] *PF* fn. *kemli'uvi* (eredete: **kemli'u** *ige*)
- információ:** [sæ.'o.mum] *PF* fn. *säomum* (eredete: **omum** *tud*)
- ingadob:** [wok.'a.u] *JC,PF* fn. *wokau* (összetétel ebből: **wok** *hangos* és **au** *dob*)
- inkább mint..., helyett:** [tupʔ] *PF* ksz. *tup*
- innivaló, ital:** [na.'ɛɾ] *PF* fn. *naer*
- inspiráció, ihlet:** [slan.ti.'rɛ] *PF* fn. *slantire* (összetétel ebből: **slan** *segítség, támogatás* és **ti-rea** *szellem*)
- inspirál:** [slan.ti.'rɛ s-i] *PF* i.(tn) *slantire si* (eredete: **slantire** *inspiráció*)
- intelligencia, értelem:** [ti.'tɕlam] *PF* fn. *titslam* (eredete: **tslam** *ért*)
- intelligensen, okosan:** [ni.'ka.nu] *PF* hsz. *nikanu* (eredete: **kanu** *okos*)
- intuitív, elméleti:** [ɛ.'ʔɛn] *PF* mn. *le'en* (eredete: **'en** *találgatás*) n.e.
- irigyen, féltékenyen:** [ni.'fmokʔ] *PF* hsz. *nifmokx* (eredete: **fmokx** *féltékenység*)
- irigység, féltékenység:** [fmokʔ] *PF* fn. *fmokx*
- irány, menetirány:** [sa.'lɛw.fja] *PF* fn. *salewŋya* (eredete: **salew** *folytat* és **fya'o** *út*)
- irányt vált, elágazik:** [j.akʔ s-i] *PF* i.(tn) *yak si* (eredete: **yak** *elágazás*)
- irányába, felé:** [nɛ] *PF* esz. *ne-*
- irányából (időbeniségre is utalhat más idővel kapcsolatos szavakkal), -ból/-ből, -tól/-től, felől:** [ta] *PF* esz. *ta-*
- irányából, felől:** [ftu] *PF* esz. *ftu-*
- irányít, szabályoz:** [hipʔ] *PF* i.(t) *hipx*
- irányítás:** [ti.'hipʔ] *PF* fn. *tihipx* (eredete: **hipx** *irányít, szabályoz*)
- is, szintén:** [kopʔ] *PF* hsz. *kop*
- is, szintén:** [kopʔ] *PF* hsz. *kop*
- iskola:** ['num.tɕɛŋ] *PF* fn. *numtseng* (összetétel ebből: **nume** *tanul* és **tseng** *hely*)
- ismeretlen:** [kaw.'no.mum] *PF* mn. *kawnomum* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **omum** *tud*)
- ismeretlen személy, idegen:** ['kɛ.tu.woŋ] *PF* fn. *ketuwong*
- ismeretlen, idegen:** ['kɛ.woŋ] *PF* mn. *kewong*
- ismeretlen, különös, szokatlan:** [st'oŋ] *PF* mn. *stxong*
- ismerni:** [sm'on] *PF* i.(tn) *smon*
- ismertetőjel, vonás, jellegzetesség, tulajdonság, jellemvonás, külső megjelenés, oldal, tulajdonság:** [sjon] *PF* fn. *syon*
- ismerős (leendő barát):** [ʔɛj.la.'naj] *PF* fn. *'eylanay* (eredete: **'eylan** *barát*)
- ismétel, újra csinál:** [l-ɛjn] *PF* i.(t) *leyn*

ismételten előforduló cselekvések egyike,
eset, alkalom: [ʼa.lo] PF fn. *alo*
iszik: [n.ækʷ] PF i.(t) *näk*
ital, innivaló: [na.ʼɛɾ] PF fn. *naer*
itt, ez(en) a hely(en): [fi.ʼtʂɛŋ(ɛ)] PF mut.n., fn.
fitseng(e) (eredete: **tseng hely**)
ivás útján: [ni.ʼnækʷ] PF hsz. *nìnäk* (eredete:
näk iszik)
ivóedény (kagylóhéjból): [ʼsum.sɛj] PF fn.
sumsey (összetétel ebből: **sum kagylóhéj és**
sey csésze)
izgalmas, mókás: [ʔoʔ] PF mn. ʼoʼ

J

a jövő (következő) hét: [ʼkin.tɿ.aj] PF fn. *kin-
trray* (eredete: **kintrr hét**)
ja, aha, oké: [sɾan] PF hsz., gesz. *sran*
január: [vo.spʼi.ʔaw] PF fn. *vospxiʼaw* (összeté-
tel ebből: **vospxi hónap és ʼaw egy**)
javaslat: [ti.ʼmokʷ] PF fn. *timok* (eredete: **mok
javalol**)
javaslat: [sæ.ʼmokʷ] PF fn. *sämok* (eredete: **mok
javalol**)
javasol: [m.okʷ] PF i.(t) *mok*
javul, (meg)gyógyul: [ʼzo.sl.u] PF i.(tn) *zoslu*
(összetétel ebből: **zo jól lenni és slu válik
vmivé**)
javul, jobb lesz: [ʼtsan.ʔ.ul] PF i.(tn) *tsanʼul*
(összetétel ebből: **siltsan jó és ʼul jobban, in-
kább**)
javulás (konkrét esetben): [sæ.ʼtsan.ʔul] PF
fn. *sätsanʼul* (eredete: **tsanʼul javul**)
javulás (általános, elvont értelemben):
[ti.ʼtsan.ʔul] PF fn. *titsanʼul* (eredete:
tsanʼul javul)
javít, (meg)gyógyít: [zɛj.ʼk.o] PF i.(t) *zeyko*
(eredete: **zo jól lenni és «eyk» műveltető in-
fixum**)
jel, jelzés: [sæ.ʼvɿ] PF fn. *sävll* (eredete: **vll je-
lez, mutat**)
jelen: [ʼsɛ.kɿ] PF fn. *sekrr* (összetétel ebből: **set
most és krr idő**)
jelenleg, mostanában: [ni.ʼfkɿ] PF hsz. *nifkrr*
(eredete: **fikrr most**)
jelentés: [ɾal] PF fn. *ral*
jelentés, fontosság, jelentőség: [wa.ʼwɛ] PF
fn. *wawe*
jelentős, személyesen fontos: [tʼan.wa.ʼwɛ]

izgalom, móka: [ti.ʼʔoʔ] PF fn. *tʼoʼ* (eredete:
ʼoʼ **izgalmas**)
**izgatottnak lenni valami miatt, lelkesnek
lenni valami iránt, lelkesedést mutatni
valamiért, lelkesedni:** [ʼs.oʔ.h.a] PF i.(t)
soʼha (Megjegyzés: A „lelkesedni” mindig
tárgyas a naʼvi nyelvben -PF)
izmos: [ʼtsaw.sɿŋɛm] PF mn. *tsawsngem* (eredete:
tsawl nagy és tsngem izom)
izom: [ʼtsɿŋɛm] PF fn. *tsngem*
izé, ööö: [ɿ] PF „töltelékszó” *ì*

PF mn. *txanwawe* (összetétel ebből: **txan sok
és wawe jelentőség**)
jelentősen, értelmesen: [ni.wa.ʼwɛ] PF hsz. *nì-
wawe* (eredete: **wawe jelentés, jelentőség**)
jelentőség, jelentés, fontosság: [wa.ʼwɛ] PF
fn. *wawe*
jelez, mutat: [v.ɿ] PF i.(tn), i.(t) *vll*
**jellegzetesség, vonás, tulajdonság, ismer-
tetőjel, jellemvonás, külső megjelenés, ol-
dal, tulajdonság:** [sɿon] PF fn. *syon*
**jellemvonás, vonás, jellegzetesség, tulaj-
donság, ismertetőjel, külső megjelenés,
oldal, tulajdonság:** [sɿon] PF fn. *syon*
**jellemzői: fültépő hangja és halálos ereje
(megszámlálható, erős vízese, de csak rit-
kán):** [kʼoɾ] PF fn. *kxor*
jelzés, jel: [sæ.ʼvɿ] PF fn. *sävll* (eredete: **vll je-
lez, mutat**)
jobb (nem bal): [ʼski.ɛn] PF mn. *skien*
jobb lesz, javul: [ʼtsan.ʔ.ul] PF i.(tn) *tsanʼul*
(összetétel ebből: **siltsan jó és ʼul jobban, in-
kább**)
jobb oldal: [ʼski.ɛm.pa] PF fn. *skiempa* (össze-
tétel ebből: **skien jobb és paʼo oldal**)
jobban szeret, preferál: [nul.ʼn.ɛw] PF i.(tm)
nulnew (eredete: **new akar**)
jobbra: [ni.ʼski.ɛn] PF hsz. *niskien* (eredete:
skien jobb)
jogász, ügyvéd: [pæŋ.ʼkʼo.ju ɛ.ko.ʼɾɛn] PF fn.
pängkxoyu lekoren (összetétel ebből: **päng-
kxoyu beszélgető és lekoren szabályos, jogi**)
jut eszembe, apropó, melleleg: [ni.ʼviŋ.kapʷ]
PF hsz. *nivŋkap* (eredete: **vingkap eszébe
jut, “beugrik”**)

játszik: [u.'van 's:i] *PF* i.(tn) *uvan si* (eredete: **uvan játék**)
játék: [u.'van] *PF* fn. *uvan*
jég: ['tsk'ε.paj] *PF* fn. *tskxepay* (eredete: **tskxe kő és pay víz**)
jégeső: ['tsk'aj.'tsjip¹] *PF* fn. *tskxaytsyip* (eredete: **tskxepay jég**)
jó (megfelelő): [sil.'tsan] *PF* mn. *siltsan*
jó (válasz), helyes: [ε.'jawr] *PF* mn. *eyawr*
jó valamiben: [fn.'an] *PF* i.(t) *fnan*
jó ízű, finom: [ft'i.'lor] *PF* mn. *ftxilor* (összetétel ebből: **ftxi nyelv és lor szép**)
jó, jóság (elvont fogalom): [tsil.'tsan] *PF* fn. *tsiltsan* (eredete: **siltsan jó**)
jókedvű, vidám: [nit.'ram] *PF* mn. *nitram*
jóképű, helyes: ['saj.'rip¹] *PF* mn. *sayrip* cs.sz. (férkira)
jól: [nil.'tsan] *PF* hsz. *niltsan* (eredete: **siltsan jó**)
jól hangzó: [mik.'lor] *PF* mn. *miklor* (eredete: **mikyun fül és lor kellemes**)
jól lenni, rendben lenni, rendben működni: [z'o] *PF* i.(átn) *zo*
jól, helyesen: [ni.'jawr] *PF* hsz. *nìyawr* (eredete: **eyawr helyes, jó**)

K

"kancsó", több személye ivóedény: ['swo.a.sej a.'ji] *PF* fn. *swoasey ayll* (összetétel ebből: **swoasey ivóedény részegítő italokhoz és yll közös**)
"kedvesem, kicsim": ['yawn.tu.'tsjip] *PF* fn. *yawntutsyip* (eredete: **yawntu szeretett személy**)
"korsó"(kagylóhéjból, egy személyes ivóedény, részegítő italokhoz): ['swo.a.sej] *PF* fn. *swoasey* (összetétel ebből: **swoa részegítő ital, szesz és sey csésze**)
(ki)lövelli: [ts'æ?] *PF* ige *tsä'*
(ki)próbál, értékel, ellenőriz: [m.'aj?] *PF* i.(tm) *may'*
(ki)színez: ['ʔo.pin.s.un] *PF* i.(t) *'opinsung* (összetétel ebből: **'opin szín és sung ad**)
(kötött morféma) túlzás: [hawŋ] *PF* fn. *hawng*
(kötőszó), hogy: [tsni] *PF* alá. *tsni* (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)
-ként, akként/ügy..., mint/ahogy: [na] *PF* esz. *na-*

jóllakott, tele: ['jε.hak'] *PF* mn. *yehakx* (eredete: **ye tele és ohakx éhes**)
jólét, béke: [fpom] *PF* fn. *fpom*
jóslat: [ti.'sre.se.ʔa] *PF* fn. *tisrese'a* (eredete: **srese'a megjósol**)
jószagú: [on.'lor] *PF* mn. *onlor* (összetétel ebből: **ontu orr és lor kellemes**)
jóság (elvont fogalom), jó: [tsil.'tsan] *PF* fn. *tsiltsan* (eredete: **siltsan jó**)
jön: ['z.a.'u] *PF* i.(tn) *za'u*
jövendő, megjósol, előre meglát: [sre.s.ε.'ʔ.a] *PF* i.(t) *srese'a* (összetétel ebből: **sre+ megelőzőleg és tse'a lát**)
jövő: [zu.'saw.kɪ] *PF* fn. *zusawkrr* (összetétel ebből: **z«us»a'u jövő és krr idő**)
jövő hétvége: ['mun.tɪ.aj] *PF* fn. *munrray* (eredete: **muntr hétvége**)
jövő hónap: [vo.sp'i.'aj] *PF* fn. *vospxiay* (eredete: **vospxi hónap**)
jövő év: [zi.sit.aj] *PF* fn. *zìsitay* (eredete: **zìsit év**)
július: [vo.sp'i.'kin] *PF* fn. *vospxikin* (összetétel ebből: **vospxi hónap és kinä hét**)
június: [vo.sp'i.'puk¹] *PF* fn. *vospxipuk* (összetétel ebből: **vospxi hónap és pukap hat**)

kacag, nevet: ['h.aj.h.am] *PF* i.(tn) *hangham*
kagylóhéj (tengeri), csigaház: [sum] *PF* fn. *sum*
kalap: [haw.'re?] *PF* fn. *hawre'* (összetétel ebből: **hawnu véd, óv és re'o fej**)
kamera, fényképezőgép: [sje.p.'re] *PF* fn. *syeprel* (összetétel ebből: **syep csapdába ejt és rel kép**)
kampó (lógatni, felfüggeszteni valamit): ['kur.fja.vi] *PF* fn. *kurfyavi* (eredete: **kurfy-an fogas, függesztett tartó**)
kantár, kötőfék: [sæ.'zæ.ɪp¹] *RL,PF* fn. *säzärìp* (eredete: **za'ärìp húz**)
kaotikus, rendetlen, rendezetlen, összevissza: ['vel.ke] *PF* mn. *velke* (összetétel ebből: **ve'o rend, rendezettség és luke nélkül**)
kap: [t.ε] *PF* i.(t) *tel*
kap, megszerez: ['k.a.n.om] *PF* i.(t) *kanom*
kapcsolat, kapcsolódás: [sæ.'ta.re] *PF* fn. *sätare* (eredete: **tare összekapcsol, kapcsolatban van**)

- kapcsolat, szinapszis (idegsejtek közt):** [tsa.'hɛj.lu] *JC,PF* fn. *tsaheylu*
- kapcsolatban van, összeköt, összekapcsol:** [t'a.ɾ.ɛ] *PF* i.(t) *tare*
- kapcsolódás, kapcsolat:** [sæ.'ta.ɾɛ] *PF* fn. *sätare* (eredete: *tare összekapcsol, kapcsolatban van*)
- kar:** [p'un] *PF* fn. *pxun*
- karjaiban tart, ölel, karol:** [m.ɛ.'y.am] *PF* i.(t) *meyam*
- karkötő, karszalag:** [p'aw.p'un] *PF* fn. *pxawpxun* (összetétel ebből: **pxaw körül és pxun kar**)
- karnyújtásnyira, közelben:** [a.'sim] *PF* *hsz.* *asim* (eredete: **sim közel van**)
- karol, ölel, karjaiban tart:** [m.ɛ.'y.am] *PF* i.(t) *meyam*
- karolás, ölelés:** [sæm.'yam] *PF* fn. *sämyam* (eredete: **meyam ölel**)
- karom, köröm:** [tsin] *PF* fn. *tsin*
- karszalag, karkötő:** [p'aw.p'un] *PF* fn. *pxawpxun* (összetétel ebből: **pxaw körül és pxun kar**)
- katonai egység, szakasz, csapat:** [wɛm.po.ŋu] *PF* fn. *wempongu* (összetétel ebből: **wem harcol és pongu csoport**)
- kavics (szétmorzsolts kő):** [nik'] *PF* fn. *nikx*
- kavics (természetes erők által simára csiszolt apró kő):** [tsk'ɛ.vi] *PF* fn. *tskxevi* (eredete: **tskxe kő**)
- kb. haza, fontos és szeretett hely:** [t'an.wɛ.tɕɛŋ] *PF* fn. *txanwetseng* (eredete: **txanwawe(a) jelentős és tseng hely**)
- kb.: ország, törzsi birtok / tartomány:** [t'an.lo.'k'ɛ] *PF* fn. *txanlokxe* (összetétel ebből: **txan; olo' nagy; klán és atkxe föld**)
- kecsesség, elegancia, báj:** [lo.ɾan] *PF* fn. *loran* (összetétel ebből: **lor gyönyörű és ran belső tulajdonság**)
- kedd:** [tɾ.'p'ɛj.vɛ] *PF* fn. *trrpɛyve* (összetétel ebből: **trr nap és pɛyve harmadik**)
- kedves:** [ti.'stun.wi.ŋaʔ] *PF* mn. *títstunwinga'* (összetétel ebből: **títstunwi kedvesség és nga' tartalmaz**)n.e.
- kedves, figyelmes, tapintatos:** [t'stun.wi] *PF* mn. *tstunwi*
- kedves, gyengéd, lágy (személy vagy dolog):** [flɾ] *PF* mn. *flrr*
- kedves, imádnivaló, cuki:** [ho.na] *PF* mn. *hona*
- kedvesen, édesen:** [ni.'ho.na] *PF* *hsz.* *nihona* (eredete: **hona kedves**)
- kedveskedő kifejezés), édes bogyó (gyengéd):** [pa.ska.'lin] *PF* fn. *paskalin* (eredete: **pasuk bogyó és (a)kalin édes**)
- kedvesség:** [ti.'tstun.wi] *PF* fn. *títstunwi* (eredete: **tstunwi kedves**)
- kedvesség, cukiság:** [ti.'ho.na] *PF* fn. *tihona* (eredete: **hona kedves**)
- kedvező, előnyös:** [ɛt.ɾipʷ] *PF* mn. *etɾip*
- kefe, fésű:** [sl.'ajkʷ] *PF* i.(t) *slayk*
- kell:** [z.ɛ.n.ɛ] *PF* i.(tnm) *zene*
- kellemes, enyhe, mérsékelt:** [tsja.fɛ] *PF* mn. *tsyafe*
- kellemes, gyönyörűsége:** [lor] *PF* mn. *lor*
- kellemes, nyugodalmas, derűs:** [ɛ.'fpom] *PF* mn. *lefpom* (eredete: **fpom boldogság, béke**)n.e.
- kellemes, élvezhető (fizikailag, szexuálisan):** [mo.'wan] *PF* mn. *mowan*
- kellemetlen hang, zaj:** [væ.pam] *PF* fn. *väpam* (eredete: **vä kellemetlen és pam hang**)
- kellemetlen, undorító:** [væʔ] *PF* mn. *vü'*
- kellene:** [swej.l.u] *PF* ige *sweylu* (eredete: **swey a legjobb és lu lenni**)
- kemény:** [t'aʔ] *PF* mn. *txa'*
- keményen, szorgalmasan:** [kaw] *PF* *hsz.* *kawl*
- kendő, ponchó, köpeny:** [ʔa.ɾɛ] *PF* fn. *'are*
- kenu:** [ja.'nej] *PF* fn. *yaney*
- kenuvező:** [spul.ja.'nej] *PF* fn. *spulyaney* (összetétel ebből: **spule hajt és yaney kenu**)
- kerekített, hajlított, görbe:** [ko.um] *PF* mn. *koum*
- keres:** [fw.ɛw] *PF* i.(t) *fwew*
- keresztül (vmi közepén át), át:** [k'am.læ] *PF* told. *kxamlä-* (eredete: **kxam közép**)
- keresztül, által(a), révén, mentén:** [i.læ] or [i.'læ] *PF* told. *ilä+*
- keresztül, át az ellenkező oldalra:** [fɛw] *PF* told. *few-*
- kerület, határ, perem:** [p'aw.pa] *PF* fn. *pxawpa* (összetétel ebből: **pxaw körül és pa'o oldal**)
- keserű:** [sjæ.ʔæ] *PF* mn. *syä'ä*
- keserű, savanyú:** [wɛ.ʔaj] *PF* mn. *wɛ'ay*
- keskeny:** [snɛpʷ] *PF* mn. *snep*
- kesztyű:** [hawn.'tsjokʷ] *PF* fn. *hawntsyoqx* (összetétel ebből: **hawnu véd, óv és tsyoqx kéz**)

- kettő, 2:** [ˈmu.nɛ] *PF* szám *mune*
- kevés (kis mennyiség):** [ʔit˧] *PF* fn. 'it
- kevés, csekély:** [hɪm] *PF* mn. *hìm*
- kevés, néhány:** [hol] *PF* mn. *hol*
- kevésbé:** [ni.'næn] *PF* hsz. *nìnän* (eredete: *nän csökkent*)
- kevésé, kicsit:** [ni.'ʔit˧] *PF* hsz. *nì'it* (eredete: 'it *kevés*)
- kezd:** [ˈsɲæ.ʔi.kɪ] *PF* fn. *sngä'ikrr* (összetétel ebből: *sngä'i (el)kezdődik* és *krr idő*)
- kezd:** [ti.'tsjul] *PF* fn. *titsyul* (eredete: *tsyul elkezd*)
- kezd, kezdő helyzet:** [ˈsɲæ.ʔi.tɕɛŋ] *PF* fn. *sngä'itseng* (összetétel ebből: *sngä'i start* és *tseng hely*)
- kezdetben vagy kezdettől fogva létező, eredeti, első a sorban:** [ɛ.'sɲæ.ʔi] *PF* mn. *lesngä'i* (eredete: *sngä'i kezd*)
- kezdő:** [ˈsɲæ.ʔi.ju] *PF* fn. *sngä'iyu* (eredete: *sngä'i (el)kezdődik*)
- kezdő helyzet, kezd:** [ˈsɲæ.ʔi.tɕɛŋ] *PF* fn. *sngä'itseng* (összetétel ebből: *sngä'i start* és *tseng hely*)
- kezel (érzelmileg), tart, viselkedik valakivel szemben:** [z.ɛt˧] *PF* i.(t) *zet*
- ki(-felé), belülről:** [ˈftum.fa] *PF* told. *ftumfa-* (eredete: *mifa belül*)
- ki(csoda)?:** [pɛ.'su] *PF* kérd. *pesu* másik alakja: **tupe**
- ki(csoda)?:** [ˈtu.pɛ] *PF* kérd. *tupe* másik alakja: **pesu**
- kicsérél, helyettesít:** [ɾ.awn] *PF* i.(t) *rawn*
- kicsérélés, helyettesítés:** [ti.'rawn] *PF* fn. *tìrawn* (eredete: *rawn kicsérél*)
- kicsi te, csekélységed:** [ˈŋa.tɕjɪp˧] *PF* nm. *ngatsyìp* (eredete: *nga you*)
- kicsi, apró, parányi:** [ˈhi.ʔi] *PF* mn. *hì'i*
- kicsim", "kedvesem:** [ˈyaw.n.tu.tɕjɪp˧] *PF* fn. *yawntutsyìp* (eredete: *yawntu szeretett személy*)
- kicsit, kevésé:** [ni.'ʔit˧] *PF* hsz. *nì'it* (eredete: 'it *kevés*)
- kicsit, kissé:** [ni.'hol] *PF* hsz. *nìhol* (eredete: *hol kevés*)
- kiegészít, illik, megfelel, illeszkedik, természeténél fogva erősít:** [h.aʔ] *PF* i.(tn) *ha'*
- kiejtés, hangsúly:** [ˈli.ʔu.pam] *PF* fn. *lì'upam* (összetétel ebből: *lì'u szó* és *pam hang*)
- kifejezés, nyelvi elem:** [ˈliʔ.fjə.vi] *PF* fn. *lì'fyavi* (eredete: *lì'fyai nyelv*)
- kifejezés, szókapcsolat:** [ˈli.ʔu.kɪŋ.vi] *PF* fn. *lì'ukìngvi* (eredete: *lì'ukìng mondat*)
- kihasznál:** [ˈkawŋ.s.aɾ] *PF* i.(t) *kawngsar*
- kihívás (ünnepélyes):** [fpe.'i.o] *PF* fn. *fpeio*
- kijelölt/egységnyi munka, feladat:** [ti.'kaŋ.kɛm.vi] *PF* fn. *tikangkemvi* (eredete: *tikangkem munka*)
- kijön, előbukkan:** [wɪ.'z.a.ʔu] *PF* i.(tn) *wrrza'u* (eredete: *wrrpa kfvüil* és *za'u jön*)
- kikapcsol, relaxál:** [sj.ɔɾ] *PF* i.(tn) *syor*
- kiképzés, edzés, gyakorlat:** [ˈtsk'ɛ.kɛŋ] *PF* fn. *tskxekeng*
- kilincs, fogantyú:** [sæ.'fjɛp˧] *PF* fn. *säfyep* (eredete: *fyep megfog*)
- kilovagol:** [kæ.'m.ak.t.o] *PF* ige *kämakto* (összetétel ebből: *kä megy* és *makto lovagol, megül*)
- kilő, felszáll:** [ja.'w.o] *PF* i.(tn) *yawo* (összetétel ebből: *ya levegő* és *wo nyúl*)
- kimutat, felfed, leleplez (szó szerint és átvitt értelemben is):** [k.u.l.at˧] *PF* i.(t) *kulat*
- kincs; ritka és értékes dolog:** [tsjɛjm] *PF* fn. *tsyeym*
- kinyit:** [pi.'ak˧ s.i] *PF* i.(tn) *piak si* (eredete: *piak nyitoot*)
- kinyílik, kivirágzik:** [ʔ.oŋ] *PF* ige 'ong
- kinyílás, virágzás:** [ti.'ʔoŋ] *PF* fn. *tì'ong* (eredete: 'ong *virágzik*)
- kinézet, látvány, megjelenés:** [ʔur] *PF* fn. 'ur
- kinézet, megjelenés:** [ti.'lam] *PF* fn. *tìlam* (eredete: *lam látszik*)
- kis pillanat, másodperc:** [ˈswaw.tɕjɪp˧] *PF* fn. *swawtsyìp* (eredete: *swaw pillanat*)
- kis rész, kisebbség:** [hɪm.'p'i] *PF* fn. *hìmpxi*
- kis tó, medence:** [ʔo.ra.tɕjɪp˧] *PF* fn. 'oratsyìp (eredete: 'ora *tó*)
- kisebb betegség, gyengélkedés:** [sæ.'sp'in.tɕjɪp˧] *PF* fn. *säspxintsyìp* (eredete: *säspxin betegség*)
- kisebb csoporté pl. vadászoké), vezető (ideiglenesen):** [ɛjk.ju] *PF* fn. *eykyu* (eredete: *eyk vezet*)
- kisebb seb, vágás, horzsolás:** [ˈsk'ir.tɕjɪp˧] *PF* fn. *skxirtsyìp* (eredete: *skxir seb*)
- kisebbség, kis rész:** [hɪm.'p'i] *PF* fn. *hìmpxi*
- kislány (kedveskedő kifejezés):** [ʔi.te.tɕjɪp˧] *PF* fn. 'itetsyìp (eredete: 'ite *lány*)

- kissé, kicsit:** [ni.'hol] *PF* *hsz.* *nihol* (eredete: *hol kevés*)
- kiterjedt, hatalmas, terjedelmes:** ['ho.ɛtʰ] *PF* *mn.* *hoet*
- kiterjedten, széles körben:** [ni.'ho.ɛtʰ] *PF* *hsz.* *nihuet* (eredete: *hoet hatalmas, terjedelmes, kiterjedt*)
- kitűnő:** ['t'an.tsan] *PF* *mn.* *txantsan*
- kitűnő, rendkívüli, fenséges stílusú:** ['fjo.lupʰ] *PF* *mn.* *fyolup* (összetétel ebből: *fyole fenséges* és *lupra stílus*)
- kivirágzik, kinyílik:** [ʔ·oŋ] *PF* *ige* 'ong
- kivétel:** [ti.muŋ.'wɿ] *PF* *fn.* *timumgwrr* (eredete: *mungwrr kivételével*)
- kivételezik, kivételt tesz:** [ti.muŋ.'wɿ s-i] *PF* *i.(tn)* *timumgwrr si* (eredete: *timumgwrr kivétel*)
- kivételt tesz, kivételezik:** [ti.muŋ.'wɿ s-i] *PF* *i.(tn)* *timumgwrr si* (eredete: *timumgwrr kivétel*)
- kivételeivel:** [muŋ.'wɿ] *PF* *told.* *mungwrr-*
- kizár, távol tart:** [ɛ.'k'an s-i] *PF* *i.(tn)* *ekxan si* (eredete: *ekxan barikád, akadály*)
- kizökkent, megszakít, félbeszakít:** [m.æ.'k'u] *PF* *i.(t)* *mäxxu* (eredete: *kxu baj*)
- kiábrándulás, csalódás, meghiúsult elvárások miatti érzelmi csalódottság:** ['jɛw.la] *PF* *fn.* *yewla*
- kiábrándító:** [lɛ.'jɛw.la] *PF* *mn.* *leyewla* (eredete: *yewla kiábrándulás*)
- kiábrándítóan, csalódást okozva:** [ni.'jɛw.la] *PF* *hsz.* *nìyewla* (eredete: *yewla csalódás*)
- kiáll, sikerrel vesz (próbát):** [ɛm.'z'a.ʔ·u] *PF* *i.(t)* *emza'u* (összetétel ebből: *za'u jön*)
- kiállítás, bemutató:** [sæ.wim.'t'u] *PF* *fn.* *säwìntxu* (eredete: *wìntxu mutat*)
- kiált:** [l·ɛjm] *PF* *i.(tn)* *leym*
- kiáltás:** [ti.'lɛjm] *PF* *fn.* *tileyem* (eredete: *leym kiált*)
- kiűz, elüldöz:** [k·u.'t·akʰ] *PF* *i.(t)* *kurakx*
- klassz, csodálatos, fantasztikus:** [ko.'sman] *PF* *mn.* *kosman*
- klán:** [o.'loʔ] *PF* *fn.* *olo'*
- klánvezető, törzsfő:** [o.lo.'ʔɛjk.tan] *JC* *fn.* *olo'eyktan* (összetétel ebből: *olo' klán* és *eyktan vezető*)
- kocsonyás, nyúlós, sűrű:** [k'um] *PF* *mn.* *kxum*
- kolléga:** [lɛ.r.tu] *PF* *fn.* *lertu*
- koncentrál valamire, specializálódik, különösen érdeklődik:** [k'an.ʔ·m] *PF* *i.(t)* *kan'in* (összetétel ebből: *kan elfoglalt* és 'in be busy)
- koncentrál, összpontosít:** [k'an.fp·il] *PF* *i.(tn)* *kanfpil* (összetétel ebből: *kan cél* és *fpil gondol*)
- konferencia, nagygyűlés:** [tsawl.ul.'t'a] *PF* *fn.* *tsawultxa* (összetétel ebből: *tsawl nagy* és *ultxa találkozó*)
- konténer, tároló, tartály:** [sæ.'hɛ.na] *PF* *fn.* *sähena* (eredete: *hena hord*)
- koponya:** [tɛk.rɛ] *PF* *fn.* *tekre*
- kor:** ['kɛ.wan] *PF* *fn.* *kewan* (eredete: *koak öreg* és 'ewan fiatal)
- kora délután:** [k'am.tɿ.maw] *PF* *fn.* *kxamtr-maw* (összetétel ebből: *kxamtr dél* és *maw után*)
- korai:** [lɛ.'jɛʔ.kɿ] *PF* *mn.* *leye'krr* (eredete: *ye'krr korán*)
- korábban, megelőzőleg:** [srɛ] *PF* *esz.* *sre+*
- korábban, már:** [srɛ.'kɿ] *PF* *hsz.* *srekrr* (összetétel ebből: *sre előtt* és *krr idő*)
- korábbi, régi :** ['spu.win] *PF* *mn.* *spuwin* *n.e.*
- korán:** ['jɛʔ.kɿ] *PF* *hsz.* *ye'krr* (eredete: *ye'rìn hamarosan* és *krr idő*)
- koszos:** [tsɛwtʰ] *PF* *mn.* *tsewtx*
- kultúra, életmód:** ['rɛj.fja] *PF* *fn.* *reyfyfa* (összetétel ebből: *rey élet* és *fya'o út, mód*)
- kultúrális:** [lɛ.'rɛj.fja] *PF* *mn.* *lereyfyfa* (eredete: *reyfyfa kultúra*)
- kurtán (időben), röviden:** [ni.'jɔl] *PF* *hsz.* *nìyɔl* (eredete: *yɔl rövid (idő)*)
- kurzus (tanórák sorozata), tanfolyam:** [sna.nu.mul.'t'a] *PF* *fn.* *snumultxa* (eredete: *numultxa tanóra*)
- kutató:** [ti.fti'.a.tu] *PF* *fn.* *tiftiatu* (eredete: *tiftia tanulás*)
- kék, zöld:** ['ɛ.an] *PF* *mn.* *ean*
- kék/zöld szín:** ['ɛ.am.pin] *PF* *fn.* *eampin* (eredete: *ean kék, zöld*)
- ként, akként/úgy..., mint/ahogy:** [p'ɛl] *PF* *told.* *pxel-*
- kényelem:** ['ho.an] *PF* *fn.* *hoan*
- kényelmes:** [nikʰ] *PF* *mn.* *nik*
- kényelmes:** [lɛ.'ho.an] *PF* *mn.* *lehoan* (eredete: *hoan kényelem*)
- kényelmesen:** [ni.'ho.an] *PF* *mn.* *nìhoan* (eredete: *hoan kényelem*)

- kényelmetlen:** [kɛl.'ho.an] *PF* mn. *kelhoan* (eredete: **hoan** *kényelem*)
- kép:** [rɛl] *PF* fn. *rel*
- képes, tud:** [t̥s.un] *PF* i.(tnm) *tsun*
- képesség:** [t̥su.ʔo] *PF* fn. *tsu'o*
- képművészet:** [rɛl.t̥sɛ.o] *PF* fn. *reltseo* (összetétel ebből: **rel** *kép* és **tseo** *művészet*)
- képzelet:** [t̥i.'ron.sɛl] *PF* fn. *t̥ironsrel* (eredete: **ronsrelngop** *elképzel*)
- képzelet útján, képzeletben:** [ni.'ron.sɛl] *PF* hsz. *n̥ironsrel* (eredete: **ronsrelngop** *elképzel*)
- képzeletbeli:** [lɛ.'ron.sɛl] *PF* mn. *leronsrel* (eredete: **ronsrelngop** *elképzel*)
- képzeletben, képzelet útján:** [ni.'ron.sɛl] *PF* hsz. *n̥ironsrel* (eredete: **ronsrelngop** *elképzel*)
- kér:** [v.in] *PF* i.(t) *vin*
- kérdez:** [p.awm] *PF* ige *pawm*
- kérdés:** [t̥i.'pawm] *PF* fn. *t̥ipawm* (eredete: **pawm** *kérdez*)
- kérés:** [æ.'t̥æ.lɛ] *PF* fn. *ätxäle*
- kérés (tsn̥i majd a tárgyi mellékmondat):** [æ.'t̥æ.lɛ 's.i] *PF* i.(tn) *ätxäle si* (eredete: **ätxäle** *kérés*)
- kés:** [t̥stal] *PF* fn. *tstal*
- késtok:** [t̥stal.sɛ.na] *PF* fn. *tstalsena* (összetétel ebből: **tstal** *kés* és **sähena** *tartó*)
- kész, befejezett:** [ha.'sɛj] *PF* mn. *hasey*
- kész, felkészült:** [a.'lak.si] *PF* mn. *alaksi*
- készlet, csoport, halom, rakás:** ['sna.ʔo] *PF* fn. *sna'o* n.e.
- készít, alkot, létrehoz:** [ŋ.op̚] *PF* i.(t) *ngop*
- készít, létrehoz:** [slɛj.'k.u] *PF* i.(t) *sleyku* (eredete: **slu** *válik valamivé* és «**eyk**» *műveltető igei infixum*)
- készül(ődik):** [h.awl] *PF* i.(t) *hawl*
- késő délután, este (alkonyat előtt):** [kajm] *PF* fn. *kaym*
- később, után, utána:** ['maw.kɾ] *PF* hsz. *mawkrr* (összetétel ebből: **maw** *után* és **krr** *idő*)
- késői:** [lɛ.'hawŋ.kɾ] *PF* mn. *lehawngkrr* (eredete: **hawngkrr** *későn*)
- későn:** ['hawŋ.kɾ] *PF* hsz. *hawngkrr* (összetétel ebből: **hawng** *túlzás* és **krr** *idő*)
- két nap múlva, holnapután:** [mɛ.sɾ.'aj] *PF* fn., hsz. *mesrray* (eredete: **trr** *nap*)
- két napja, tegnapelőtt:** [mɛ.sɾ.'am] *PF* fn., hsz. *mesrram* (eredete: **trr** *nap*)
- két szem:** [mɛ.'na.ri] *PF* fn. *menari* (eredete: **me+** *kettes szám jele* és **nari** *szem*)
- kétkézes, ügyetlen:** [pi.'saw] *PF* mn. *p̥isaw*
- kétszer:** [mɛ.lo] *PF* hsz. *melo* (eredete: **me+** *kettesszám képző* és **alo** *idő*)
- kétség:** [am.'ʔa] *PF* fn. *am'a*
- kétség nélkül:** [am.'ʔa.lu.ke] *PF* hsz. *am'aluke* (eredete: **am'ake** *biztos, magabiztos*)
- kétségbeesett, sietős:** [lɛ.'t̥i] *PF* mn. *letxi* (eredete: **txi** *sietség*)
- kétségbeesetten, sietve:** [ni.'t̥i] *PF* hsz. *n̥itxi* (eredete: **txi** *sietség*)
- kéz:** [t̥sjok'] *PF* fn. *tsyokx*
- kézben tart, (meg)fog, markol:** [fj.ɛp̚] *PF* i.(t) *fyep*
- kézzelfogható, világ (fizikai):** [ki.'fkɛj] *PF* fn. *kifkey*
- kísélet, próba:** [t̥i.'fmi] *PF* fn. *t̥ifmi* (eredete: **fmi** *megpróbál*)
- kísérlet, próba:** [sæ.'fmi] *PF* fn. *s̥ifmi* (eredete: **fmi** *megpróbál*)
- kísérteties, hátborzongató:** ['snɛw.sjɛ] *PF* mn. *snewsye* (összetétel ebből: **snew** *szorít, feszít* és **syeha** *lélegzet*)
- kíván, követel:** [fj.oʔ] *PF* i.(t) *fngo'*
- kíván, óhajt:** ['r.a.ŋ.al] *PF* i.(tn) *rangal*
- kíváncs:** [lɛ.'no.mum] *PF* mn. *lenomum* (eredete: **newomum** *kíváncsi(nak lenni)*)
- kíváncsi(nak lenni), tudni akar:** [n.ɛw.'o.mum] *PF* i.(átn) *newomum* (összetétel ebből: **new** *akar* és **omum** *tud*)
- kíváncsiság:** [t̥i.'no.mum] *PF* fn. *tinomum* (eredete: **newomum** *kíváncsi(nak lenni)*)
- kívánság, követelés:** [sæ.'fj.oʔ] *PF* fn. *s̥ifngo'* (eredete: **fngo'** *kíván*)
- kór, betegség:** [sæ.'sp'in] *PF* fn. *s̥äspxin* (eredete: **spxin** *beteg*)
- kóston:** [t.ŋ ft̥i] *PF* i.(tn) *t̥ing ft̥i* (eredete: **t̥ing** *ad* és **ftxi** *nyelv*)
- köd, pára, gőz:** ['ja.paj] *PF* fn. *yapay* (összetétel ebből: **ya** *levegő* és **pay** *víz*)
- ködfolt:** [pi.'wop'.t̥sjip] *PF* fn. *p̥iwopxtsyip* (eredete: **piwopx** *felhő*) szó sz.: 'kis felhő'
- ködös, homályos:** [lɛ.'ja.paj] *PF* mn. *leyapay* (eredete: **yapay** *köd*)
- kölcsön ad:** [kæ.'sɾ.m] *PF* i.(t) *käs̥r̥in* (eredete: **s̥r̥in** *ideiglenesen átad egyiktől a másiknak*)
- kölcsön adott vagy kölcsön vett dolog:**

- [sæ.'srɪm] _{PF} fn. *säsɾìn* (eredete: *srìn* ideiglenesen átad egyiktől a másiknak)
- kölcsön vesz:** [za.'sr-m] _{PF} i.(t) *zasrìn* (eredete: *srìn* ideiglenesen átvesz a másiktól)
- köldök:** [ŋe p^ɾ] _{PF} fn. *ngep*
- könnny:** [t^hɕaw.paj] _{PF} fn. *tsngawpay* (összetétel ebből: *tsngawvik* sír és *pay* víz)
- könnycsepp:** [t^hɕaw.paj.vi] _{PF} fn. *tsngawpayvi* (összetétel ebből: *tsngawvik* sír és *pay+vi* víz, rész-egész viszonyt jelző toldalékkal)
- könnyen, egyszerűen:** [ni.'ftu.ɛ] _{PF} hsz. *niftue* (eredete: *ftue* könnyű)
- könnyít magán; WC-zik:** [fŋ.æʔ] _{PF} i.(tn) *fngä'*
- könnyű (fizikai értelemben):** [sjo] _{PF} mn. *syo*
- könnyű, egyszerű:** [ftu.ɛ] _{PF} mn. *ftue*
- könyök:** [p'un.til] _{PF} fn. *pxuntil* (összetétel ebből: *pxun* kar és *til* izület)
- köp:** [hi-up^ɾ] _{PF} i.(t), i.(tn) *hiup*
- köpeny, ponchó, kendő:** [ʔa.ɛɛ] _{PF} fn. *'are*
- kör:** [joʔ.ko] _{PF} fn. *yo'ko* (eredete: *yo'* tökéletes és *ko'on* kör)
- kör, ovális, nagyjából kerek forma:** [ko.ʔon] _{PF} fn. *ko'on* (eredete: *koum* kerekített és *'on* alak)
- környezet:** [p'aw.ŋip^ɾ] _{PF} fn. *pxawngip* (összetétel ebből: *pxaw* körül és *ngip* tér, hely)
- köröm, karom:** [tsin] _{PF} fn. *tsin*
- körül(ötte):** [p'aw] _{PF} told. *pxaw-*
- körülbelül, durván:** [wum] _{PF} hsz. *wum*
- körülmény, állapot, helyzet:** [ti.'fkej.tok^ɾ] _{PF} fn. *tifkeytok* (eredete: *fkeytok* létezik)
- köszön(t), üdvözl:** [kal.'t'i 's:i] _{PF} ige *kaltxi si* (eredete: *kaltxi* helló)
- köszönet, köszönöm!:** [i.'ra.jo] _{JC} fn., gesz. *irayo*
- köszönöm!, köszönet:** [i.'ra.jo] _{JC} fn., gesz. *irayo*
- kötekedve, húzódozva:** [ni.wæ.'tɛ] _{PF} hsz. *nìwäte* (eredete: *wäte* vitatkozik)
- kötekedő, okoskodó (személy):** [lɛ.wæ.'tɛ] _{PF} mn. *lewäte* (eredete: *wäte* vitatkozik)
- kötelesség:** [tson] _{PF} fn. *tson*
- kötelességtudóan, engedelmesen:** [ni.'tson] _{PF} hsz. *nìtson* (eredete: *tson* kötelesség)
- kötél:** [t'ur.tel] _{PF} fn. *txurteil* (összetétel ebből: *txur* erős és *telem* zsinór)
- kötőfék, kantár:** [sæ.'zæ.rɪp^ɾ] _{RL,PF} fn. *säzärìp* (eredete: *za'ärìp* húz)
- kötőszó:** [ti.li.ʔu] _{PF} fn. *tìli'u* (összetétel ebből: *til* izület és *li'u* szó)
- követ:** [n-on] _{PF} i.(t) *nong*
- követel, kíván:** [fŋ-oʔ] _{PF} i.(t) *fngo'*
- követelés, kívánság:** [sæ.'fŋoʔ] _{PF} fn. *säfngo'* (eredete: *fngo'* kíván)
- következő:** [haj] _{PF} mn. *hay*
- következően:** [ni.'haj] _{PR} hsz. *nìhay* (eredete: *hay* következő)
- követően, időben utána:** [maw] _{PF} esz. *matw-*
- közben, alatt, folyamán:** [kɾ.ka] _{PF} told. *krrka-* (eredete: *krr* idő)
- közel van:** [s-im] _{PF} i.(átn) *sim*
- közel(ében):** [l-ok^ɾ] _{PF} told. *lok-*
- közelben folyó víz, eső vagy nedves növényzet kellemes illatára emlékeztető:** [so.'sul] _{PF} mn. *sosul*
- közelben, karnyújtásnyira:** [a.'sim] _{PF} hsz. *asim* (eredete: *sim* közel van)
- közismerten (köznapi beszédben):** [naw.'no.mum]),
- köztudottan:** [ni.aw.'no.mum] _{PF} hsz. *nìawnomum* (eredete: «awn» befejezett melléknévi igenévi infixum és *omum* tud, ismer)
- központi hely:** [k'am.tɕɛŋ] _{PF} fn. *kxamtseng* (összetétel ebből: *kxam* közép és *tseng* hely)
- köztudottan, közismerten (köznapi beszédben):** [naw.'no.mum]): [ni.aw.'no.mum] _{PF} hsz. *nìawnomum* (eredete: «awn» befejezett melléknévi igenévi infixum és *omum* tud, ismer)
- közép, középpont:** [k'am] _{PF} fn. *kxam*
- középpont, közép:** [k'am] _{PF} fn. *kxam*
- középszerű, olyan amilyen:** [ke.'sran] _{PF} mn. *kesran* (összetétel ebből: *ke* nem és *sran* igen) (Ennek a szónak a származása nem teljesen egyértelmű. Lehet, hogy eredetileg *kesrankekehe* volt, szó szerint 'nem igen, nem nem,' arra vonatkozóan hogy valami jól vagy rosszul sikerült. Idővel lerövidült *kesran-ra*, jelentése pedig kibővült, és középszerűséget is kifejez.)
- középszerűen:** [nik.'sran] _{PF} hsz. *nìksran* (eredete: *kesran* középszerű)
- középszint:** [k'am.ji] _{PF} fn. *kxamyi* (összetétel ebből: *kxam* közép és *yi* szint)
- közönséges, durva, udvariatlan:** [ræp.'tum] _{PF} mn. *räptum*
- közös módon, közösen:** [ni.'j] _{PF} hsz. *nìyll* (eredete: *yll* közösségi)

közös tűz vagy tűzhely: [ʃi.t'ɛpʰ] *PF* fn. *ylltxep*
(összetétel ebből: *yll* közös és *txep* tűz)

közös, közösségi: [ji] *PF* mn. *yll*

közösen, együtt: [ʔaw.si.'tɛŋ] *PF* hsz. *'awsiteng*
(összetétel ebből: *'aw* egy és *teng* megegyező)

közösen, közös módon: [ni.'ji] *PF* hsz. *nìyll*
(eredete: *yll* közösségi)

közösségi, közös: [ji] *PF* mn. *yll*

között(e): [kipʰ] *PF* esz. *kip-*

között(e): [mi.'kam] *PF* told. *mikam-*

közül(ről): [ta.'kipʰ] *PF* told. *takip-* (összetétel ebből: *ta* felől és *kip-* között)

kút: [ra.'mu.noŋ] *PF* fn. *ramunong*

külső megjelenés, vonás, jellegzetesség, tulajdonság, ismertetőjel, jellemvonás, oldal, tulajdonság: [sjoŋ] *PF* fn. *syon*

különben, hogy nehog: [ʰtɛ.kɛ] *PF* ksz. *fte-ke* (összetétel ebből: *fte* a célból/azért, *hogy* és *ke* nem (valami tagadása)) (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)

különbség: [ti.'kɛ.tɛŋ] *PF* fn. *tiketeng* (összetétel ebből: *ke* nem és *teng* azonos)

különböző, különleges: [zɛj] *PF* mn. *zey*

különleges, különböző: [zɛj] *PF* mn. *zey*

L

(le)esni: [z.upʰ] *PF* i.(tn) *zup*

a legnagyobb, legnagyobb: [tu.'vom] *PF* mn. *tuvom*

labda: [ɾum] *PF* fn. *rum*

lakik: [kɛl.ku 's:i] *PF* i.(tn) *kelku si* (eredete: *kelku otthon*)

lassan: [nik.'ʔoŋ] *PF* hsz. *nìk'ong* (eredete: *kì'ong* lassú)

lassú: [ki.'ʔoŋ] *PF* mn. *kì'ong*

laza: [um] *PF* mn. *um*

lazaság, szorosság: [ʔɛ.'k'i.num] *PF* fn. *'ekxinum* (összetétel ebből: *'ekxin* szoros és *um* laza)

lazán, gyengén: [ni.'mɛjpʰ] *PF* hsz. *nìmɛyp* (eredete: *mɛyp* gyenge)

lebeg, levegőben úszik: [l.nj] *PF* i.(tn) *lìng*

lebukik, alámerül, zuhan: [t.awŋ] *PF* i.(tn) *tawŋ*

lecke, tanóra: [sæ.'num.vi] *PF* fn. *sänumvi* (eredete: *sänume* tanítás)

különös módon, furcsa módon: [ni.'hɛkʰ] *PF* hsz. *nìhek* (eredete: *hek* furcsának lenni) (mondat eleji határozószó, és nem módhatározószó)

különös, furcsa: [ʰhi.jikʰ] *PF* mn. *hiyik*

különös, szokatlan, ismeretlen: [st'oiŋ] *PF* mn. *stxong*

különösen érdeklődik, koncentrálni valamire, specializálódik: [k.an.'ʔ.m] *PF* i.(t) *kan'in* (összetétel ebből: *kan* elfoglalt és *'in* be busy)

különösen, nyomatékkal, féltreérthetetlenül: [ni.'p'i] *PF* hsz. *nìpxi* (eredete: *pxi* éles)

különösnek, furcsának, idegennek, váratlannak lenni: [h.ɛkʰ] *PF* i.(tn) *hek*

kürt, dudu: [pawkʰ] *PF* fn. *pawk*

küzdelem: [ti.wu.'sɛm] *PF* fn. *tìwusem* (eredete: *wem* küzd)

küzdeni, harcolni: [w.ɛm] *PF* i.(tn) *wem*

kő: [tsk'ɛ] *PF* fn. *tskxe*

kő-, kőből készült: [lɛ.'tsk'ɛ] *PF* mn. *letskxe* (eredete: *tskxe* kő)

kőből készült, kő-: [lɛ.'tsk'ɛ] *PF* mn. *letskxe* (eredete: *tskxe* kő)

kődedény, mérgező rovar tárolására: [ɛ.'p'aŋ] *PF* fn. *epxang*

ledőf, leszúr: [ts.ukʰ] *PF* i.(t) *tsukx*

leendő mester: [tsul.fæ.tu.'na:j] *PF* fn. *tsulfätunay* (eredete: *tsulfätu* mester)

leendő tanár: [kaɾ.ju.'na:j] *PF* fn. *karyunay* (eredete: *karyu* tanár)

leendő vezető, helyettes, megbízott: [ɛjk.ta.'na:j] *JC,PF* fn. *eyktanay* (eredete: *eyktan* vezető)

leereszkedik, alászáll: [k].k.æ] *PF* i.(tn) *kllkä* (összetétel ebből: *kllpa* alj(a) és *kä* megy)

leereszkedik, lejön: [k].z.a.'ʔ.u] *PF* i.(tn) *kllza'u* (összetétel ebből: *kllte* föld és *za'u* jön)

lefektet (vmit) a földre: [k].t'ɛj.'k.a:j] *PF* i.(t) *klltxeykay* (összetétel ebből: *kllte* föld és *txay* laposan fekszik) tárgyas változata a *klltxay-nak*

lefelé: [nɛ.'k] *PF* hsz. *nekl*

legalább, minimálisan: [him.'t'ɛw.vaj] *PF* hsz. *hìmtxewvay* (eredete: *hìmtxew* minimum)

- legfeljebb, maximálisan:** [t'an. t'ɛw.vaj] *PF* hsz. *txantxewvay* (eredete: *txantxew maximum*)
- leginkább, elsősorban, főként:** [ni.'ʔaw.vɛ] *PF* mn. *nì'awve* (eredete: *'awve első*)
- legjobb:** [swɛj] *PF* mn. *swɛy*
- legjobban, optimálisan:** [ni.'swɛj] *PF* hsz. *nìswɛy* (eredete: *swɛy legjobb*)
- legközelebb:** [ha.'ja.lo] *PF* hsz. *hayalo* (összetétel ebből: **hay** következő és **alo** idő)
- legnagyobb, a legnagyobb:** [tu.'vom] *PF* mn. *tuvom*
- legrosszabb:** [ʔɛ.ʔal] *PF* mn. *'e'al*
- legtöbb, többség, nagyrészt:** [t'am.'p'i] *PF* fn. *txampxi* (eredete: *txan sok*)
- legyőzöttség, vereség:** [sæ.læ.'t'ajɲ] *PF* fn. *sälätxayɲ* (eredete: *lätxayɲ legyőz*)
- lehalkít, elcsendesül:** [fn·u] *PF* i.(tn) *fnu*
- lehet, szabad:** [ʔs·un.sl·u] *PF* i.(tn) *tsunslu* (összetétel ebből: **tsun tud** és **slu válni vmivé**)
- lehetetlen:** [kɛl.'ʔsun] *PF* mn. *keltsun* (összetétel ebből: **ke nem** és **tsun tud**)
- lehetséges:** [lɛ.'ʔsun.slɔ] *PF* mn. *letsunslu* (eredete: **tsunslu tud, képes**)
- lehetőség:** [ti.'ʔsun.slɔ] *PF* fn. *tìtsunslu* (eredete: **tsunslu lehet, szabad**)
- lehetőség, esély:** [sk'om] *PF* fn. *skxom*
- lejtősen folyó patak (megszámlálható), sziklák között:** [ru.'rur] *PF* fn. *rurur*
- lejön, leereszkedik:** [k].'z.a.'ʔ·u] *PF* i.(tn) *kllza'u* (összetétel ebből: **kllte föld** és **za'u jön**)
- leköt(öz), odaerősít:** [j·æɲ] *PF* i.(t) *yän*
- leleplez (szó szerint és átvitt értelemben is), felfed, kimutat:** [k·u.l.atʔ] *PF* i.(t) *kulat*
- lelkes, buzgó:** [lɛ.'soʔ.ha] *PF* mn. *leso'ha* (eredete: *so'ha lelkesnek lenni*) cs.sz.
- lelkesedni, lelkesnek lenni valami iránt, lelkesedést mutatni valamiért, izgatottnak lenni valami miatt:** [s·oʔ.h·a] *PF* i.(t) *so'ha* (Megjegyzés: A „lelkesedni” mindig tárgy-as a na'vi nyelvben -PF)
- lelkesedés, pozitív hozzáállás:** [ti.'soʔ.ha] *PF* fn. *tiso'ha* (eredete: *so'ha lelkesnek lenni*)
- lelkesedést mutatni valamiért, lelkesnek lenni valami iránt, izgatottnak lenni valami miatt, lelkesedni:** [s·oʔ.h·a] *PF* i.(t) *so'ha* (Megjegyzés: A „lelkesedni” mindig tárgy-as a na'vi nyelvben -PF)
- lelkesen:** [ni.'soʔ.ha] *PF* hsz. *nìso'ha* (eredete: *so'ha lelkesnek lenni*)
- lelkesnek lenni valami iránt, lelkesedést mutatni valamiért, izgatottnak lenni valami miatt, lelkesedni:** [s·oʔ.h·a] *PF* i.(t) *so'ha* (Megjegyzés: A „lelkesedni” mindig tárgy-as a na'vi nyelvben -PF)
- lelkileg, erős (érzelmileg, nem fizikailag), magabiztos:** [sɛj.'k'ɛl] *PF* mn. *seykxel*
- lenni, van:** [l·u] *PF* i.(tn),i.(átn) *lu* (állítmányi kapcsolószó, létezés kifejező ige) (a birtokos részesesetével birtoklást fejez ki)
- lenyel:** [k'·uk'] *PF* i.(t) *txukx*
- lenézést jelöl, fúj! (megvetést):** [pakʔ] *PF* part. *pak*
- lepecsétel, hozzáférhetetlenné tesz:** [fy·ɛl] *PF* i.(t) *fyel*
- lerohan, támad:** [k'ʔ] 's·i] *PF* i.(tn) *kxll si* (eredete: **kxll lerohanás**)
- lerohanás:** [k'ʔ] *PF* fn. *kxll*
- lerombol, (el)pusztít, megsemmisít:** [sk·a.'ʔ·a] *PF* i.(t) *ska'a*
- leszáll, földet ér:** [k].'w·o] *PF* i.(tn) *kllwo* (összetétel ebből: **kllte föld** és **wo nyúl**)
- leszáll, földet ér:** [k].'p·æ] *PF* i.(tn) *kllpä* (összetétel ebből: **kllte föld** és **pähem érkezik**)
- leszúr, ledöf:** [ʔs·uk'] *PF* i.(t) *tsukx*
- lesújt, (meg)üt, eltalál:** [t·a.k·ukʔ] *PF* i.(t) *takuk*
- letesz:** [k·ɛjɲ] *PF* i.(t) *keyɲ*
- levegő:** [ja] *PF* fn. *ya*
- levegőben úszik, lebeg:** [l·ɪɲ] *PF* i.(tn) *lɪɲ*
- leveles, levél-borította:** [lɛ.'ɾikʔ] *PF* mn. *lerik* (eredete: **ɾik levél**)
- levesz, eltávolít, elvisz:** [ʔ·a.k·u] *PF* i.(t) *'aku*
- levél (növényi rész):** [ɾikʔ] *PF* fn. *ɾik*
- levél-borította, leveles:** [lɛ.'ɾikʔ] *PF* mn. *lerik* (eredete: **ɾik levél**)
- levél-zöld:** [ɾi.kɛ.an] *PF* mn. *rikean* (összetétel ebből: **ɾik levél** és **ean zöld**)
- levéltányér:** [jom.yo lɛ.'ɾikʔ] *PF* fn. *yomyo lerik* (összetétel ebből: **yomyo tányér** és **lerik levél**)
- lezár (a cselekvés eredményes), befejez:** [ʔ·iʔ·.a] *PF* i.(tn) *'i'a*
- leír (jellemz):** [ʔsl·aʔ.ʔs·u] *PF* i.(t) *sla'tsu*
- leírás:** [ti.'slaʔ.ʔs·u] *PF* fn. *tìsla'tsu* (eredete: **sla'tsu leír**)
- lila:** [ʔom] *PF* mn. *'om*

- lila szín:** [ʔom.pin] *PF* fn. 'ompin (eredete: 'om lila)
- liszt:** [tsjo] *PF* fn. *tsyó*
- lisztből készült étel:** [ʔsjo.sju] *PF* fn. *tsyosyú* (összetétel ebből: *tsyó liszt* és *syuve étel*)
- logikusan, természetesen, értelemszerűen:** [ni.'lun] *PF* *hsz. nilun*
- lovagol, megül:** [m.ak.t.o] *PF* i.(t) *makto*
- lusta, fásult, tespedt:** [ŋoŋ] *PF* mn. *ngong*
- lustaság, fásultság:** [ti.ŋoŋ] *PF* fn. *tingong* (eredete: *ngong lusta*)
- lustán, fásultan:** [ni.'ŋoŋ] *PF* *hsz. nìngong* (eredete: *ngong lusta*)
- lyuk (átmenő):** [rop'] *PF* fn. *ropx*
- lyuk, üreg (aminek van vége vagy alja):** [ʔsoŋ.rop'] *PF* fn. *tsongropx* (összetétel ebből: *tsong völgy* és *ropx lyuk*)
- láb:** [ki.'nam] *PF* fn. *kinam*
- lábfej:** [vɛ.nu] *PF* fn. *venu*
- lábszárvédő (harcban használatos):** [ra.'spuʔ] *PF* fn. *raspu'*
- lábujj:** [vɛn.zɛk'] *PF* fn. *venzek* (összetétel ebből: *venu lábfej* és *zekwä ujj*)
- lány (személy vagy dolog), gyengéd, kedves:** [flɿ] *PF* mn. *flrr*
- lányan, gyengéden:** [ni.'flɿ] *PF* mn. *nìflrr* (eredete: *flrr gyengéd*)
- lámpa, ragyogás, fény:** [sæ.'nɿ] *PF* fn. *sänrr* (eredete: *nrr ragyog, fénylik*)
- lándzsa:** [tuk.'ru] *PF* fn. *tukru*
- lány:** [ʔɛ.vɛ.ŋɛ] *PF* fn. 'evenge (eredete: 'eveng gyerek)
- lány (köznapi):** [ʔɛ.vɛ] *PF* fn. 'eve (eredete: 'evenge lány)
- lány testvér:** [ʔsmu.kɛ] *PF* fn. *tsmuke* (eredete: *tsmuk testvér*)
- lánygyermek:** [ʔi.tɛ] *JC,PF* fn. 'ite
- lát (szemével):** [ts.ɛ.'ʔ.a] *PF* i.(t) *tse'a*
- láthatóvá válik, megjelenik, megvalósul:** [sr.ɛɿ] *PF* i.(tn) *srer*
- látomás, vízió:** [æ.'i.ɛ] *PF* fn. *äie*
- látszik, (fel)tűnik:** [l.am] *PF* i.(tn) *lam*
- látszólag:** [tat.'lam] *PF* *hsz. tatlam* (eredete: *lam látszik*)
- látszólag:** [ni.'lam] *PF* *hsz. nilam* (eredete: *lam látszik*)
- látvány, kinézet, megjelenés:** [ʔur] *PF* fn. 'ur
- látvány, látás:** [tsɛ.'ʔa.tswɔ] *PF* fn. *tse'atswo* (eredete: *tse'a lát*)
- látás, látvány:** [tsɛ.'ʔa.tswɔ] *PF* fn. *tse'atswo* (eredete: *tse'a lát*)
- láva, magma:** [t'ɛ.'k'um.paɿ] *PF* fn. *txekxumpay* (eredete: *txep tűz* és *kxumpay sűrű folyadék*)
- légy szíves! kérlek!:** [ru.'t'ɛ] *PF* *gesz. rutxe*
- lélegzet:** [ʔsɛ.ha] *PF* fn. *syeha*
- lélegzik:** [ʔsɛ.ha s.i] *PF* i.(tn) *syeha si* (eredete: *syeha lélegzet*)
- lélek:** [vit.'ra] *PF* fn. *vitra*
- lény(eg)ében megért/felismer, (bele)lát (spirituális értelemben), 'grockol':** [k'a.m.ɛ] *PF* i.(t) *kame*
- lényeg:** [t'ɛ.lɛ] *PF* fn. *txele*
- lényeg, belső tulajdonság, valaminek az alapvető természete, személyiség:** [ran] *PF* fn. *ran*
- lényegében, alapvetően, alapjában:** [ni.'ran] *PF* *hsz. nìran* (eredete: *ran belső tulajdonság*)
- lépcsősor:** [sna.'ji] *PF* fn. *snayì* (eredete: *yì szint*)
- lépést tart:** [l.a.'ts.i] *LA* ige *latsi*
- léteznek:** [ʔkɛj.t.ok'] *PF* i.(tn) *fkeytok* (eredete: *kifkeyti tok van a világon*)
- létrehoz, alkot, készít:** [ŋ.op'] *PF* i.(t) *ngop*
- létrehoz, készít:** [slɛj.'k.u] *PF* i.(t) *sleyku* (eredete: *slu válik valamivé* és «*eyk*» műveltető igei infixum)
- lóg:** [k.ur] *PF* i.(tn) *kur*
- lök, rúg:** [p'.ɛk'] *PF* i.(t) *pxek*
- lök, tol, taszít:** [kæ.'ʔ.æ.r.ɿp'] *PF* i.(t) *kä'ärìp* (összetétel ebből: *kä megy* és 'ärìp mozgát (meg)mozdít)
- lő:** [t.ɛm] *PF* i.(tn) *tem*
- lő:** [t.ol.'t.ɛm] *PF* i.(t) *toltem*

M

- magma, láva:** [t'ɛ.'k'um.paɿ] *PF* fn. *txekxumpay* (eredete: *txep tűz* és *kxumpay sűrű folyadék*)
- 'Milyen szomorú!', boldogtalan, szomorú:** [kɛ.'ft'o] *PF* *gesz. keftxo*
- (meg)csíp, megszúr:** [sn.əp'] *PF* i.(t) *sngap*
- (meg)csókol, (meg)puszil:** [p.om] *PF* i.(t) *pom*
- (meg)céloz:** [k.an] *PF* i.(tn), i.(t) *kan*

- (meg)elégedett, hiánytalan, tele: [jɛ] *PF* mn.
ye
- (meg)fog, kézben tart, markol: [fj·ɛpʰ] *PF* i.(t)
fyep
- (meg)fordul, tengely körül forog: [m·m] *PF*
i.(tn) *mìn Mìn ne ftärpa Fordulj balra*
- (meg)gyógyul, javul: [ʰo.sl·u] *PF* i.(tn) *zoslu*
(összetétel ebből: **zo jól lenni** és **slu válik vmivé**)
- (meg)gyógyít, javít: [zɛj.ʰk·o] *PF* i.(t) *zeyko*
(eredete: **zo jól lenni** és «**eyk**» műveltető *infixum*)
- (meg)hajt, mozgásba hoz: [ʰsp·u.l·ɛ] *PF* i.(t)
spule
- (meg)hall: [st·awm] *PF* i.(t) *stawm*
- (meg)hallgat: [ʰt·ɪŋ ʰmik.jun] *PF* i.(tn) *tìng mi-kyun*
(eredete: **tìng ad** és **mikyun fiül**)
- (meg)köt: [j·im] *PF* i.(t) *yìm*
- (meg)látogat: [ʰf·ɪ.f·ɛn] *PF* i.(t) *frrfen*
- (meg)ment, véd: [z·oŋ] *PF* i.(t) *zong*
- (meg)mozdít, mozgat: [ʰʔ·æ.f·ɪpʰ] *PF* i.(t) *ʼärìp*
- (meg)próbál, megkísérel: [fm·i] *PF* i.(tn) *fmi*
(kötőmóddal)
- (meg)puszil, (meg)csókol: [p·om] *PF* i.(t) *pom*
- (meg)talál, felfedez: [ɾ·un] *PF* i.(t) *run*
- (meg)tisztel: [mɛ.ʰu.i.a s·i] *PF* i.(tn) *meuia si*
(eredete: **meuia tisztesség**)
- (meg)történik, bekövetkezik: [l·ɛn] *PF* i.(tn)
len
- (meg)vizsgál, ellenőriz: [st·ɛ.ftʰ·aw] *PF* i.(t)
stefxaw
- (meg)vizsgál, felfedez: [l·aŋ] *PF* i.(t) *lang*
- (meg)véd, (meg)óv: [ʰh·aw.n·u] *PF* i.(t) *hawnu*
- (meg)áld: [t·ɪŋ sjawn] *PF* i.(tn) *tìng syawn* (ere-
dete: **syawn áldás**)
- (meg)érint: [ʰʔ·am.p·i] *PF* i.(t) *ʼampi*
- (meg)érkezik, megjön: [p·æ.h·ɛm] *PF* i.(tn)
pähem
- (meg)ért: [ʰsl·am] *PF* i.(t) *tslam*
- (meg)óv, (meg)véd: [ʰh·aw.n·u] *PF* i.(t) *hawnu*
- (meg)üt, lesújt, eltalál: [ʰt·a.k·ukʰ] *PF* i.(t)
takuk
- mód, módjára, módon: [ni.ʰfja.ʔo] *PF* hsz. *nì-
fyaʰo* (eredete: **fyaʰo mód**)
- a megfelelő mód, valaminek a mikéntje:
[e.ʰjawr.fya] *PF* fn. *eyawrfya* (eredete: **eyawr
helyes** és **fyaʰo mód**)
- a múlt (előző) hét: [kin.tɾ.am] *PF* fn. *kintrram*
(eredete: **kintr hét**)
- ma**: [fi.ʰtɾ] *PF* hsz. *fitrr* (eredete: **trr nap**)
- ma este**: [fi.ʰtʰon] *PF* hsz., fn. *fitxon* (eredete:
txon este)
- madár**: [ja.jo] *PF* fn. *yayo* (összetétel ebből: **ya
levető** és **ioang állat**)_D
- madárfészek**: [ja.jo.ʰtsrul] *PF* fn. *yayotsrul* (ös-
szetétel ebből: **yayo madár** és **tsrul fészek**)
- madaré, állat kicsinye (emlősé, halé, rovaré)**:
[li.ni] *PF* fn. *lini*
- mag**: [ri.naʔ] *PF* fn. *rinaʰ* (eredete: **atokirinaʰ
A Szent Fa magja**)
- magabiztos, biztos**: [am.ʰʔa.kɛ] *PF* mn. *amʰake*
(összetétel ebből: **amʰa kétség** és **ke nem**)
- magabiztos, erős (érzelmileg, lelkileg, nem
fizikailag)**: [sɛj.kʰɛl] *PF* mn. *seykxel*
- magabiztosan**: [nam.ʰʔa.kɛ] *PF* hsz. *namʰake*
(eredete: **amʰake magabiztos**)
- magas**: [kʰajl] *PF* mn. *kxayl*
- magas szint**: [kʰajl.ji] *PF* fn. *kxaylyi* (összetétel
ebből: **kxayl magas** és **yi szint**)
- magas, nagy**: [ʰsawl] *PF* mn. *tsawl* cs.sz.
- magasztos, fenséges, a tökéletesnél is jobb**:
[ʰjɔ.lɛ] *PF* mn. *fyole*
- magyarázat**: [ti.ʰo.ɛjk.tɪŋ] *PF* fn. *tioeyktìng*
(eredete: «**eyk**» műveltető *igei infixum*)
(köznyelvi használat [ti.ʰo.ɛjk.tɪŋ])
- magán terület, ahova vissza lehet vonulni**:
[sno.mo] *PF* fn. *snomo* (összetétel ebből:
sno saját és **mo terület**)
- magányos, egyedül lévő**: [lɛ.ʰʔaw.tu] *PF* mn.
leʰawtu (összetétel ebből: **ʰaw egy** és **tute sze-
mély**)
- majdnem**: [stum] *PF* hsz. *stum*
- marad**: [ʰi.ʰʔaw] *PF* i.(tn) *ʰawn*
- markol, (meg)fog, kézben tart**: [fj·ɛpʰ] *PF* i.(t)
fyep
- maximum**: [tʰan.tʰɛw] *PF* fn. *txantxew* (össze-
tétel ebből: **txan sok** és **txew határ, széle vala-
minek, vég**)
- maximálisan, legfeljebb**: [tʰan.tʰɛw.va.j] *PF*
hsz. *txantxewway* (eredete: **txantxew maxi-
mum**)
- medence, kis tó**: [ʰʔo.ra.ʰtsjipʰ] *PF* fn. *ʰoratsyìp*
(eredete: **ʰora tó**)
- meg(romlik), rohad**: [sn·æm] *PF* i.(tn) *snäm*
- megad(ja magát), felad**: [ʰv·ɛ.l·ɛkʰ] *PF* i.(tn) *ve-
lek*
- megaláz, megszegyenít**: [fwɪŋ s·i] *PF* i.(tn)

- fwìng si* (eredete: **fwìng megaláztatás, szégyen**)
- megaláztatás, szégyen:** [fwìŋ] *PF* fn. *fwìng*
- megbeszélés, beszélgetés:** [tɪ.pæŋ.ˈkʰo] *PF* fn. *típāngkxo* (eredete: **pāngkxo beszélget**)
- megbocsájtás:** [ˈtʰo.a] *PF* fn. *txoa*
- megbánt, megsért:** [tɪ.ˈsɾaw se.j.ˈkʰi] *PF* i.(t) *tisraw seyki* (összetétel ebből: **tisraw fájdalom** és **s«eyk»i csinál (műveltető)**)
- megbízható, szavahihető:** [mal] *PF* mn. *mal*
- megbízhatóság:** [tɪ.ˈmal] *PF* fn. *timal* (eredete: **mal megbízható**)
- megbízott, helyettes, leendő vezető:** [ɛ.jk.ta.ˈna.j] *JC,PF* fn. *eyktanay* (eredete: **eyktan vezető**)
- megegyező, azonos, egyenlő:** [tɛŋ] *PF* mn. *teng*
- megelőzőleg, korábban:** [sɾɛ] *PF* ESZ. *sre+*
- megemlékezés napja:** [ˈʔok.tɾ] *PF* fn. *ˈoktrr* (összetétel ebből: **ˈok emlék, emlékezés** és **trr nap**)
- megerősít, érvényesít:** [ka.ˈŋaj s.i] *PF* i.(tn) *kangay si* (eredete: **kangay érvényes**)
- megfelel, illik, kiegészít, illeszkedik, természeténél fogva erősít:** [h.aʔ] *PF* i.(tn) *ha'*
- megfelelő:** [lɛ.ˈtam] *PF* mn. *letam* (eredete: **tam rendben**)
- megfelelő időben, alkalmasint:** [nik.ˈmar] *PF* hsz. *nikmar* (eredete: **kimar szezonális**)
- megfigyel, szemügyre vesz, tanulmányoz:** [ft.i.ˈa] *PF* i.(t) *ftia*
- megfog, megragad:** [n.i.ˈæ] *PF* i.(t) *niä*
- megfélemlít, megijeszt:** [ˈtʰo.pu sle.j.ˈkʰu] *PF* i.(t) *txopu sleyku* (eredete: **txopu félelem** és **sleyku létrehoz**)
- meghal:** [ˈtʰɛɾ.kʰupʰ] *PF* i.(tn) *terkup*
- meghiúsult elvárások miatti érzelmi csalódottság, csalódás, kiábrándulás:** [ˈjɛw.la] *PF* fn. *yewla*
- meghódít, csatában legyőz:** [l.æ.ˈtʰ.ajŋ] *PF* i.(t) *lätxayŋ*
- megijeszt, megfélemlít:** [ˈtʰo.pu sle.j.ˈkʰu] *PF* i.(t) *txopu sleyku* (eredete: **txopu félelem** és **sleyku létrehoz**)
- megjegyez, észrevesz, tudatában van:** [ˈts.ɛ.ɾ.i] *PF* i.(t) *tseri*
- megjegyzés:** [sæ.p].ˈtʰ.ɛ.vi] *PF* fn. *säpłłtxevi* (eredete: **säpłłtxe állítás**)
- megjelenik, megvalósul, láthatóvá válik:** [sɾ.ɛɾ] *PF* i.(tn) *srer*
- megjelenés, kinézet:** [tɪ.ˈlam] *PF* fn. *tɪlam* (eredete: **lam látszik**)
- megjelenés, látvány, kinézet:** [ʔur] *PF* fn. *ˈur*
- megjósol, jövendöl, előre meglát:** [sɾɛ.s.ɛ.ˈʔ.a] *PF* i.(t) *srese'a* (összetétel ebből: **sre+ megelőzőleg** és **tse'a lát**)
- megjön, (meg)érkezik:** [p.æ.h.ɛm] *PF* i.(tn) *pähem*
- megkísérel, (meg)próbál:** [fm.i] *PF* i.(tm) *fmi* (kötőmóddal)
- megköszön:** [i.ˈra.jo ˈs.i] *PF* i.(tn) *irayo si* (eredete: **irayo köszönet**)
- megközelít:** [l.okʰ] *PF* i.(t) *lok*
- megmagyaráz (miért):** [o.ˈɛ.jk.t.ŋ] *PF* i.(t) *oeyktìng* (összetétel ebből: **oeyk ok** és **tìng ad**)
- megmászni:** [tsj.ɪl] *PF* i.(t) *tsyil*
- megmászás, mászás:** [sæ.ˈtsjil] *PF* fn. *sätsyil* (eredete: **tsyil mászik**)
- megnyerő(nek) vagy szeretetre méltó(nak) lenni:** [s.u.n.u] *PF* i.(tn) *sunu*
- megpillant, ránéz:** [n.m] *PF* i.(t) *nìn*
- megragad, megfog:** [n.i.ˈæ] *PF* i.(t) *niä*
- megsebesít:** [skʰir ˈs.i] *PF* i.(tn) *skxir si* (eredete: **skxir seb**)
- megsemmisít, (el)pusztít, lerombol:** [sk.a.ˈʔ.a] *PF* i.(t) *ska'a*
- megszakít, félbeszakít, kizökent:** [m.æ.ˈkʰu] *PF* i.(t) *mäxxu* (eredete: **kxu baj**)
- megszerez, kap:** [ˈk.a.n.om] *PF* i.(t) *kanom*
- megszámlálhatatlan, végtelen (sok):** [kɛ.tsuk.ˈti.am] *PF* mn. *ketsuktiam* (eredete: **ketsuk- -hatatlan, -hetetlen** és **tiam számol**)
- megszégyení, megaláz:** [fwìŋ s.i] *PF* i.(tn) *fwìng si* (eredete: **fwìng megaláztatás, szégyen**)
- megszólító eset jele:** [ma] *PF* part. *ma*
- megsúr, (meg)csíp:** [sŋ.apʰ] *PF* i.(t) *sngap*
- megsért, megbánt:** [tɪ.ˈsɾaw se.j.ˈkʰi] *PF* i.(t) *tisraw seyki* (összetétel ebből: **tisraw fájdalom** és **s«eyk»i csinál (műveltető)**)
- megtagad, visszautasít, nem hajlandó valamire:** [st.o] *PF* i.(tm) *sto*
- megteszi; rendben; jó lesz:** [t.am] *PF* i.(tn); gesz. *tam*
- megvalósul, megjelenik, láthatóvá válik:** [sɾ.ɛɾ] *PF* i.(tn) *srer*

- megváltoztatott, módosított, nem eredeti állapotú:** [ˈzæ.fi] *PF* mn. *zäfi*
- megy:** [k·æ] *PF* i.(tn) *kä*
- megáll:** [t'·ej] *PF* ige *txey*
- megállás nélkül, folyamatosan:** [ni.l.ke.'ftaŋ] *PF* *hsz. nilkeftang* (összetétel ebből: *luke* nélkül és *ftang* *abbahagy*)
- megállás, félbe-/megszakítás, hangszalag-zárhang:** [ti.'ftaŋ] *PF* fn. *tiftang* (eredete: *ftang* *megáll*)
- megállít:** [ti.'ftaŋ s·i] *PF* i.(tn) *tiftang si* (eredete: *tiftang* *megállítás*)
- megéri, értékes:** [l·ej] *PF* i.(tn) *ley*
- megérkezik, eljut/elér valahová:** [p·a.t·ε] *ZS* ige *pate*
- megézés alapján cselekedve, találgatva:** [ni.'ʔεn] *PF* *hsz. ni'en* (eredete: 'en *találgatás*)
- megézés, tipp, találgatás, gyanú:** [ʔεn] *PF* fn. 'en
- megül, lovagol:** [m·ak.t·o] *PF* i.(t) *makto*
- meleg:** [saŋ] *PF* mn. *sang*
- mellesleg, apropó, jut eszembe:** [ni.'viŋ.kap'] *PF* *hsz. niwingkap* (eredete: *vingkap* *eszébe jut*, "beugrik")
- mellkas:** [hεjε] *PF* fn. *heyɾ*
- mellkast takaró nyaklánc:** [ʼfk'i.lε] *PF* fn. *fkxi-le*
- mellvért (páncél):** [ma.sat] *PF* fn. *masat*
- melléknév:** [sjon.li.ʔu] *PF* fn. *syonli'u* (összetétel ebből: *syon* *tulajdonság* és *li'u* *szó*)
- menedék:** [zoŋ.t̃seŋ] *PF* fn. *zongtseng* (összetétel ebből: *zong* *megment* és *tseng* *hely*)
- menekül, szökik:** [h·i.fw·o] *PF* i.(tn) *hifwo*
- menetirány, irány:** [sa.'lew.fja] *PF* fn. *salewfyja* (eredete: *salew* *folytat* és *fya'o* *út*)
- mennydörgés:** [ʔɾ.p'om] *PF* fn. *rrpxom*
- mennyi?:** [him.t'am.pε] *PF* *kérd. himtxampe* másik alakja: *pimtxan*
- mennyi?:** [pim.t'an] *PF* *kérd. pimtxan* másik alakja: *hìmtxampe*
- mennyire összetett?:** [pε.fjin.εp.'ʔaŋ] *PF* *kérd. pefjinep'ang* (eredete: *fyinep'ang* *összetettség foka*) másik alakja: *fyinep'angpe*
- mennyire összetett?:** [fjin.εp.'ʔaŋ.pε] *PF* *kérd. fyinep'angpe* (eredete: *fyinep'ang* *összetettség foka*) másik alakja: *pefyinep'ang*
- mennyiség, összeg:** [him.t'an] *PF* fn. *hìmtxan* (összetétel ebből: *him* *kevés* és *txan* *sok*)
- mentén:** [ro.fə] *PF* *told. rofa-*
- mentén, által(a), révén, keresztül:** [i.læ] or [i.'læ] *PF* *told. ilä+*
- mert:** [ta.'lun(a)] *PF* *ksz. talun(a)* (összetétel ebből: *ta* *felől* és *lun* *ok*)
- mert, „azon oknál fogva”:** [ta.'wejk(a)] *PF* *ksz. tatweyk(a)*
- merész, bátor:** [ti.'t̃stew.ŋaʔ] *PF* mn. *t̃stewŋa'* (eredete: *t̃stew* *bátorság*, *merészség*) n.e. (pl. *bátor tett*)
- merészség, bátorság:** [ti.'t̃stew] *PF* fn. *t̃stew*
- merít (folyadékba):** [jεm.'fpaj 's·i] *PF* i.(tn) *yemfpay si* (eredete: *yemfpay* *merítés*)
- merítés (folyadékba), bemártás:** [jεm.'fpaj] *PF* fn. *yemfpay* (összetétel ebből: *yem* *rak* és *pay* *víz*)
- messze van:** [l·im] *PF* i.(átn) *lim*
- messze, távol:** [a.'lim] *PF* *hsz. alim* (eredete: *lim* *messze van*)
- mester:** [tsul.'fæ.tu] *PF* fn. *tsulfātu* (eredete: *tsulfä* *ügyesség*)
- mesterséges tárgy, ami a földtől távol és tisztán tart valamit:** [fjan] *PF* fn. *fyan*
- meztelen, ruha nélküli:** [luk.'pεn] *PF* mn. *lukpen* (összetétel ebből: *luke* *nélkül* és *pen* *ruházat* (*gyűjtőfogalom*))
- mező, nyílt terep, síkság:** [t'a.jo] *PF* fn. *txayo*
- mi:** [aw.'ŋa] *PF* nm. *awŋga* (eredete: *ayoeng* *mi*)
- mi (beleértő):** [aj.'weŋ] *PF* nm. *ayoeng* (eredete: *oe* *én*) (*ayoenga-* *szótó* a *told.-okhoz*) *én* *veletek* (*én* és *ti* *többen*)
- mi (kizáró):** [aj.'o.ε] *PF* nm. *ayoe* (eredete: *oe* *én*) *én* *övelük* (*én* és *ők* *többen*)
- mi ketten (beleértő) (te és én):** [ʼweŋ] *PF* nm. *oeng* (eredete: *oe* *én*)
- mi ketten (kizáró):** [mo.ε] *PF* nm. *moe* (eredete: *me+* *kettes szám jele* és *oe* *én*)
- mi történik? mit csinál?:** [kεm.pε] *PF* *kérd. kempe* másik alakja: *pehem* (eredete *kem* *tett*, *cselekedet*)
- mi történik? mit csinál?:** [pε.'hεm] *PF* *kérd. pehem* másik alakja: *kempe* (eredete *kem* *tett*, *cselekedet*)
- Mi? (Mit?):** [li.ʔu.pε] *PF* *kérd. li'upe* másik alakja: *pe'li'u*
- mi? mit? micsoda? micsodát?:** [ʔu.pε] *PF* *kérd. upe* (összetétel ebből: 'u *dolog* és *pe* *kérdőszó*)

- mi? mit? micsoda? micsodát?:** [pɛ.ˈu] PF kérd. *peu* másik alakja: **‘upe**
- mialatt, amíg, miközben:** [tɛŋ.ˈkɪ] PF ksz. *ten-gkrr* (összetétel ebből: **teng** *megegyező* és **krr** *idő*)
- miféle?:** [ˈfnɛ.pɛ] PF kérd. *fnepe* másik alakja: **pefnel**
- miféle?:** [pɛ.ˈfnɛl] PF kérd. *pefnel* másik alakja: **fnepe**
- mikor?:** [ˈkɪ.pɛ] PF kérd. *krrpe* másik alakja: **pehrr** (eredete **krr** *idő*)
- mikor?:** [pɛ.ˈhɪ] PF kérd. *pehrr* másik alakja: **krrpe** (eredete **krr** *idő*)
- miközben, amíg, mialatt:** [tɛŋ.ˈkɪ] PF ksz. *ten-gkrr* (összetétel ebből: **teng** *megegyező* és **krr** *idő*)
- Milyen hőmérsékletű?:** [pɛ.som.ˈwɛw] PF kérd. *pesomwew* (eredete: **somwew** *hőmérséklet*)
- Milyen hőmérsékletű? (gyakoribb):** [som.ˈwɛw.pɛ] PF kérd. *somwewepe* (eredete: **somwew** *hőmérséklet*)
- milyen laza, milyen szoros:** [ʔɛ.ˈkʰi.num.pɛ] PF kérd. *‘ekxinumpe* (eredete: **‘ekxinum** *SZOROS-ság, lazaság*)
- milyen laza?, milyen szoros:** [pɛ.ˈkʰi.in.um] PF kérd. *pekxinum* (eredete: **‘ekxinum** *SZOROS-ság, lazaság*)
- milyen szoros, milyen laza:** [ʔɛ.ˈkʰi.num.pɛ] PF kérd. *‘ekxinumpe* (eredete: **‘ekxinum** *SZOROS-ság, lazaság*)
- milyen szoros, milyen laza?:** [pɛ.ˈkʰi.in.um] PF kérd. *pekxinum* (eredete: **‘ekxinum** *SZOROS-ság, lazaság*)
- milyen széles:** [pɛ.slo.ˈsnɛpʔ] PF kérd. *peslosnep* (eredete: **snep** *keskeny*) (másik alakja: *slosneppe*)
- milyen széles?:** [slo.ˈsnɛ.pɛ] PF kérd. *slosneppe* (eredete: **snep** *keskeny*) (másik alakja: *peslosnep*)
- milyen szó? :** [pɛ.ˈli.ʔu] PF kérd. *pelì’u* másik alakja: **li’upe**
- mindazonáltal:** [tsal.su.ˈŋaj] PF hsz. *tsalsung-ay*
- mindegy, bármi:** [kɛ.ˈtsɛan] PF mn., ksz. *kets-ran* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **tsranten** *számít*)
- minden:** [ˈfra.ʔu] PF fn. *fra’u* (eredete: **‘u** *dolog*)
- minden alkalommal, minden esetben, minden időben:** [ˈfra.lo] PF hsz. *fralo* (eredete: **alo** *idő*)
- minden esetben, minden alkalommal, minden időben:** [ˈfra.lo] PF hsz. *fralo* (eredete: **alo** *idő*)
- minden időben, minden alkalommal, minden esetben:** [ˈfra.lo] PF hsz. *fralo* (eredete: **alo** *idő*)
- minden nap, naponta:** [fra.ˈtɪ] PF hsz. *fratrr* (eredete: **trr** *nap*)
- minden OK, Minden rendben:** [fraw.ˈzo] PF gesz. *frawzo* (eredete: **fra’u** *minden* és **zo** *jól lenni*)
- Minden rendben, minden OK:** [fraw.ˈzo] PF gesz. *frawzo* (eredete: **fra’u** *minden* és **zo** *jól lenni*)
- minden éjjel:** [fra.ˈtʰon] PF hsz. *fratxon* (eredete: **txon** *éj*)
- mindenhogy:** [ˈfra.fja] PF hsz. *frafya* (összetétel ebből: **fra’u** *minden* és **fya’o** *út*)
- mindenhol, mindenütt:** [ˈfra.tɛŋ] PF hsz. *fratseng* (eredete: **tseng** *hely*)
- mindenki:** [ˈfra.po] PF nm. *frapo* (eredete: **po** *ő*)
- mindennapi:** [lɛ.ˈtɪ] RL mn. *letrr* (eredete: **trr** *nap*)
- mindennapos, hétköznapi:** [lɛ.ˈtɪ.tɪ] PF mn. *letrrrr* (eredete: **trr** *nap*)
- mindenütt, mindenhol:** [ˈfra.tɛŋ] PF hsz. *fratseng* (eredete: **tseng** *hely*)
- mindig:** [ˈfra.kɪ] PF hsz. *frakrr* (eredete: **krr** *idő*)
- mindjárt (nem olyan hamar, mint pxisway):** [pʰi.ˈjɛʔ.rɪm] PF hsz. *pxiyé’rìn* (összetétel ebből: **ye’rìn** *hamarosan* és **pxi** *éles*)
- minimum:** [hɪm.ˈtʰɛw] PF fn. *hìmtxew* (összetétel ebből: **hìm** *kevés* és **txew** *határ*)
- minimálisan, legalább:** [hɪm.ˈtʰɛw.vaj] PF hsz. *hìmtxewvay* (eredete: **hìmtxew** *minimum*)
- mint a na’vik, na’viul:** [ni.ˈnaʔ.vi] PF hsz. *nì-Na’vi* (eredete: **Na’vi** *a Nép*)
- mint ez a dolog, olyan:** [na.fi.ˈʔu] PF mn. *nafi’u* (összetétel ebből: **na** *olyan*, **mint** és **fi’u** *ez*)
- mint mi (köznapi beszédben):** [naj.ˈwɛŋ]: [ni.aj.ˈwɛŋ] PF hsz. *nìayoeng* (eredete: **ayoeng** *mi* (*beleértő*))

- mint mindig:** [ni.'fra.kɪ] *PF* hsz. *nifrakrr* (eredete: **frakrr** *mindig*)
- mint pxiswaway), mindjárt (nem olyan hamar:** [p'i.'jɛʔ.ɹɪn] *PF* hsz. *pxiye'ɹɪn* (összetétel ebből: **ye'ɹɪn** *hamarosan* és **pxi** *éles*)
- mint, ugyanúgy (mint) (hasonló cselekedet):** [ni.'tɛŋ.fja] *PF* hat. *nitengfya* (eredete: **tengfya** *úgy mint* (ksz.))
- mint..., ... szerepében:** [sko] *PF* told. *sko+*
- mint/ahogy, -ként, akként/ügy...:** [na] *PF* esz. *na-*
- mint/ahogy, ként, akként/ügy...:** [p'ɛl] *PF* told. *pxel-*
- mint:** [rɛ.nu] *PF* fn. *renu*
- mintha kockán forogna az élete., Úgy:** [nɛm.'rɛj] *PF* hsz., gesz. *nemrey* (eredete: **emrey** *túlél*)
- mire, amíg, addigra:** [li.sɛɛ] *PF* hsz. *lisre+* (összetétel ebből: **li** *már* és **sre+** *előtt*)
- miért?:** [lum.pɛ] *PF* kérd. *lumpe* másik alakja: **pelun**
- miért?:** [pɛ.'lun] *PF* kérd. *pelun* másik alakja: **lumpe**
- moha:** [pɪ.wɪ] *PF* fn. *prrwɪl* (összetétel ebből: **prnen** *csecsemő* és **ewɪl** *nővény*)
- mohó, falánk:** [t'a.nɛw] *PF* mn. *txanew* (összetétel ebből: **txan** *sok* és **new** *akar*)
- mohóság, falánkság:** [ti.'t'a.nɛw] *PF* fn. *títxanew* (eredete: **txanew** *falánk, mohó*)
- mond:** [p.ɛŋ] *PF* i.(t) *peng*
- mondani sem kell, természetesen:** [kɛ.zɛm.pɪ.'t'ɛ] *PF* hsz. *kezempltɛ* (összevonás: **ke+zene+pivlltɛ**)
- mondat:** [li.'ʔu.kɪŋ] *PF* fn. *li'ukɪŋ* (összetétel ebből: **li'u** *szó* és **kɪŋ** *fonal*)
- mos:** [j.ɪr] *PF* i.(t) *yur*
- mosdó, WC (a Földön):** [fɪŋæʔ.tɛŋ] *PF* fn. *fngä'tsɛŋ* (összetétel ebből: **fngä'** *könnyít* *magán* és **tsɛŋ** *hely*)
- mosdó, WC (a Földön):** [mo a 'fɪŋæʔ] *PF* fn. *mo a fngä'* (összetétel ebből: **mo** *bekerített terület* és **(a) fngä'** *könnyít* *magán*)
- mosoly:** [lɪ.tokʔ] *PF* fn. *lrrtok*
- mosolyog:** [lɪ.tokʔ 's-i] *PF* i.(tn) *lrrtok si* (eredete: **lrrtok** *mosoly*)
- most:** [sɛtʔ] *PF* hsz. *set*
- mostantól (a jövőben):** [ka.j] *PF* told. *kay-*
- mostanában, jelenleg:** [ni.'fkɪ] *PF* hsz. *nifkrr* (eredete: **fikrr** *most*)
- mozgat, (meg)mozdít:** [ʔ.æ.f.ɪpʔ] *PF* i.(t) *'ärɪp*
- mozgásba hoz, (meg)hajt:** [sp.u.l.ɛ] *PF* i.(t) *spule*
- mozog:** [ɪ.ikʔ] *PF* i.(tn) *rikx*
- mulatságos történet, vicc:** [haŋ.vur] *PF* fn. *hangvur* (összetétel ebből: **hangham** *nevet* és **vur** *történet*)
- mulattató, humoros, vicces:** [ʔi.pu] *PF* mn. *'ipu*
- munka:** [ti.'kaŋ.kɛm] *PF* fn. *tikangkem* (eredete: **kem** *cselekvés, tett*)
- mutat:** [w.m.'t'u] *PF* i.(t) *wɪntxu*
- mutat, jelez:** [v.ɪ] *PF* i.(tn), i.(t) *vll*
- május:** [vo.sp'i.'mɪ] *PF* fn. *vospximrr* (összetétel ebből: **vospxi** *hónap* és **mrr** *öt*)
- már:** [li] *PF* hsz. *li*
- már, korábban:** [sɛɛ.'kɪ] *PF* hsz. *srekrr* (összetétel ebből: **sre** *előtt* és **krr** *idő*)
- március:** [vo.'sp'ɛj] *PF* fn. *vospxey* (összetétel ebből: **vospxi** *hónap* és **pxey** *három*)
- más:** [la.hɛ] *PF* nm. *lahe*
- más:** [kɛ.tɛŋ] *PF* mn. *keteng* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **teng** *megegyező*)
- más szóval, azaz hogy:** [a.lu] *PF* ksz. *alu* (eredete: **a** *a melléknévjelző* és **lu** *van*) (toldalékokhoz)
- más, másik ember vagy dolog:** [la.po] *PF* nm. *lapo* (összetétel ebből: **lahe** *más* és **po** *ő*)
- másik ember vagy dolog, más:** [la.po] *PF* nm. *lapo* (összetétel ebből: **lahe** *más* és **po** *ő*)
- második (sorszámnev):** [mu.vɛ] *PF* mn. *muve* (eredete: **mune** *kettő*)
- másodperc, kis pillanat:** [swaw.tɕɪpʔ] *PF* fn. *swawtsɪp* (eredete: **swaw** *pillanat*)
- másodperc, nagyon rövid idő:** [hi.kɪ] *PF* fn. *hikrr* (összetétel ebből: **hi'i** *kis* és **krr** *idő*)
- mászva:** [ni.'tsɪɪl] *PF* hsz. *nitsyil* (eredete: **tsyil** *mászik*)
- mászás, megmászás:** [sæ.'tsɪɪl] *PF* fn. *sätsyil* (eredete: **tsyil** *mászik*)
- még (fokozószó):** [kɛŋ] *PF* hsz. *keng*
- még mindig:** [mi] *PF* hsz. *mi*
- méltó, érdemes:** [p'an] *PF* mn. *pxan*
- mély (fizikailag):** [t'ukʔ] *PF* mn. *txukx*
- méreg:** [t'um] *PF* fn. *txum*
- méret:** [tsawl.'hiʔ] *PF* fn. *tsawlhi'* (összetétel ebből: **tsawl** *nagy* *(méret)* és **hi'i** *kis* *(méret)*)
- mérges rovar tárolására, köedény:** [ɛ.'p'aŋ] *PF* fn. *epxang*

mérgesen, dühösen: [ni.'sti] *PF* *hsz.* *nìsti* (eredete: **sti** *dühöng*)
mérgező: [t'um.ɲaʔ] *PF* *mn.* *txumnga'* (eredete: **txum** *méreg* és **nga'** *tartalmaz*)
mérkőzés: [sæ.'wæ.sul.tʃjip] *PF* *fn.* *säwäsult-syip* (eredete: **säwäsul** *verseny*)
mérsékelt, enyhe, kellemes: [tʃja.fɛ] *PF* *mn.* *tsyafe*
mód, ösvény, út: [fja.ʔo] *PF* *fn.* *fya'o*
módjára, módon, -mód: [ni.'fja.ʔo] *PF* *hsz.* *nì-fya'o* (eredete: **fya'o** *mód*)
módon, módjára, -mód: [ni.'fja.ʔo] *PF* *hsz.* *nì-fya'o* (eredete: **fya'o** *mód*)
módosított, megváltoztatott, nem eredeti állapotú: [zæ.fi] *PF* *mn.* *zäfi*
módszer, rendszer, eljárás, folyamat: [vɛ.fja] *PF* *fn.* *vefya* (összetétel ebből: **ve'o** *rend, rendezettség* és **fya'o** *mód, módszer*)
móka, izgalom: [ti.'ʔoʔ] *PF* *fn.* *tì'o'* (eredete:

'o' *izgalmas*)
mókás, izgalmas: [ʔoʔ] *PF* *mn.* *'o'*
mögött: [u.o] *PF* *told.* *uo-*
múlt: [ftaw.'nem.kɪ] *PF* *fn.* *ftawnemkrr* (összetétel ebből: **ft«awn»em** *elhalad (vmi. mellett)* (*befejezett melléknévi igenévi alak*) és **krr** *idő*)
múlt hétvége: [mun.tr.am] *PF* *fn.* *muntrram* (eredete: **muntr** *hétvége*)
múlt hónap: [vo.sp'i.'am] *PF* *fn.* *vospxiam* (eredete: **vospxi** *hónap*)
Múlt éjjel: [t'o.'nam] *PF* *hsz.* *txonam* (eredete: **txon** *éj* és **ham** *előző*)
múltkor: [ha.'ma.lo] *PF* *hsz.* *hamalo* (összetétel ebből: **ham** *előző* és **alo** *idő*)
művész (vizuális): [rɛl.tʃɛ.o.tu] *PF* *fn.* *reltseo-tu* (eredete: **reltseo** *vizuális művészet*)
művész (általános értelemben): [tʃɛ.o.tu] *PF* *fn.* *tseo-tu* (eredete: **tseo** *művészet*)
művészet: [tʃɛ.o] *PF* *fn.* *tseo*

N

(nyilvános) beszélő, szónok: [ft'u.'li.ʔu.ju] *PF* *fn.* *ftxuli'uyu* (eredete: **ftxuli'u** *szónokol, beszédet mond*)
-nál/-nél: [ro] *PF* *esz.* *ro+*
a nantang üvöltése, vonyítás: [ɲu.waj] *PF* *fn.* *nguway* (eredete: **way** *dal*)
a na'vikkal mint néppel kapcsolatos: [le.'na.ʔ.vi] *PF* *hsz.* *leNa'vi* (eredete: **Na'vi** *a Nép*)
na'vi bőr-kék: [taʔ.le.ɲɛ.an] *PF* *mn.* *ta'lengean* (összetétel ebből: **ta'leng** *bőr* és **ean** *kék*)
nagy: [a.'p'a] *PF* *mn.* *apxa* *n.e.*
nagy ember, hős: [nawm.tu] *PF* *fn.* *nawmtu* (eredete: **nawm** *nagy*)
nagy tett, hőstett, teljesítmény: [sæ.'ro.ʔa] *PF* *fn.* *säro'a*
nagy tettet hajt végre: [sæ.'ro.ʔa s:i] *PF* *i.(tn)* *säro'a si* (eredete: **säro'a** *nagy tett*)
nagy öröm: [law.nol] *PF* *fn.* *lawnol*
nagy, magas: [tsawl] *PF* *mn.* *tsawl* *cs.sz.*
nagy, nemes: [nawm] *PF* *mn.* *nawm*
nagyban, nagyon: [ni.'p'aj] *PF* *hsz.* *nìpxay* (eredete: **pxay** *sok*)
nagygyűlés, konferencia: [tsawl.ul.'t'a] *PF* *fn.* *tsawlultxa* (összetétel ebből: **tsawl** *nagy* és **ultxa** *találkozó*)
nagyjából kerek forma, kör, ovális: [ko.ʔon]

PF *fn.* *ko'on* (eredete: **koum** *kerekített* és **'on** *alak*)
nagyon: [ni.'t'an] *PF* *hsz.* *nìtxan* (eredete: **txan** *sok*)
nagyon forró: [t'a.som] *PF* *mn.* *txasom* (eredete: **txan** *sok* és **som** *forró*)
nagyon hideg: [t'a.wɛw] *PF* *mn.* *txawew* (eredete: **txan** *sok* és **wew** *hideg*)
nagyon régi, ősi: [t'an.lal] *PF* *mn.* *txanlal* (összetétel ebből: **txan** *sok* és **lal** *rég*)
nagyon rövid idő, másodperc: [hi.kɪ] *PF* *fn.* *hikrr* (összetétel ebből: **hi'i** *kis* és **krr** *idő*)
nagyon, nagyban: [ni.'p'aj] *PF* *hsz.* *nìpxay* (eredete: **pxay** *sok*)
nagyrészt, többség, legtöbbször: [t'am.'p'i] *PF* *fn.* *txampxi* (eredete: **txan** *sok*)
nap (napszak): [tr] *PF* *fn.* *trr*
nap (égitest): [tsaw.kɛ] *PF* *fn.* *tsawke*
nap-éj változás Pandorán, egy pandorai nap: [tr.t'on] *PF* *fn.* *trrtxon* (összetétel ebből: **trr** *nap* és **txon** *éj*)
napi szinten, rendszeresen: [ni.'tr.tr] *PF* *hsz.* *nìtrrrrr* (eredete: **trr** *nap*)
napkelte után: [tr.'ʔon.maw] *PF* *fn.* *trr'ongmaw* (összetétel ebből: **trr'ong** *hajnal* és **maw** *után*)
napkelte, hajnal: [tr.'ʔon] *PF* *fn.* *trr'ong* (öss-

zetétel ebből: **trr nap** és **'ong kinyílik**)
naplemente után, alkony, sötétedés előtti időszak: [t'on.'ʔoŋ.maw] _{PF} fn. *txon'ongmaw* (összetétel ebből: **txon'ong naplemente** és **maw után**)
naplemente, napszállta: [t'on.'ʔoŋ] _{PF,PTT} fn. *txon'ong* (összetétel ebből: **txon éj** és **'ong kinyílik**)
naponta, minden nap: [fra.'tɾ] _{PF} hsz. *fratrr* (eredete: **trr nap**)
napszállta, naplemente: [t'on.'ʔoŋ] _{PF,PTT} fn. *txon'ong* (összetétel ebből: **txon éj** és **'ong kinyílik**)
narancssárga: [t'ɛp.tun] _{PF} mn. *txeptun* (összetétel ebből: **txep tűz** és **tun piros, narancs**)
narancssárga, piros: [tun] _{PF} mn. *tun*
nasi, falat, rágcsa: [tsjɛj] _{PF} fn. *tsyey*
na'viul, mint a na'vik: [ni.'naʔ.vi] _{PF} hsz. *nì-Na'vi* (eredete: **Na'vi a Nép**)
ne! (tiltósó): [tæ.'ʔæ] _{PF} part. *rä'ä*
nedves, nyirkos, párás: [paj.ŋaʔ] _{PF} mn. *paynga'* (eredete: **pay víz** és **nga' tartalmaz**)
negyedik (sorszámnev): [t̂si.vɛ] _{PF} mn. *tsìve* (eredete: **tsing négy**)
nehéz, bonyolult: [ŋæ.zikʔ] _{PF} mn. *ngäzik*
nehéz, súlyos (fizikai értelemben): [ku.'ʔupʔ] _{PF} mn. *ku'up*
nehézség, probléma: [ti.'ŋæ.zikʔ] _{PF} fn. *tìng-äzik* (eredete: **ngäzik nehéz**)
nekivág, valamely kihívásra felkészül: [s.a] _{PF} i.(tn) *sa*
nektár: [tsmi] _{PF} fn. *tsmì*
nektárlámpás, hólyaglampa: [t̂smi.snɾ] _{PF} fn. *tsmisnrr* (összetétel ebből: **tsmi nektár** és **nrr ragyog**)
nem: [kɛ] _{PF} hsz. *ke*
nem (főnév előtt): [kɛ.a] _{PF} mn. *kea*
nem (tagadás): [kɛ.hɛ] _{PF} hsz. *kehe*
nem csak: [kɛn.'ʔaw] _{PF} hsz. *ken'aw* (összetétel ebből: **ke nem** és **nì'aw csak**)
nem eredeti állapotú, módosított, megváltoztatott: [zæ.fì] _{PF} mn. *zäfi*
nem fizikailag), erős (érzelmileg, lelkiileg, magabiztos: [sej.'k'ɛl] _{PF} mn. *seykxel*
nem hajlandó valamire, megtagad, visszautasít: [st.o] _{PF} i.(tm) *sto*
nem határtalan, véges: [t'ɛw.ŋaʔ] _{PF} mn. *txewnga'* (összetétel ebből: **txew határ** és **nga' tartalmaz**)

nem helyes, helytelen, téves: [kɛ.'jawɾ] _{PF} mn. *keyawɾ* (összetétel ebből: **ke nem** és **eyawɾ helyes**)
nem más forrásból származó, eredeti, egyedi: [lɛ.'tsim] _{PF} mn. *letsim* (eredete: **tsim forrás**)
nem szabad, tilos: [z'ɛŋ.kɛ] _{PF} i.(tnm) *zenke* (összetétel ebből: **zene kell** és **ke nem**)
nem szükséges: [kɛn.'zɛn] _{PF} mn. *kenzen* (összetétel ebből: **ke nem** és **nìzen kell**)
nem tömör, üreges: [mo.mɛkʔ] _{PF} mn. *momek*
nem üreges, tömör: [vawtʔ] _{PF} mn. *vawt*
nemes, nagy: [nawm] _{PF} mn. *nawm*
nevet, kacag: [h'aŋ.h'am] _{PF} i.(tn) *hangham*
nincs többesszáma), étel, ennivaló (gyűjtőnév: [sju.vɛ] _{PF} fn. *syuve*
nos (bevezető szó társalgásnál): [t̂sɛ] _{PF} part. *tse*
nosza!: [ko] _{PF} part. *ko*
november: [vo.sp'i.vo.'pɛj] _{PF} fn. *vospxiwopey* (összetétel ebből: **vospxi hónap** és **vopey ti-zenegy**)
nulla, 0: [kɛw] _{PF} szám *kew*
nyak: [pɛwn] _{PF} fn. *pewn*
nyelv: [liʔ.fja] _{PF} fn. *li'fya* (összetétel ebből: **li'u szó** és **fya'o út w**)
nyelv (testrés): [ft'i] _{PF} fn. *ftxi*
nyelvcsoport, nyelvhasználók: [liʔ.fja.o.'loʔ] _{PF} fn. *li'fyaolo'* (összetétel ebből: **li'fya nyelv** és **olo' klán**)
nyelvet illető, nyelvi: [lɛ.'liʔ.fja] _{PF} mn. *leli'fya* (eredete: **li'fya nyelv**)
nyelvhasználók, nyelvcsoport: [liʔ.fja.o.'loʔ] _{PF} fn. *li'fyaolo'* (összetétel ebből: **li'fya nyelv** és **olo' klán**)
nyelvi elem, kifejezés: [liʔ.fja.vi] _{PF} fn. *li'fyavi* (eredete: **li'fya nyelv**)
nyelvi, nyelvet illető: [lɛ.'liʔ.fja] _{PF} mn. *leli'fya* (eredete: **li'fya nyelv**)
nyer: [j.o.'ɾ.aʔ] _{PF} i.(t) *yora'*
nyereség, előny, haszon: [t̂san.kum] _{PF} fn. *tsankum* (összetétel ebből: **tsan'ul javul** és **kum eredmény**)
nyereséges, előnyös, hasznos: [t̂san.kum.ŋaʔ] _{PF} mn. *tsankumnga'* (eredete: **tsankum előny, haszon, nyereség**)
nyerés, győzelem: [ti.jo'raʔ] _{PF} fn. *tìyora'* (eredete: **yora' nyer**)
nyilvános beszéd: [ti.ft'u.'li.ʔu] _{PF} fn. *tiftxulì'u* (eredete: **ftxulì'u szónokol, beszédet**)

mond)

nyirkos szagú (nem állati), rothadó fa és levelek szagára emlékeztető: [ŋetʰ] PF mn. *nget*

nyirkos, nedves, párás: [ˈpaj.ŋaʔ] PF mn. *paynga'* (eredete: **pay** víz és **nga'** tartalmaz)

nyitott, tiszta (pl.: felhőtlen ég): [pi.'akʰ] PF mn. *piak*

nyolc, 8: [vol] PF szám *vol*

nyolcadik: [ˈvol.vɛ] PF mn. *volve* (eredete: **vol** *nyolc*)(sorszámnév)

nyomatékkal, különösen, féélreérthetetlenül: [ni.'p'i] PF hsz. *nìpxi* (eredete: **pxi** *éles*)

nyomon követ: [s-utʰ] PF i.(t) *sutx*

nyugalom! elég (legyen)! csitulj! semmi baj!: [ˈtam 'tam] M gesz. *tam tam*

nyugodalmas, derűs, kellemes: [lɛ.'fpom] PF mn. *lefpom* (eredete: **fpom** *boldogság, béke*) n.e.

nyugodt: [ma.'wɛj] CM mn. *mawey*

nyugodtan, békésen: [nim.'wɛj] PF hsz. *nìmwey* (eredete: **mawey** *nyugodt*)

nyugodtan, ráérősen: [ni.'t'i.lu.kɛ] PF hsz. *nìtxiluke* (összetétel ebből: **txi** *sietség* és **lu** *ke nélkül*)

nyugtalanító, aggasztó: [ˈsŋu.ŋaʔ] PF mn. *sngunga'* (eredete: **sngum** *aggodalom*)

nyár: [zi.skɾ.'som] PF fn. *zìskrrsom* (összetétel ebből: **zìsikrr** *évszak* és **som** *forró*)

nyíl(vessző): [swi.'zaw] PF fn. *szwizaw*

nyílpuska, számszeríj: [ˈtska.lɛpʰ] PF fn. *tskalɛp*

nyílt terep, mező, síkság: [ˈt'a.jo] PF fn. *txayo*

nyúl (valamiért): [w·o] PF i.(t) *wó*

O

-on/-en/-ön, bent, benne, rajta, -ban/-ben: [mi] PF esz. *mì+*

oda vonatkozót mond, értekezik, beszél valamiről: [l·awkʰ] PF i.(t) *lawk*

odabent, belseje, belül: [ˈmi.fa] or [mi.'fa] PF fn., hsz. *mifa*

odaerősít, leköt(öz): [j·æŋ] PF i.(t) *yän*

odafigyel, vigyáz, óvatosan cselekszik: [ˈna.ri s·i] PF i.(tn) *nari si* (eredete: **nari** *szem*)

odakint: [kæ.'sa.tɕɛŋ] PF hsz. *käsatseng* (összetétel ebből: **kä** *megy* és **tseng** *hely*)

nyúlós, kocsonyás, sűrű: [k'um] PF mn. *kxumntesz, csinál, összetett igékben szerepel:* [s·i] PF *si* képző toldalék

négy, 4: [tsɪŋ] PF szám *tsìng*

néhány, egy kevés: [ˈʔa.ʔaw] PF mn. *'a'aw* (egyesszámú, megszámlálható főnevekkel)

néhány, kevés: [hol] PF mn. *hol*

nélkül(e): [ˈlu.kɛ] PF told. *luke-*

némaság, csend: [ti.'fnu] PF fn. *tìfnu* (eredete: **fnu** *elcsendesül*)

néprétegek megmozdulása: [ŋɾ̩.po.ŋu] PF fn. *ngrrpongu* (összetétel ebből: **ngrr** *gyökér* és **pongu** *csoport*)

név: [tst'o] PF fn. *tstxo*

növekedés: [ti.'ʔul] PF fn. *tì'ul*

növekedés, növés: [ti.'paw] PF fn. *tìpaw*

növekvő mértékben, egyre inkább: [ni.'ʔul.ʔul] PF hsz. *nì'ul'ul* (eredete: **'ul** *növel*)

növel: [ʔ·ul] PF i.(tn) *'ul*

növény: [ˈʔɛ.wɿ] PF fn. *'ewll*

növés, növekedés: [ti.'paw] PF fn. *tìpaw*

nő: [tu.'tɛ] PF fn. *tuté* (eredete: **tute** *személy*)

nő, nőstény: [ˈfnɛ.lɛ] PF fn. *fnele* (eredete: **fnel** *fajta*)

női hitves, feleség: [mun.'t'a.tɛ] PF fn. *muntxate* (eredete: **muntxatu** *hitves*)

női-, nőstény-: [lɛ.'fnɛ.lɛ] PF mn. *lefnele* (eredete: **fnele** *nőstény, nő*)

nőni: [ˈtsawl 'sl·u] PF i.(tn) *tsawl slu* (összetétel ebből: **tsawl** *nagy* és **slu** *válni vmivé*)

nőstény, nő: [ˈfnɛ.lɛ] PF fn. *fnele* (eredete: **fnel** *fajta*)

nőstény-, női-: [lɛ.'fnɛ.lɛ] PF mn. *lefnele* (eredete: **fnele** *nőstény, nő*)

ok, indok: [lun] PF fn. *lun*

ok, indok: [o.'ɛjkʰ] PF fn. *oeyk*

okos, eszes, értelmes: [ˈka.nu] PF mn. *kanu* CS.SZ.

okosan, intelligensen: [ni.'ka.nu] PF hsz. *nìkanu* (eredete: **kanu** *okos*)

okoskodó (személy), kötekedő: [lɛ.wæ.'tɛ] PF mn. *lewäte* (eredete: **wäte** *vitatkozik*)

oktató jellegű, értelmes, tanulságos: [ˈral.ŋaʔ] PF mn. *ralnga'* (összetétel ebből: **ral** *jelentés* és **nga'** *tartalmaz*)

október: [vo.sp'i.vo.'mun] *PF* fn. *vospxìvomun* (összetétel ebből: *vospxì hónap* és *vomun tíz*)

oké, aha, ja: [sran] *PF* hsz., gesz. *sran*

oldal(a): ['pa.ʔo] *PF* fn. *pa'o*

oldal, vonás, jellegzetesség, tulajdonság, ismertetőjel, jellemvonás, külső megjelenés, tulajdonság: [sjon] *PF* fn. *syon*

olvas (e.g. az erdőt), érzékelés útján tudást szerez valamiről: [i.'n.an] *PF* i.(t) *inan* (a hangsúly az első szótagra kerül, ha infixed kap)

olvasva: ['ni.nan] *PF* hsz. *ninan* (eredete: *inan olvas*)

olvasás: ['ti.nan] *PF* fn. *tinan* (eredete: *inan olvas*)

olyan amilyen, középszerű: [ke.'sran] *PF* mn. *kesran* (összetétel ebből: *ke nem* és *sran igen*) (Ennek a szónak a származása nem teljesen egyértelmű. Lehet, hogy eredetileg kesrankekehe volt, szó szerint 'nem igen, nem nem,' arra vonatkozóan hogy valami jól vagy rosszul sikerült. Idővel lerövidült kesran-ra, jelentése pedig kibővült, és középszerűséget is kifejez.)

olyan módon, úgy: [tsa.'fja] *PF* nm. *tsafya* (összetétel ebből: *tsa- az* és *fya'o mód*)

olyan érzés/szagú/ízű/ mint... , úgy néz

ki/hangzik mint...: [fk.an] *PF* i.(tn) *fkan*

olyan, mint ez a dolog: [na.fi.'ʔu] *PF* mn. *nafi'u* (összetétel ebből: *na olyan, mint* és *fi'u ez*)

olyan képpen (helyzetből adódó hasonlóság), (ugyan)úgy, ahogy/mint...; ahogy: [tɛŋ.fja] *PF* ksz. *tengfya* (összetétel ebből: *teng megegyező* és *fya'o út*)

optimálisan, legjobban: [ni.'swɛj] *PF* hsz. *nɪswey* (eredete: *swey legjobb*)

orca, arc: [flawm] *PF* fn. *flawm*

orca, arc, ábrázat: [kɛj] *PF* fn. *key*

orr: ['on.tu] *JC* fn. *ontu*

orrgyűrű: ['on.tsaŋ] *PF* fn. *ontsang* (összetétel ebből: *ontu orr* és *tsang testékszer*)

orvosság, gyógyszer: ['ʔum.tsa] *PF* fn. *'umtsa*

osztályterem: ['num.tɕɛŋ.vi] *PF* fn. *numtsengvi* (eredete: *numtseng iskola*)

osztálytárs, egy osztály tagja: [nu.mul.'t'a.tu] *PF* fn. *numultxatu* (eredete: *numultxa tanóra*)

ott, az(on) a hely(en): [tsa.'tɕɛŋ] or ['tsa.tɕɛŋ] *PF* mut.n., fn. *tsatseng* (összetétel ebből: *tsa az* és *tseng hely*)

otthon, ház: ['kɛl.ku] *PF* fn. *kelku*

ovális, kör, nagyjából kerek forma: ['ko.ʔon] *PF* fn. *ko'on* (eredete: *koum kerekített* és *'on alak*)

P

pad, szék, bármely egyéb ülőalkalmatosság: [sɛjn] *PF* fn. *seyn* (eredete: *sä'o eszköz* és *heyn ül*)

panasz: [sæ.lɛjm.'fɛʔ] *PF* fn. *säleymfɛ'* (eredete: *leymfɛ' panaszkodik*)

panaszkodik: [l.ɛjm.'fɛʔ] *PF* i.(tn) *leymfɛ'* (összetétel ebből: *leym kiált* és *fe' rossz*)

panaszkodás: [ti.lɛjm.'fɛʔ] *PF* fn. *tüleymfɛ'* (eredete: *leymfɛ' panaszkodik*)

parancsnok, főnök: ['k'im.ju] *PF* fn. *kxìmyu* (eredete: *kxìm parancsol, utasít*)

parancsol, utasít: [k'.im] *PF* i.(t) *kxìm*

parancsolás, utasítás: [ti.'k'im] *PF* fn. *tikxìm* (eredete: *kxìm parancsol, utasít*)

partvonal: [paj.'t'ɛw] *PF* fn. *paytxew* (összetétel ebből: *pay víz* és *txew határ*)

parányi, kicsi, apró: ['hi.ʔi] *PF* mn. *hi'i*

parázs, hamu: [t'ɛ.pi.va] *PF* fn. *txepiva* (eredete:

te: txep tűz és *ilva csepp*)

patak, folyam, vízfolyás: [paj.fja] *PF* fn. *payfya* (összetétel ebből: *pay víz* és *fya'o út*)

pazarlás: [ti.'ʔal] *PF* fn. *tì'al* (eredete: *'al pazarol*)

pazarló: [lɛ.'ʔal] *PF* mn. *le'al* (eredete: *'al pazarol*) n.e.

pazarlóan: [ni.'ʔal] *PF* hsz. *nì'al* (eredete: *'al pazarol*)

pazarol: [ʔ.al] *PF* i.(t) *'al*

pehely, csepp, szilánk: ['il.va] *PF* fn. *ilva*

perem, kerület, határ: [p'aw.pa] *PF* fn. *pxawpa* (összetétel ebből: *pxaw körül* és *pa'o oldal*)

perem, szint, fok, széle valaminek: [ji] *PF* fn. *yì* (Használható képletesen is, bármilyen mérhető dologra, aminek szintje vagy foka lehet; magasság, mélység, vízszint, hőmérséklet, tehetség, düh, stb.)

piercing/testékszer: [t̥sɑŋ] *PF* fn. *tsang*
pihenni: [t̥s·u·'r·ok'] *PF* i.(t) *tsurokx*
pihenés, rövid szünet, relaxáció: [t̥i.'sjoŋ.t̥s̥jip']
PF fn. *t̥isyortsyip* (eredete: **syor relaxál**)
pillanat: [swaw] *PF* fn. *swaw*
piros : [r̥ej.paj.tun] *PF* mn. *reypaytun* (össze-
tétel ebből: **reypay vér** és **tun piros, narancs**)
piros / narancs szín: [t̥um.pin] *PF* fn. *tumpin*
(összetétel ebből: **tun piros, narancssárga** és
'**opin szín**)
piros, narancssárga: [tun] *PF* mn. *tun*
polc: [f̥jan.ji] *PF* fn. *fyanyì* (összetétel ebből:
fyán mesterséges tárgy, ami a földtől távol és
tisztán tart valamit és yì szint)
pompás, ízletes, bőséges: [fwɑŋ] *PF* mn. *fwang*
ponchó, köpeny, kendő: [ʔa.ɾɛ] *PF* fn. *'are*
por (a levegőben): [fwop'] *PF* fn. *fwopx* (eredete:
fwep por és **p̥iwopx felhő**)
por (felületen): [fwep'] *PF* fn. *fwep*
post script, addition: [t̥i.'suŋ] *LN* fn. *t̥isung*
(eredete: **sung add**)
pozitív hozzáállás, lelkesedés: [t̥i.'soʔ.ha] *PF*
fn. *t̥iso'ha* (eredete: **so'ha lelkesnek lenni**)
precíz, finom, részletes, bonyolult (dolog):
[h̥i.'no] *PF* mn. *h̥ino*
preferál, jobban szeret: [nul.'n·ɛw] *PF* i.(tm)
nulnew (eredete: **new akar**)
prefixum: [ʔ·o·li.ʔu.vi] *PF* fn. *eoli'uv̥i* (eredete:
eo– elő- és li'ú szó)
probléma, nehézség: [t̥i.'ŋæ.zik'] *PF* fn. *t̥ing-*
äzik (eredete: **ngäzik nehéz**)
préda, zsákmány: [smar] *PF* fn. *smar*
próba(tétel): [t̥i.'f̥m̥ɛ.tok'] *PF* fn. *t̥ifmetok* (ere-
dete: **fmetok próbára tesz**)
próba, kísérlet: [t̥i.'f̥mi] *PF* fn. *t̥ifmi* (eredete:
fmi megpróbál)

R

**(rovárszárnyból készült, védőszemüveg, fá-
ból faragott, stb.):** [r̥ɛn.tɛn] *PF* fn. *renten*
-ról/-ről, vonatkozóan, illetően: [t̥ɛ.'ri] *PF*
told. teri–
ragadozó: [t̥ar.ni.o.ang] *PF* fn. *tarnioang* (öss-
zetétel ebből: **taron vadászik** és **ioang állat**)
ragyog, fénylik: [n·ɾ] *PF* i.(tn) *nrr*
ragyogás, fény, lámpa: [sæ.'n̥ɾ] *PF* fn. *s̥anrr*
(eredete: **nrr ragyog, fénylik**)
rajongó(ja vminek): [t̥'an.'soʔ.ha.ju] *PF* fn.

próba, kísérlet: [sæ.'f̥mi] *PF* fn. *s̥ifmi* (eredete:
fmi megpróbál)
próbára tesz, tesztel: [f̥m̥·ɛ.t·ok'] *PF* i.(t) *f̥m̥-*
tok
puha (tárgy): [h̥ɛw.nɛ] *PF* mn. *h̥ewne*
pusztítás: [t̥i.ska.'ʔa] *PF* fn. *t̥iska'a* (eredete:
ska'a pusztít)
páfrány: [i.'p'a] *RL,PF* fn. *ipxa*
pálca: [vul.t̥s̥jip'] *PF* fn. *vultsyip* (eredete: **vul**
faág)
pálca, bot: [swɛk'] *PF* fn. *swek*
pánikba esik: [l·op'] *PF* i.(tn) *lopx*
pár: [mun.sna] *PF* fn. *munsna* (eredete: **mune**
kettő és sna'o készlet, csoport)
pára, köd, gőz: [j̥a.paj] *PF* fn. *yapay* (összetétel
ebből: **ya levegő** és **pay víz**)
párosodik, szeretkezik (valakivel): [mun.'t'a
's·i] *PF* i.(tn) *muntxa si* (eredete: **muntxa**
egyesült)
párzás, házasság: [t̥i.mun.'t'a] *PF* fn. *t̥imuntxa*
(eredete: **muntxa egyesült**)
párás, nedves, nyirkos: [paj.ŋaʔ] *PF* mn.
paynga' (eredete: **pay víz** és **nga' tartalmaz**)
példa: [t̥i.'kɛ.noŋ] *PF* fn. *t̥ikenong* (eredete: **ke-**
nong példát mutat)
példát mutat, elől jár: [k·ɛ.n·oŋ] or [k̥ɛ.n·oŋ]
PF i.(tn) *kenong* (összetétel ebből: **ke nem** és
nong követ)
például: [nat.'kɛ.noŋ] *PF* ksz. *natkenong* (öss-
zetétel ebből: **na mint** és **tikenong példa**)
péntek: [t̥ɾ.'pu.vɛ] *PF* fn. *tr̥puve* (összetétel
ebből: **tr̥ nap** és **puve hatodik**)
pörget, forgat: [k·im] *PF* i.(t) *k̥im Pol rumit*
kolim Pörgette a labdát

txanso'hayu (összetétel ebből: **txan sok** és
so'ha lelkesedni)

rajongó(ja vminek) (társalgási nyelvben):
[so.ju] *PF* fn. *so'yu*
rajta, bent, benne, -ban/-ben, -on/-en/-ön:
[mi] *PF* esz. *m̥i+*
rajta, rá: [sm] *PF* esz. *s̥in–*
rajzkréta: [ʔo.pin.vul.t̥s̥jip'] *PF* fn. *'opinvult-*
syip (összetétel ebből: '**opin szín** és **vultsyip**
pálca)

- rajzkréta:** [ˈpin.vul] *PF* fn. *pinvul* (összetétel ebből: **’opin szín és vul faág’** *opinvultsyip* rövid alakja)
- rajzol, illusztrál:** [w.ɛjn] *PF* i.(t) *weyn*
- rak, helyez:** [j.ɛm] *PF* i.(t) *yem*
- rakás, készlet, csoport, halom:** [ˈsna.ʔo] *PF* fn. *sna’o* n.e.
- redszerez, rendbe rak:** [vɛ.zɛj.ˈko] *PF* i.(t) *vezeyko* (eredete: **vezo** *rendben lenni*)
- reggel:** [ˈrɛ.won] *PF* fn. *rewon*
- rejtve, titokban, rejtőzve:** [ni.ˈwan] *PF* hsz. *nìwan* (eredete: **wan** *elrejt*)
- rejtvény, rejtély, talány, titokzatosság:** [ˈiŋ.jɛn.tsim] *PF* fn. *ingyentsim* (összetétel ebből: **ingyen** *titokzatosság érzése és tsim forrás*)
- rejtély, talány, rejtvény, titokzatosság:** [ˈiŋ.jɛn.tsim] *PF* fn. *ingyentsim* (összetétel ebből: **ingyen** *titokzatosság érzése és tsim forrás*)
- rejtélyes módon, titokzatosan:** [ˈniŋ.jɛn] *PF* hsz. *ninyen* (eredete: **ingyen** *titokzatosság érzése*)
- rejtélyes, titokzatos:** [ˈiŋ.jɛ.ŋaʔ] *PF* mn. *ingyenga’* (eredete: **ingyen** *titokzatosság érzése*)
- rejtőzve, titokban, rejtve:** [ni.ˈwan] *PF* hsz. *nìwan* (eredete: **wan** *elrejt*)
- relaxáció:** [ti.ˈsjor] *PF* fn. *tisyor* (eredete: **syor** *relaxál*)
- relaxáció, rövid szünet, pihenés:** [ti.ˈsjor.tsiɪp] *PF* fn. *tisyorsyip* (eredete: **syor** *relaxál*)
- relaxál, kikapcsol:** [sj.ɔr] *PF* i.(tn) *syor*
- remeg, rázkódik, reszket:** [r.i.ˈk’i] *PF* i.(tn) *rikxi*
- remegve, rázkódva, reszketve:** [ni.ɪ.ˈk’i] *PF* hsz. *nirikxi* (eredete: **rikxi** *remeg, rázkódik, reszket*)
- remél (tsnì majd a remélt dolog, hacsak nem különálló mondat) (ii):** [sil.ˈp.ɛj] *PF* i.(tn) *silpey* (összetétel ebből: **siltsan** *jó és pey vár*)
- remélhetőleg:** [ni.sil.ˈpej] *PF* hsz. *nìsilpey* (eredete: **silpey** *remél*)
- remény (elvont fogalom):** [tsil.ˈpej] *PF* fn. *tsilpey* (eredete: **silpey** *remél*)
- rend (rendetlenség vagy káosz ellentéte), rendezettség :** [ˈvɛ.ʔo] *PF* fn. *ve’o*
- rendbe hoz za magát(képletesen):** [spæ.ˈp.ɛŋ] *PF* i.(tn) *späpeng* (eredete: **speng** *rendbe hoz*)
- rendbe hoz, helyreállít:** [sp.ɛŋ] *PF* i.(t) *speng*
- rendbe rak, redszerez:** [vɛ.zɛj.ˈko] *PF* i.(t) *vezeyko* (eredete: **vezo** *rendben lenni*)
- rendben lenni, jól lenni, rendben működni:** [z.ɔ] *PF* i.(átn) *zo*
- rendben működni, jól lenni, rendben lenni:** [z.ɔ] *PF* i.(átn) *zo*
- rendben van, rendezett:** [vɛ.ˈz.ɔ] *PF* i.(tn) *vezo* (összetétel ebből: **ve’o** *rend és zo jól van*)
- rendetlen, kaotikus, rendezetlen, összevissza:** [ˈvɛl.ke] *PF* mn. *velke* (összetétel ebből: **ve’o** *rend, rendezettség és luke nélkül*)
- rendezetlen, kaotikus, rendetlen, összevissza:** [ˈvɛl.ke] *PF* mn. *velke* (összetétel ebből: **ve’o** *rend, rendezettség és luke nélkül*)
- rendezett:** [ˈvɛ.ŋaʔ] *PF* mn. *venga’* (összetétel ebből: **ve’o** *rend, rendezettség és nga’ tartalmaz*)
- rendezett, rendben van:** [vɛ.ˈz.ɔ] *PF* i.(tn) *vezo* (összetétel ebből: **ve’o** *rend és zo jól van*)
- rendezettség, rend (rendetlenség vagy káosz ellentéte):** [ˈvɛ.ʔo] *PF* fn. *ve’o*
- rendhagyó, véletlenszerű:** [ˈrɛ.nul.ke] *PF* mn. *renulke* (eredete: **renu** *minta és luke nélkül*)
- rendkívül:** [ni.ˈt’an.keɪ.tr̩.tr̩] *PF* hsz. *nìtxankeltrrrr* (eredete: **txankeltrrrr** *rendkívüli*)
- rendkívüli:** [ˈt’an.keɪ.tr̩.tr̩] *PF* mn. *txankeltrrr* (eredete: **txan** *nagyon és keltrrrr szokatlan*)
- rendkívüli, kitűnő, fenséges stílusú:** [ˈfjo.lup] *PF* mn. *fyolup* (összetétel ebből: **fyole** *fenséges és lupra stílus*)
- rendszer, eljárás, folyamat, módszer:** [ˈvɛ.fja] *PF* fn. *vefya* (összetétel ebből: **ve’o** *rend, rendezettség és fya’o mód, módszer*)
- rendszeresen, napi szinten:** [ni.ˈtr̩.tr̩] *PF* hsz. *nìtrrrr* (eredete: **trr** *nap*)
- rendületlenül, erősen, állhatatosan:** [nik.lo.nu] *PF* hsz. *niklonu* (eredete: **ke lonu** *nem ereszt*) szó szerint: *’anélkül, hogy eleresztené’*
- repül:** [ˈtsw.aj.ɔn] *PF* i.(t) *tswayon*
- repülés (repülés esete):** [sæ.ˈtswaj.ɔn] *PF* fn. *sätswayon* (eredete: **tswayon** *repül*)
- reszket, remeg, rázkódik:** [r.i.ˈk’i] *PF* i.(tn) *rikxi*
- reszketve, remegve, rázkódva:** [ni.ɪ.ˈk’i] *PF* hsz. *nirikxi* (eredete: **rikxi** *remeg, rázkódik, reszket*)

- rettenetes, szörnyű, borzalmas:** [ʼfpʼa.mo] *PF* mn. *fpxamo*
- rettenetesen, szörnyen, borzalmasan:** [ni.ʼfpʼa.mo] *PF* *hsz.* *nifpxamo* (eredete: **fpxamo** szörnyű, rettenetes, borzalmas)
- ritmus:** [ʼka.to] *PF* fn. *kato*
- ritmus, ütem:** [ʼʔε.koŋ] *PF* fn. *ʼekong*
- rohad, meg(romlik):** [sn.æm] *PF* i.(tn) *snäm*
- rossuindulatú, gonosz:** [ʼkawŋ.lan] *PF* mn. *kawŋlan* (összetétel ebből: **kawŋ** rossz, gonosz és **txeʼlan** szív)
- rossz:** [ʼfεʔ] *PF* mn. *feʼ* n.e.
- rossz szagú:** [on.ʼvæʔ] *PF* mn. *onvāʼ* (összetétel ebből: **ontu** orr és **vāʼ** kellemetlen)
- rossz természet, valami rosszul kitervelt vagy eredendően hibás:** [ʼfeʔ.ran] *PF* fn. *feʼran* (összetétel ebből: **feʼ** rossz és **ran** belső tulajdonság)
- rossz tulajdonság, hiba, deformáltság, folt:** [ʼfeʔ.ran.vi] *PF* fn. *feʼranvi* (eredete: **feʼran** rossz természet, eredendően hibás)
- rossz valamiben:** [w.æʔ] *PF* i.(t) *wätx*
- rossz ízű:** [ftʼi.væʔ] *PF* mn. *ftxivāʼ* (összetétel ebből: **ftxi** nyelv és **vāʼ** kellemetlen)
- rossz, gonosz:** [kawŋ] *PF* mn. *kawŋ*
- rossz, helytelen, igazságtalan:** [kεm.ʼwi.æ] *PF* mn. *kemwiä* (összetétel ebből: **ke** nem és **muiä** helyes, igazságos, jó)
- rosszabbodik:** [ʼfε.ʔ.ul] *PF* i.(tn) *feʼul* (összetétel ebből: **feʼ** rossz és **ʼul** inkább)
- rosszabbodás:** [sæ.ʼfε.ʔul] *PF* fn. *säfeʼul* (eredete: **feʼul** rosszabbodás)
- rosszabbodás (általános, elvont értelemben):** [ti.ʼfε.ʔul] *PF* fn. *tifeʼul* (eredete: **feʼul** rosszabbodik)
- rosszalkodik:** [ʼsti.wi s-i] *PF* i.(tn) *stiwí si* (eredete: **stiwí** csíny)
- rosszalkodás, csíny:** [ʼsti.wi] *PF* fn. *stiwí*
- rosszat tesz, elront, hibát vét:** [ti.ʼkʼεj ʼs-i] *PF* i.(tn) *tikxey si* (eredete: **tikxey** hiba)
- rosszul:** [ni.ʼfεʔ] *PF* *hsz.* *nifeʼ* (eredete: **feʼ** rossz)
- rosszul hangzó:** [mik.ʼvæʔ] *PF* mn. *mikvāʼ* (eredete: **mikyun** fül és **vāʼ** kellemetlen)
- rothadó fa és levelek szagára emlékeztető, nyirkos szagú (nem állati):** [ŋetʼ] *PF* mn. *nget*
- rovar:** [ʼhi.ʔaŋ] *PF* fn. *hiʼang* (összetétel ebből: **hiʼi** kis és **ioang** állat)
- rovaré), állat kicsinye (emlőse, madaré, halé):** [ʼli.ni] *PF* fn. *lini*
- ruha nélküli, meztelen:** [luk.ʼpεn] *PF* mn. *lukpen* (összetétel ebből: **luke** nélkül és **pen** ruházat (gyűjtőfogalom))
- rá, rajta:** [sm] *PF* *esz.* *sîn-*
- ráadásul, emellett, továbbá:** [ni.ʼsuŋ] *PF* *hsz.* *n̄sung* (eredete: **sung** hozzáad)
- rágcsa, falat, nasi:** [ʼtsje] *PF* fn. *tsyey*
- ránéz, megpillant:** [n.m] *PF* i.(t) *n̄n*
- rázkódik, remeg, reszket:** [r.i.ʼkʼi] *PF* i.(tn) *rikxi*
- rázkódva, remegve, reszketve:** [ni.ʼkʼi] *PF* *hsz.* *n̄rikxi* (eredete: **rikxi** remeg, rázkódik, reszket)
- rээрős (sietség nélküli):** [le.ʼtʼi.lu.ke] *PF* mn. *letxiluke* (összetétel ebből: **txi** sietség és **luke** nélkül)
- rээрösen, nyugodtan:** [ni.ʼtʼi.lu.ke] *PF* *hsz.* *n̄txiluke* (összetétel ebből: **txi** sietség és **luke** nélkül)
- régi (mip ellentéte):** [lal] *PF* mn. *lal* n.e.
- régi, korábbi:** [ʼspu.win] *PF* mn. *spuwin* n.e.
- régóta:** [tʼaŋ.kʁ] *PF* *hsz.* *txankrr* (összetétel ebből: **txan** sok és **krr** idő)
- rés, hézag:** [ʼmek.tseŋ] *PF* fn. *mektseng* (összetétel ebből: **mek** üres és **tseng** hely)
- rész:** [ha.ʼpʼi] *PF* fn. *hapxi*
- részegnek lenni, vagy berúgni:** [ʼr.o.ʼu] *PF* i.(tn) *rou* (pl.: **rou** fa **pxir**)
- részegítő ital, vagy "szesz":** [ʼswo.a] *PF* fn. *swoa*
- részegítő italokhoz), egy személyes ivóedény, "korsó"(kagylóhéjból:** [ʼswo.a.sej] *PF* fn. *swoasey* (összetétel ebből: **swoa** részegítő ital, szesz és **sey** csésze)
- részekre vág, feloszt:** [pʼl.m.un.ʔʼi] *PF* i.(t) *pximunʼi* (összetétel ebből: **hapxi** rész és **munʼi** vág)
- részletes, finom, precíz, bonyolult (dolog):** [hi.ʼno] *PF* mn. *h̄no*
- részletesen, alaposan:** [ni.ʼno] *PF* *hsz.* *n̄no*
- részletesség, alaposág:** [ti.ʼno] *PF* fn. *t̄no*
- részletességre törekvő (személy), alapos:** [le.ʼno] *PF* mn. *leno*
- rétég:** [frir] *PF* fn. *frir*
- rétéges:** [le.ʼfrir] *PF* mn. *lefrir* (eredete: **frir** rétég)

rétegesen: [ni.'frir] *PF* *hsz.* *nifrir* (eredete: **frir** *réteg*)
révén, által(a), keresztül, mentén: [i.læ] or [i.'læ] *PF* *told.* *ilä+*
rím: [ʎam.pam] *PF* *fn.* *ngampam* (összetétel ebből: **ngam** *visszhang* és **pam** *hang*)
rímel: [ʎam.pam s-i] *PF* *i.(tn)* *ngampam si* (eredete: **ngampam** *rím*)
rögtön, egyből utána: [p'i.'maw] *PF* *told.* *pximaw-* (összetétel ebből: **maw** *után* (*idő-*

ben) és **pxi** *éles*)
rövid (fizikai hosszúság): [pupʔ] *PF* *mn.* *pup*
rövid szünet, pihenés, relaxáció: [ti.'sjoɾ.tʃjipʔ] *PF* *fn.* *tisjortsyip* (eredete: **syor** *relaxál*)
röviden, kurtán (időben): [ni.'jol] *PF* *hsz.* *nijol* (eredete: **yol** *rövid* (*idő*))
rúg, lök: [p'·ɛkʔ] *PF* *i.(t)* *pxek*
rügy, bimbó: [pɾ.nɛ.sjul] *PF* *fn.* *prnesyul* (összetétel ebből: **prnen** *csecsemő* és **syulang** *virág*)

S

szokatlan: [kel.'tr.tɾ] *PF* *mn.* *keltrtrtr* (eredete: **ke** *nem* és **letrtrtr** *mindennapos*)
a szóváltás oka, a vita tárgya, a vitatott dolog: [sæ.wæ.'tɛ] *PF* *fn.* *säwäte* (eredete: **wäte** *vitatkozik*)
sajna, bocs, szánom-bánom, sajnós, az én saram (megbánás vagy vétkesség beismerése): [ʎaj.'t'o.a] *PF* *gesz.* *ngaytxoa* (összetétel ebből: **ngeyä** *tiéd* és **txoa** *megbocsátás*)
sajnos, bocs, szánom-bánom, sajna, az én saram (megbánás vagy vétkesség beismerése): [ʎaj.'t'o.a] *PF* *gesz.* *ngaytxoa* (összetétel ebből: **ngeyä** *tiéd* és **txoa** *megbocsátás*)
saját fogas: [ʎnok.fjan] *PF* *fn.* *snokfyan* (összetétel ebből: **sno** *saját* és **kurfyan** *fogas*)
saját(ja) egyes szám első személyben: [ʎnɛ.jæ] *PF* *nm.* *sneyä* (eredete: **sno** *sajátja*)
sarkifény: [taw.sju.'ra.tan] *PF, LN* *fn.* *tawsyuratan* (összetétel ebből: **taw** *ég* (*bolt*) és **syuratan** *fénykibocsátás*)
savanyú, keserű: [ʎwɛ.ʎaj] *PF* *mn.* *we'ay*
seb: [sk'ir] *PF* *fn.* *skxir*
sebesült: [lɛ.'sk'ir] *PF* *mn.* *leskxir* (eredete: **skxir** *seb*)
sebzett szív, összetört szív: [jawn.'jɛw.la] *PF* *fn.* *yawnyewla* (összetétel ebből: **yawne** *szeretett* és **yewla** *csalódás*)
seggfej (vulgáris): [von.'væʔ] *PF* *fn.* *vonvə'* (összetétel ebből: **vitra** *lélek* és **onvə'** *büddös*) szó szerint: *büddöslelkű*
segéd, segítő: [ʎruŋ.si.ju] *PF* *fn.* *srungsiyu* (eredete: **srung** *segít*)
segít(séget nyújt): [ʎruŋ 's-i] *PF* *i.(tn)* *srung si* (eredete: **srung** *segítség*)
segítség: [ʎruŋ] *PF* *fn.* *srung*
segítő, segéd: [ʎruŋ.si.ju] *PF* *fn.* *srungsiyu*

(eredete: **srung** *segít*)
sehol: [ʎkaw.tɛɛŋ] *PF* *hsz.* *kawtseng* (összetétel ebből: **ke** *'aw egy se* és **tseng** *hely*)
sekély (fizikailag): [rɛŋ] *PF* *mn.* *reng* *n.e.*
semmi: [ʎkɛ.ʎu] *PF* *nm.* *ke'u* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **'u** *dolog*)
semmibe vesz, figyelmen kívül hagy: [j·æxʔ] *PF* *i.(t)* *yäx*
semmibe vétel, figyelmen kívül hagyás: [ti.'jæxʔ] *PF* *fn.* *tijäx* (eredete: **yäx** *figyelmen kívül hagy, semmibe vesz*)
semmibe vétel, figyelmen kívül hagyás: [sæ.'jæxʔ] *PF* *fn.* *säyäx* (eredete: **yäx** *figyelmen kívül hagy, semmibe vesz*)
senki: [ʎkaw.tu] *PF* *nm.* *kawtu* (összetétel ebből: **ke** *'aw nem* és **tute** *személy*)
sietni: [ʎwin sɛ.'p-i] *PF* *i.(tn)* *win säpi* (összetétel ebből: **win** *gyors* és **s«äp»i** *csinál* (*visszaható*))
sietni, gyorsítani, siettetni: [ʎwin 's-i] *PF* *i.(tn)* *win si* (eredete: **win** *gyors*)
sietség, igyekezet: [t'i] *PF* *fn.* *txi*
siettetni, gyorsítani, sietni: [ʎwin 's-i] *PF* *i.(tn)* *win si* (eredete: **win** *gyors*)
sietve, kétségbeesetten: [ni.'t'i] *PF* *hsz.* *nitxi* (eredete: **txi** *sietség*)
sietős, kétségbeesett: [lɛ.'t'i] *PF* *mn.* *letxi* (eredete: **txi** *sietség*)
siker (konkrét dologban): [sæ.'flæ] *PF* *fn.* *säflä* (eredete: **flä** *sikerrel jár*)
siker (általánosságban): [ti.'flæ] *PF* *fn.* *tiflä* (eredete: **flä** *sikerrel jár*)
sikeres: [ti.'flæ.ŋa] *PF* *mn.* *tiflänga'* (összetétel ebből: **tiflä** *siker* és **nga'** *tartalmaz*)
sikerrel jár, sikerül: [fl·æ] *PF* *i.(tn)* *flä*

- sikerrel vesz (próbát), kiáll:** [ɛm.'z̥.a.ʔ·u] _{PF} i.(t) *emza'u* (összetétel ebből: **za'u jön**)
- sikertelennek lenni, elbukni, hibázni:** ['n·u·i] _{PF} i.(tn) *nui*
- sikertelenség (elvont fogalom):** [ti.'nu.i] _{PF} fn. *finui* (eredete: **nui sikertelennek lenni**)
- sikertelenség (konkrét esetben), bukás:** [sæ.'nu.i] _{PF} fn. *sānui* (eredete: **nui elbukni, sikertelennek lenni**)
- sikertelenül, hiába:** [ni.'nu] _{PF} hsz. *nīnu* (eredete: **nui sikertelennek lenni**)
- sikerül, sikerrel jár:** [fl·æ] _{PF} i.(tn) *flä*
- siklik, csúszik:** [fw·i] _{PF} i.(tn) *fwi*
- sikoll-lovagló napellenző / rostély (a szem fölött viselik):** ['i.o.naf] _{PF} fn. *ionar*
- sikolt:** [z·awɪ] _{PF} i.(tn) *zawng*
- sima:** ['fa.o.i] _{PF} mn. *faoi*
- sima, egyenletes (mozgásra!):** [lɛɾ] _{PF} mn. *ler*
- simán:** [ni.'lɛɾ] _{PF} hsz. *nīler* (eredete: **ler sima, egyenletes**)
- soha:** ['kaw.kr] _{PF} hsz. *kawkr* (összetétel ebből: **ke 'aw nem és krr idő**)
- sok:** [t'an] _{PF} mn. *txan*
- sokasodik, terjed, szaporodik:** [v·i.'r̥æ] _{PF} ige *virä*
- sors:** [sja] _{PF} fn. *syay*
- sorsszerűen, véletlenül:** [ni.'sja.vi] _{PF} hsz. *nīsyayvi* (eredete: **syayvi szerencse**)
- specializálódik, koncentrálnak valamire, különösen érdeklődik:** ['k·an.ʔ·m] _{PF} i.(t) *kan'in* (összetétel ebből: **kan elfoglalt és 'in be busy**)
- spirál:** [ʔi.'hɛ.ju] _{PF} fn. *'iheyu*
- sport, fizikai vagy atlétikai játék:** [u.'van lɛ.'tok'] _{PF} fn. *woan letokx* (összetétel ebből: **uvan játék és letokx fizikai, testi**)
- stb.:** [saj.'la.hɛ] _{PF} hsz. *saylahe* (eredete: **sì alahé és mások**) (összevonás)
- stb.), védőszemüveg, (rovarszárnyból készült, fából faragott):** ['rɛn.tɛn] _{PF} fn. *renten*
- stb.), állathang (ordítás, bögés):** [zawɾ] _{PF} fn. *zawɾ*
- stressz (érzelmi feszültség):** ['fk'a.ra] _{PF} fn. *fkxara*
- stresszes (feszültséggel teli):** ['fk'a.ra.ŋaʔ] _{PF} mn. *fkxaranga'* (eredete: **fkxara stressz**)
- stílus:** ['lup.ra] _{PF} fn. *lupra*
- suttog:** [ts̥·i.syi] _{PF} i.(tn) *ts̥isyi*
- suttogva:** [ni.'ts̥i.syi] _{PF} hsz. *n̥ts̥isyi* (eredete: **ts̥isyi suttog, ige**)
- suttogás:** [sæ.'ts̥i.syi] _{PF} fn. *s̥ts̥isyi* (eredete: **ts̥isyi suttog**)
- szabad, akadálytalan:** [kaw.'k'an] _{PF} mn. *kawkxan* (összetétel ebből: **ke 'aw egy se és ekxan akadály**)
- szabad, lehet:** ['ts̥·un.sl·u] _{PF} i.(tn) *tsunslu* (összetétel ebből: **tsun tud és slu válni vmivé**)
- szabadidő, teendők hiánya:** [tik.'ʔim] _{PF} fn. *tik'in* (eredete: **'in elfoglalt**)
- szabály:** [ko.'rɛn] _{PF} fn. *koren*
- szabályos:** [lɛ.ko.'rɛn] _{PF} mn. *lekoren* (eredete: **koren szabály**)
- szabályoz, irányít:** [hip'] _{PF} i.(t) *hipx*
- szag:** [fa.'hɛw] _{PF} fn. *fahew*
- szaglás:** ['hɛ.fi.tswɔ] _{PF} fn. *hefitswo* (eredete: **hefi szagol**)
- szagol:** [sj·am] _{PF} i.(t) *syam*
- szagol:** [t·ɪŋ 'on.tu] _{JC,PF} i.(tn) *t̥ing ontu* (eredete: **t̥ing ad és ontu orr**)
- szakasz, katonai egység, csapat:** ['wɛm.po.ŋu] _{PF} fn. *wempongu* (összetétel ebből: **wem harcol és pongu csoport**)
- szakács:** ['ʔɛm.ju] _{PF} fn. *'emyu* (eredete: **'em főz**)
- szaporodik, terjed, sokasodik:** [v·i.'r̥æ] _{PF} ige *virä*
- szarv:** [sluk'] _{PF} fn. *slukx*
- szavahihető, megbízható:** [mal] _{PF} mn. *mal*
- szegély, határ, széle vminek, vég:** [t'ɛw] _{PF} fn. *txew*
- szellem(i) út (energiaháló), szellemösvény:** [ti.'rɛ.a.'fja.ʔo] _{PF} fn. *tireafya'o* (összetétel ebből: **tirea szellem és fya'o út**)
- szellem, szellemisség:** [ti.'rɛ.a] _{PF} fn. *tirea*
- szellemisség, szellem:** [ti.'rɛ.a] _{PF} fn. *tirea*
- szellemállat:** [ti.'rɛ.a.i.o.aŋ] _{PF} fn. *tireaioang* (összetétel ebből: **tirea szellem és ioang állat**)
- szellemösvény, szellem(i) út (energiaháló):** [ti.'rɛ.a.'fja.ʔo] _{PF} fn. *tireafya'o* (összetétel ebből: **tirea szellem és fya'o út**)
- szellő, enyhe szél:** [hu.'fwɛ.t̥sjip'] _{PF} fn. *hufwetsyip* (eredete: **hufwe szél**)
- szem:** ['na.ri] _{PF} fn. *nari*
- személy:** ['tu.tɛ] _{PF} fn. *tute*
- személyek csoportja:** ['po.ŋu] _{PF} fn. *pongu* (eredete: **po ő**) cs.sz.

- személyesen fontos, jelentős:** [t'an.wa.'wɛ] _{PF} mn. *txanwawe* (összetétel ebből: **txan** sok és **wawe** jelentőség)
- személyiség, belső tulajdonság, lényeg, valaminek az alapvető természete:** [ran] _{PF} fn. *ran*
- szemét:** [sɲɛl] _{PF} fn. *sngel*
- szemétdomb:** [sɲɛl.tɕɛɲ] _{PF} fn. *sngeltseng* (összetétel ebből: **sngel** szemét és **tseng** hely)
- szemöldök, homlok:** [za.'tɛʔ] _{PF} fn. *zare'* (összetétel ebből: **zapxi** elülső rész és **re'o** fej)
- szemügyre vesz, megfigyel, tanulmányoz:** [ft.i.'a] _{PF} i.(t) *ftia*
- szent:** [swokʔ] _{PF} mn. *swok*
- szent hely:** [swo.tu] _{PF} fn. *swotu*
- szened (érzelmileg):** [ɲ.æ.'ʔ.æn] _{PF} i.(tn) *ngä'an*
- szenedély:** [ti.'ft'a.vaŋ] _{PF} fn. *tiftxavang* (eredete: **ftxavang** szenedélyes)
- szenedélyes:** [ft'a.vaŋ] _{PF} mn. *ftxavang*
- szenedélyesen, teljes szívből:** [ni.'ft'a.vaŋ] _{PF} hsz. *niftxavang* (eredete: **ftxavang** szenedélyes)
- szenedés (érzelmi), depresszió:** [sæ.ŋæ.'ʔ.æn] _{PF} fn. *sängä'an* (eredete: **ngä'an** szened (érzelmileg))
- szepember:** [vo.sp'i.vo.'law] _{PF} fn. *vospxiwo-law* (összetétel ebből: **vospxi** hónap és **vo-law** kilenc)
- szerda:** [tɿ.'tsl.vɛ] _{PF} fn. *trrtsive* (összetétel ebből: **trr** nap és **tsive** negyedik)
- szerencse, esély:** [sja.j.vi] _{PF} fn. *syayvi* (eredete: **syay** sors)
- szerencsésen, boldogan:** [nɛt.rɪpʔ] _{PF} hsz. *netrip*
- szeretet:** [ti.'jawn] _{PF} fn. *tiyawn* (eredete: **yawne** szeretett)
- szeretett:** [jawn.nɛ] _{PF} mn. *yawne*
- szeretett személy:** [jawn.nɛ.tu] _{PF} fn. *yawnetu* (eredete: **yawne** szeretett)
- szeretett személy:** [jawn.tu] _{PF} fn. *yawntu* (eredete: **yawne** szeretett)
- szeretkezik (valakivel), párosodik:** [mun.'t'a's.i] _{PF} i.(tn) *muntxa si* (eredete: **muntxa** egyesült)
- szerszám, eszköz:** [sæ.'ʔo] _{PF} fn. *sä'o*
- szertartásos), dal (ősi):** [wa.j] _{PF} fn. *way*
- szermény, tulajdon:** [sæ.'ka.nom] _{PF} fn. *sä-kanom* (eredete: **kanom** szerez)
- szexuálisan), kellemes, élvezhető (fizikailag):** [mo.'wan] _{PF} mn. *mowan*
- szezonális (étel, zöltség vagy állat):** [ki.'mar] _{PF} mn. *kimar*
- szia!, üdvözöllek! (találkozáskor):** [kal.'t'i] _{PF} gesz. *kaltxi*
- sziget:** ['spo.no] _{PF} fn. *spono*
- szikla(szírt):** [ʔawkʔ] _{PF} fn. *'awkx*
- sziklák között, lejtősen folyó patak (megszámlálható):** [ru.'ruʔ] _{PF} fn. *rurur*
- szikra:** [t'ɛp.vi] _{PF} fn. *txepvi* (eredete: **txep** tűz)
- szilánk, pehely, csepp:** [il.va] _{PF} fn. *ilva*
- szilárdan :** [nik.'ʔæ.rɪpʔ] _{PF} hsz. *nik'arip* (eredete: **ke arip** nem mozgat) szó sz.: 'anélkül, hogy hagyná mozogni'
- szinapszis (idegsejtek közt), kapcsolat:** [tsa.'hej.lu] _{JC,PF} fn. *tsaheylyu*
- szint, emelet:** [ʔɛŋ.ɛŋ] _{PF} fn. *'engeng*
- szint, fok, perem, széle valaminek:** [ji] _{PF} fn. *yi* (Használható képletesen is, bármilyen mérhető dologra, aminek szintje vagy foka lehet; magasság, mélység, vízszint, hőmérséklet, tehetség, düh, stb.)
- szintén, is:** [kopʔ] _{PF} hsz. *kop*
- szintén, is:** [kopʔ] _{PF} hsz. *kop*
- szitáló eső:** [tom.pa.'mɛjpʔ] _{PF} fn. *tompameyp* (eredete: **tompa** eső és **meyp** gyenge)
- szociális vagy személyes), támogatás (érzelmi):** [ti.'slan] _{PF} fn. *tislan* (eredete: **slan** támogat) cs.sz.
- szociálisan vagy személyesen), támogat (érzelmileg):** [sl.an] _{PF} i.(t) *slan* cs.sz.
- szokatlan, különös, ismeretlen:** [st'oŋ] _{PF} mn. *stxong*
- szolgál:** [ki.tɛ.'ʔɛ 's.i] _{PF} i.(tn) *kite'e si* (eredete: **kite'e** szolgálat)
- szolgálat:** [ki.tɛ.'ʔɛ] _{PF} fn. *kite'e*
- szombat:** [tɿ.'ki.vɛ] _{PF} fn. *trrkive* (összetétel ebből: **trr** nap és **kive** hetedik)
- szomjas:** [væŋ] _{PF} mn. *väng*
- szomját csillapított, szomját oltott:** [je.væŋ] _{PF} mn. *yeväng* (eredete: **ye** tele és **väng** szomjas)
- szomját oltott, szomját csillapított:** [je.væŋ] _{PF} mn. *yeväng* (eredete: **ye** tele és **väng** szomjas)
- szomjúság:** [ti.'væŋ] _{PF} fn. *tiväng* (eredete: **väng** szomjas)

szomorú: [ti.ke.'ft'o.ŋaʔ] *PF* mn. *tikeftxonga'* (eredete: *keftxo szomorú*) n.e.
szomorú, boldogtalan, 'Milyen szomorú!': [kɛ.'ft'o] *PF* gesz. *keftxo*
szomorúan: [ni.ke.'ft'o] *PF* hsz. *nikeftxo* (eredete: *keftxo szomorú*)
szomorúság: [ti.ke.'ft'o] *PF* fn. *tikeftxo* (eredete: *keftxo szomorú*)
szorgalmasan, keményen: [kawɪ] *PF* hsz. *kawɪ*
szoros: [ʔɛ.'k'in] *PF* mn. *'ekxin*
szorosan, vasmarokkal: [ni.'sjɛpʰ] *PF* hsz. *nisyep* (eredete: *syep csapdába ejt*) szó sz.: 'mint egy csapda'
szorosság, lazaság: [ʔɛ.'k'i.num] *PF* fn. *'ekxinum* (összetétel ebből: *'ekxin szoros* és *um laza*)
szorít, feszesít: [sn.ɛw] *PF* i.(t) *snew*
szunyókálás: ['haw.tʃjipʰ] *PF* fn. *hawtsyip* (eredete: *hahaw alszik*)
száj: [k'a] *PF* fn. *ksa*
szállító eszköz: [sæ.'mu.ŋɛ] *PF* fn. *sämunge* (eredete: *munge visz, hoz*) Megjegyzés: szóösszetételben az ä és e kiesik, marad: – *smung*
szám: [hol.'p'aj] *PF* fn. *holpxay* (összetétel ebből: *hol kevés* és *pxay sok*)
számít, függ valamitől, bízik: [m-on] *PF* i.(t) *mong*
számol: ['t.i.am] *PF* i.(t) *tiam*
számos: [p'aj] *PF* mn. *pxay* (egyesszámú és többesszámú főnevekkel is használatos)
számszerij, nyílpuska: ['tska.lɛpʰ] *PF* fn. *tskalɛp*
számít valamire, elvár: [sɛɛ.'f.ɛj] *PF* i.(t), i.(tn) *srefey* (összetétel ebből: *sre+ előtt* és *pey vár*)
számít, fontos: ['tsɛ.an.t.ɛn] *PF* i.(tn) *tsranten*
számítógép ('fém agy'): ['ɛl.tu.ɛ.'fjapʰ] *PF* fn. *eltu lefngap* (összetétel ebből: *eltu agy* és *le-fngap fém*)
szándékosan, akarattal: [nit.'kan] *PF* hsz. *nitkan* (eredete: *tikan cél, szándék*)
szánom-bánom, bocs, sajnós, sajna, az én saram (megbánás vagy vétkesség beismerése): [ŋaj.'t'o.a] *PF* gesz. *ngaytxoa* (összetétel ebből: *ngeyä tiéd* és *txoa megbocsátás*)
száraz: [u.'k'o] *PF* mn. *ukxo*
szárazföld: [ɛɛjm] *PF* fn. *reym*
szárny: [tsjal] *PF* fn. *tsyal*
szégyen, megaláztatás: [fwɪŋ] *PF* fn. *fwɪŋ*

szégyenlős, félénk: [nim] *PF* mn. *nim*
szék, pad, bármely egyéb ülőalkalmatosság: [sɛjn] *PF* fn. *seyn* (eredete: *sä'o eszköz és heyn ül*)
szél (szellő): [hu.'fwɛ] *PF* fn. *hufwe*
széle valaminek, szint, fok, perem: [ji] *PF* fn. *yi* (Használható képletesen is, bármilyen mérhető dologra, aminek szintje vagy foka lehet; magasság, mélység, vízszint, hőmérséklet, tehetség, düh, stb.)
széle vminek, határ, szegély, vég: [t'ɛw] *PF* fn. *txew*
széles: ['slo.a] *PF* mn. *sloa*
széles körben, kiterjedten: [ni.'ho.ɛtʰ] *PF* hsz. *nihøet* (eredete: *hoet hatalmas, terjedelmes, kiterjedt*)
szép (belső szépség): [ju.ɛj] *PF* mn. *yuey* cs.sz.
szép (vizuálisan): [nar.'lor] *PF* mn. *narlor* (eredete: *nari szem* és *lor kellemes*)
szépség: [ti.'lor] *PF* fn. *tilor* (eredete: *lor szép*)
szétvet, felrobban: [p'·or] *PF* i.(tn) *pxor*
szín: [ʔo.pin] *PF* fn. *'opin*
színes, tarka: [p'aj.o.pin] *PF* hsz. *pxayopin* (összetétel ebből: *pxay sok* és *'opin szín*)
szív: [t'ɛʔ.'lan] *PF* fn. *txe'lan*
szívdobbanás: [t'ɛʔ.'lan.koŋ] *PF* fn. *txe'lankong* (összetétel ebből: *txe'lan szív* és *'ekong ritmus*)
szívni: [tsw-ikʰ] *PF* i.(t) *tswik*
szó: ['li.ʔu] *PF* fn. *li'u*
szó sz.: szemet ad, figyel: [t'ɪŋ 'na.fi] *PF* i.(tn) *tɪŋ nari* (eredete: *tɪŋ ad* és *nari szem*)
szó szerint: írópálca (pamrelvul rövid alakja), toll, ceruza: ['ɛl.vul] *PF* fn. *relvul*
szó szerint: írópálca fából, ceruza: [pam.'rel.vul le.'ɾm] *PF* fn. *pamrelvul lerin* (összetétel ebből: *pamrelvul toll, ceruza* és *lerin fa-*)
szó szerint: írópálca, toll, ceruza: [pam.'rel.vul] fn. *pamrelvul* (összetétel ebből: *pamrel írás* és *vul faág*)
szójáték, szóvicc: ['li.ʔu.van] *PF* fn. *li'uvan* (összetétel ebből: *li'u szó* és *uvan játék*)
szókapcsolat, kifejezés: ['li.ʔu.kɪŋ.vi] *PF* fn. *li'ukingvi* (eredete: *li'uking mondat*)
szólít, hív: [sj·aw] *PF* i.(tn) *syaw*
szónok, (nyilvános) beszélő: [ft'u.'li.ʔu.ju] *PF*

- fn. *ftxuli'uyu* (eredete: **ftxuli'u** szónokol, beszédet mond)
- szónoklat, beszéd:** [sæ.ft'u.'li.ʔu] *PF* fn. *säftxuli'u* (eredete: **ftxuli'u** szónokol, beszédet mond)
- szónokol, beszédet mond:** [ft'.u.'li.ʔu] *PF* i.(tn) *ftxuli'u* (összetétel ebből: **täftxu** szó és **li'u** szó)
- szótag:** [liʔ.koŋ] *PF* fn. *li'kong* (összetétel ebből: **li'u** szó és **'ekong** ütem)
- szótár:** [li.ʔu.pukʔ] *PF* fn. *li'upuk* (összetétel ebből: **li'u** szó és **puk** könyv)
- szóvicc, szójáték:** [li.ʔu.van] *PF* fn. *li'uvan* (összetétel ebből: **li'u** szó és **uvan** játék)
- szökik, menekül:** [h'i.fw.o] *PF* i.(tn) *hifwo*
- szörnyen, rettenetesen, borzalmasan:** [ni.'fp'a.mo] *PF* hsz. *nifpxamo* (eredete: **fp-xamo** szörnyű, rettenetes, borzalmas)
- szörnyű, rettenetes, borzalmas:** [fp'a.mo] *PF* mn. *fp-xamo*
- szörnyűség, borzalom:** [ti.'fp'a.mo] *PF* fn. *tifpxamo* (eredete: **fp-xamo** szörnyű, rettenetes, borzalmas)
- szöveg nélkül énekel, dúdol:** [t.ŋ lawr] *PF* i.(tn) *ting lawr* (eredete: **ting** ad és **lawr** dalam)
- szövet:** [sræ] *PF* fn. *srä*
- szövőszék:** [ʔɛw.raŋ] *PF* fn. *'ewrang*
- szükség:** [ti.'kin] *PF* fn. *tikin* (eredete: **kin** szüksége van vmire)
- szüksége van valamire:** [k.in] *PF* i.(t) *kin*
- szükséges:** [ni.'zɛn] *PF* mn. *nizen* (eredete: **zene** kell)
- szükséges, szükség szerű:** [lɛ.'kin] *PF* mn. *lekin* (eredete: **kin** szüksége van vmire)
- szükség szerű, szükséges:** [lɛ.'kin] *PF* mn. *lekin* (eredete: **kin** szüksége van vmire)
- szükségtelen hang, zaj:** [hawm.pam] *PF* fn. *hawmpam* (eredete: **hawng** túlzás és **pam** hang)
- szül (valakit):** [n.okʔ] *PF* i.(t) *nokx*
- születik:** [ʔ.o.ŋ.okʔ] *PF* i.(tn) *'ongokx* (összetétel ebből: **'ong** kinyílik és **nokx** szül)
- születés:** [ti.'ʔo.ŋokʔ] *PF* fn. *t'ongokx* (eredete: **'ongokx** születik)
- szülő vagy szülőpár:** [saʔ.sɛm] *PF* fn. *sa'sem* (eredete: **sa'nok** anya és **sempul** apa)
- szürke:** [ŋul] *PF* mn. *ngul*
- szürke szín:** [ŋul.pin] *PF* fn. *ngulpin* (eredete: **ngul** szürke)
- szó:** [t.æ.ft'u] *PF* i.(t) *täftxu*
- sámán:** [ti.'rɛ.tu] *PF* fn. *tiretu* (eredete: **tirea** szellem és **tute** személy)
- sár:** [ŋo.a] *PF* fn. *ngo*
- sárga:** [rim] *PF* mn. *rim*
- sárga szín:** [rim.pin] *PF* fn. *rimpin* (eredete: **rim** sárga)
- sétál:** [t.i.'t.an] *PF* i.(tn) *tiran*
- síkság, mező, nyílt terep:** [t'a.jo] *PF* fn. *txayo*
- sírni:** [tsŋ.aw.v.ikʔ] *PF* i.(tn) *tsngawoik*
- sós:** [wipʔ] *PF* mn. *wip*
- sóvárgás:** [sæ.'ʔan.la] *PF* fn. *sä'anla* (eredete: **'anla** sóvárog)
- sóvárog (valami után):** [ʔ.an.l.a] *PF* i.(t) *'anla*
- sötét:** [vawm] *PF* mn. *vawm*
- sötét szín:** [vawm.pin] *PF* fn. *vawmpin* (eredete: **vawm** sötét)
- sötét, buta:** [snu.mi.na] *CP* mn. *snumina* cs.sz.
- sötétedés előtti időszak, alkony, naplemente után:** [t'on.'ʔoŋ.maw] *PF* fn. *txon'ongmaw* (összetétel ebből: **txon'ong** naplemente és **maw** után)
- sötétség:** [ti.'vawm] *PF* fn. *tivawm* (eredete: **vawm** sötét)
- súly (fizikai):** [sjo.'kupʔ] *PF* fn. *syokup* (eredete: **syo** könnyű és **ku'up** nehéz)
- súlyos (fizikai értelemben), nehéz:** [ku.'ʔupʔ] *PF* mn. *ku'up*
- süket:** [kak.'pam] *PF* mn. *kakpam* (eredete: **pam** hang)
- süketség:** [ti.kak.'pam] *PF* fn. *tikakpam* (eredete: **kakpam** süket)
- sűrű folyadék, gél:** [k'um.paj] *PF* fn. *kxumpay* (eredete: **kxum** nyúlós, kocsonyás, sűrű)
- sűrű, nyúlós, kocsonyás:** [k'um] *PF* mn. *kxum*

T

- tól/-től, -ból/-ből, felől, irányából (időbenisre is utalhat más idővel kapcsolatos szavakkal):** [ta] *PF* esz. *ta-*
- a teljes nevekben szerepel:** [tɛ] *JC* part. *te*
- a többieknek:** [aj.'la.ru] *PF* nm. *aylaru* (az összevonás elemei: **ay+lahe-ru**)

- a tökéletesnél is jobb, fenséges, magasztos:** [ˈfjo.lɛ] *PF* mn. *fyole*
- takács:** [tæ.ft'ʉ.ju] *PF* fn. *täftxuyu* (eredete: **täftxu** szó és **-yu** főnévképző)
- talaj (termő-):** [ˈʔak.la] *PF* fn. *'akra*
- talaj, föld:** [ˈk].tɛ] *PF* fn. *klte*
- találgat:** [ˈʔɛn 's-i] *PF* i.(tn) *'en si* (eredete: *'en találgatás*)
- találgatva, megézés alapján cselekedve:** [nɪ.ʔɛn] *PF* hsz. *n'ʉen* (eredete: *'en találgatás*)
- találgatás, tipp, gyanú, megézés:** [ʔɛn] *PF* fn. *'en*
- találkozni (szándékosan) (-val, -vel használataival):** [ul.t'a 's-i] *PF* i.(tn) *ultxa si* (eredete: *ultxa meeting*)
- találkozás résztvevője:** [ul.t'a.tu] *PF* fn. *ultx-atu* (eredete: *ultxa találkozó*)
- találkozó:** [ul.t'a] *PF* fn. *ultxa*
- talán, esetleg:** [k'awm] *PF* hsz. *kxawm*
- talány, rejtély, rejtvény, titokzatosság:** [iŋ.jɛn.tsim] *PF* fn. *ingyentsim* (összetétel ebből: *ingyen titokzatosság* érzése és *tsim forrás*)
- tanfolyam, kurzus (tanórák sorozata):** [sna.nu.mul.t'a] *PF* fn. *snanumultxa* (eredete: *numultxa tanóra*)
- tanul:** [ˈn.u.m.ɛ] *PF* i.(tn) *nume*
- tanulmányoz, megfigyel, szemügyre vesz:** [ft.i.'a] *PF* i.(t) *ftia*
- tanulságos, értelmes, oktató jellegű:** [ˈral.ŋaʔ] *PF* mn. *ralnga'* (összetétel ebből: *ral jelentés* és *nga'* tartalmaz)
- tanulás:** [tɪ.fti.'a] *PF* fn. *tiftia* (eredete: *ftia tanul*)
- tanuló, diák:** [ˈnu.mɛ.ju] *PF* fn. *numeyu* (eredete: *nume tanul*)
- tanács:** [mo.'war] *PF* fn. *mowar*
- tanácsadó:** [mo.'war.si.ju] *PF* fn. *mowarsiyu* (eredete: *mowar tanács*)
- tanácskozik:** [ti.rɛ.a.p.æŋ.k'o] *PF* ige *tire-apängkxo* (összetétel ebből: *tirea lélek* és *pängkxo beszélget*)
- tanácsol:** [mo.'war s-i] *PF* i.(tn) *mowar si* (eredete: *mowar tanács*)
- tanít:** [k.aɪ] *PF* i.(t) *kar*
- tanítás:** [sæ.'nu.mɛ] *PF* fn. *sänume* (eredete: *nume tanul*)
- tanítás (cselekvés):** [tɪ.ku.'saɪ] *PF* fn. *tikusar* (eredete: *kar tanít*)
- tanító:** [ˈkaɪ.ju] *PF* fn. *karyu* (eredete: *kar tanít*)
- tanóra:** [nu.mul.t'a] *PF* fn. *numultxa* (összetétel ebből: *nume tanul* és *ultxa találkozó*)
- tanóra, lecke:** [sæ.'num.vi] *PF* fn. *sänumvi* (eredete: *sänume tanítás*)
- tapasztal:** [ˈli.ɛ s-i] *PF* i.(tn) *lie si* (eredete: *lie tapasztalat*)
- tapasztalat, élmény:** [ˈli.ɛ] *PF* fn. *lie*
- tapos, zúz:** [sɪ.uʔ] *PF* i.(t) *sru'*
- taposol:** [t.ak.'syok'] *PF* i.(tn) *taksyokx* (eredete: *takuk üt* és *tsyokx kéz*)
- tarka, színes:** [ˈp'aj.o.pin] *PF* hsz. *pxayopin* (összetétel ebből: *pxay sok* és *'opin szín*)
- tart, kezel (érzelmileg), viselkedik valakivel szemben:** [z.ɛtʔ] *PF* i.(t) *zet*
- tartalmaz:** [ŋaʔ] *PF* i.(t) *nga'*
- tartály, tároló, konténer:** [sæ.'hɛ.na] *PF* fn. *sä-hena* (eredete: *hena hord*)
- taszít, tol, lök:** [kæ.'ʔ.æ.r.ɪpʔ] *PF* i.(t) *kä'ärɪp* (összetétel ebből: *kä megy* és *'ärɪp mozgat* (meg)mozdít)
- tavas:** [zɪ.skɪ.'mi.paw] *PF* fn. *ziskrrmipaw* (összetétel ebből: *ziskrr évszak* és *mipa tipaw új növény*)
- te:** [ŋa] *PF* nm. *nga*
- te (szertartásos forma):** [ŋɛ.'ŋa] *PF* nm. *ngenga* (eredete: *nga te*)
- teendő hiánya, szabadidő:** [tɪk.'ʔim] *PF* fn. *tik'in* (eredete: *'in elfoglalt*)
- tegez (az ikran nyergéhez erősített):** [swi.'zaw.se.na] *PF* fn. *swizawsena* (összetétel ebből: *swizaw nyíl* és *sähena hordozó*)
- tegnap:** [tɪ.'am] *PF* hsz. *trram* (eredete: *trr nap* és *ham előző*)
- tegnapelőtt, két napja:** [mɛ.sɪ.'am] *PF* fn., hsz. *mesrram* (eredete: *trr nap*)
- tehetség:** [tɪ.'naw.ri] *PF* fn. *tinawri* (eredete: *nawri tehetséges*)
- tehetséges:** [ˈnaw.ri] *PF* mn. *nawri*
- tej:** [ˈo.kupʔ] *PF* fn. *okup*
- tekintélyes, hatalmas:** [fkeɰ] *PF* mn. *fkeɰ*
- tele:** [tɛ.'ja] *PF* mn. *teya*
- tele, (meg)elégedett, hiánytalan:** [jɛ] *PF* mn. *ye*
- tele, jóllakott:** [ˈjɛ.hak'] *PF* mn. *yehakx* (eredete: *ye tele* és *ohakx éhes*)

- telefon:** [spul.'mok.ri] *PF* fn. *spulmokri* (eredete: *spule mozgásba hoz és mokri hang*)
- teljes szívből, szenvedélyesen:** [ni.'ft'a.vaŋ] *PF* *hsz.* *niftxavang* (eredete: *ftxavang szenvedélyes*)
- teljes, egész:** [ʔæn.'sjɛm] *PF* nm. *'änsyem*
- teljesen:** [ni.'wot'] *PF* *hsz.* *nìwotx* (eredete: *wotx teljesség, egész*)
- teljesség, egész:** [wot'] *PF* fn. *wotx*
- teljesítmény, hőstett, nagy tett:** [sæ.'tɔ.ʔa] *PF* fn. *säro'a*
- temet:** [kl.'j-ɛm] *PF* i.(t) *klyem* (összetétel ebből: *klte föld és yem rak*)
- tengely körül forog, (meg)fordul:** [m·m] *PF* i.(tn) *mìn Mìn ne ftärpa Fordulj balra*
- tenger, óceán:** [t'am.'pa] *PF* fn. *txampay* (összetétel ebből: *txan sok és pay víz*)
- tennivaló, feladat:** [t'm.vi] *PF* fn. *tìnvi*
- teremtény:** [swi.'tæ] *PF* fn. *swirä*
- terjed, szaporodik, sokasodik:** [v.i.'tæ] *PF* ige *virä*
- terjedelmes, hatalmas, kiterjedt:** [ho.ɛt'] *PF* mn. *hoet*
- természetes (hamisítatlan, vad, eredeti, változatlan állapotú):** [jɾ] *PF* mn. *yrr*
- természetesen, hamisítatlanul:** [ni.'jɾ] *PF* *hsz.* *nìyrr* (eredete: *yrr természetes*)
- természetesen, logikusan, értelemszerűen:** [ni.'lun] *PF* *hsz.* *nìlun*
- természetesen, mondani sem kell:** [kɛ.zɛm.pl.'t'ɛ] *PF* *hsz.* *kezemplltxe* (összevonás: *ke+zene+pivlltxe*)
- természettudomány, tudomány:** [ti.fti'.a.ki.'fke.jæ] *PF* fn. *tiftia kifkeyä* (összetétel ebből: *tiftia tanulás és kifkey világ*)
- természeténél fogva erősít, illik, megfelel, kiegészít, illeszkedik:** [h·aʔ] *PF* i.(tn) *ha'*
- terv, előkészületek:** [ti.'haw] *PF* fn. *tìhaw* (eredete: *haw* készülődik)
- terv, tervezet:** [sæ.'rɛ.ŋop'] *PF* fn. *särengop* (eredete: *rengop tervez*)
- tervez:** [rɛ.ŋ·op'] *PF* i.(t) *rengop* (összetétel ebből: *renu minta és ngop alkot*)
- tervez:** [ʔo.ŋ·op'] *PF* i.(t) *'ongop* (összetétel ebből: *'on alak, forma és ngop alkot*)
- tervezet, tervek:** [sæ.'rɛ.ŋop'] *PF* fn. *särengop* (eredete: *rengop tervez*)
- tervezés:** [ti.'rɛ.ŋop'] *PF* fn. *tìrengop* (eredete: *rengop tervez*)
- tervező:** [ʔo.ŋop.ju] *PF* fn. *'ongopyu* (eredete: *'ongop tervez*)
- terület:** [kl.'p'il.tu] *PF* fn. *klpxiltu*
- terület, föld:** [at'.k'ɛ] *PF* fn. *atxkxe*
- terület, völgy, bekerített nyílt terület:** [mo] *PF* fn. *mo*
- tespedt, fásult, lusta:** [ŋoŋ] *PF* mn. *ngong*
- test:** [tok'] *PF* fn. *tokx*
- testi, fizikai:** [ɛ.'tok'] *PF* mn. *letokx* (eredete: *tokx test*)
- testvér:** [t̃smuk'] *PF* fn. *tsmuk*
- testvér (csak emberekre (na'vikra) haszná-
va):** [t̃smuk.tu] *PF* fn. *tsmuktu* (eredete: *tsmuk testvér*)
- tesztel, próbára tesz:** [f'm·ɛ.t·ok'] *PF* i.(t) *fme-tok*
- tett, cselekedet:** [kɛm] *PF* fn. *kem*
- tett/cselekvés nélkül:** [kɛ.kɛm] *PF* nm., *hsz.* *kekem* (összetétel ebből: *ke nem és kem tett*)
- tető, csúcs:** [fæ.pa] *PF* fn. *fäpa*
- tevékeny, elfoglalt:** [ʔ·m] *PF* i.(tn) *'in*
- textúra, érintés, érzés:** [zir] *PF* fn. *zir*
- ti sokan:** [aj.'ŋa] *PF* nm. *aynga* (eredete: *nga te*)
- tilos, nem szabad:** [z·ɛŋ.kɛ] *PF* i.(tnm) *zenke* (összetétel ebből: *zene kell és ke nem*)
- tiltakozik:** [l·ɛjm.'kɛm] *PF* i.(tn) *leymkem* (összetétel ebből: *leym kiált és kemwiä helytelen, igazságtalan, rossz*)
- tiltakozás (elvont fogalom):** [ti.lɛjm.'kɛm] *PF* fn. *tìleymkem* (eredete: *leymkem tiltakozik*)
- tiltakozás (konkrét):** [sæ.lɛjm.'kɛm] *PF* fn. *sä-leymkem* (eredete: *leymkem tiltakozik*)
- tiltott:** [k'a.ni] *PF* mn. *kxanì*
- tipp, találgatás, gyanú, megérezés:** [ʔɛn] *PF* fn. *'en*
- tiszta:** [la.tɔ] *PF* mn. *laro*
- tiszta (pl.:felhőtlen ég), nyitott:** [pi.'ak'] *PF* mn. *piak*
- tiszta, világos, bizonyos:** [law] *PF* mn. *law*
- tisztel:** [ɛ.i.o.'a.ɛ s·i] *PF* i.(tn) *leioae si* (eredete: *leioae tisztelet*)
- tisztelet:** [ɛ.i.o.'a.ɛ] *PF* fn. *leioae*
- tiszteletreméltó, becsületes:** [mɛ.'u.i.a.ŋaʔ] *PF* mn. *meuianga'* (eredete: *meuia becsület és nga' tartalmaz*)
- tisztesség, becsület:** [mɛ.'u.i.a] *PF* fn. *meuia*
- tisztán, világosan:** [ni.'law] *PF* *hsz.* *nìlaw* (eredete: *law tiszta*)

- tisztít:** [ˈla.ro s-i] _{PF} i.(tn) *laro si* (eredete: **laro** *tiszta*)
- titkozatosság vagy értetlenség érzése:** [ˈiŋ.jɛn] _{PF} fn. *ingyen*
- titokban, rejtve, rejtőzve:** [ni.ˈwan] _{PF} hsz. *nì-wan* (eredete: **wan** *elrejt*)
- titokzatos, rejtélyes:** [ˈiŋ.jɛ.ŋaʔ] _{PF} mn. *ingy-enga'* (eredete: **ingyen** *titkozatosság érzése*)
- titokzatosan, rejtélyes módon:** [ˈniŋ.jɛn] _{PF} hsz. *ningyen* (eredete: **ingyen** *titkozatosság érzése*)
- titkozatosság, rejtély, talány, rejtvény:** [ˈiŋ.jɛn.tsim] _{PF} fn. *ingyentsim* (összetétel ebből: **ingyen** *titkozatosság érzése* és **tsim** *forrás*)
- to (kxìm-mel):** [ˈtson.ta] _{PF} ksz. *tsonta* (eredete: **tson** *köteletség*) (összevonás *tsonit a*)
- tojás:** [ˈlo.i] _{PF} fn. *loi*
- tol, lök, taszít:** [kæ.ˈʔ.æ.r.ɪpˈ] _{PF} i.(t) *kä'ärìp* (összetétel ebből: **kä** *megy* és **'ärìp** *mozgat (meg)mozdít*)
- toldalék:** [ˈli.ʔu.vi] _{PF} fn. *li'uvì* (eredete: **li'u** *szó*)
- toldalék, utótag:** [ˈu.o.li.ʔu.vi] _{PF} fn. *uolì'uvì* (eredete: **uo-** *mögött* és **li'u** *szó*)
- toll, ceruza, szó szerint: írópálca:** [pam.ˈrel.vul] fn. *pamrelvul* (összetétel ebből: **pamrel** *írás* és **vul** *faág*)
- toll, ceruza, szó szerint: írópálca (pamrelvul rövid alakja):** [ˈrel.vul] _{PF} fn. *relvul*
- tolmácsol, értelmez:** [ral.ˈp.ɛŋ] _{PF} i.(t) *ralpeng* (összetétel ebből: **ral** *jelentés* és **peng** *mond*)
- tolmácsolás, fordítás:** [ti.ral.ˈpɛŋ] _{PF} fn. *tiral-peng* (eredete: **ral** *jelentés* és **peng** *mond*)
- tompa, életlen:** [ˈte.te] _{PF} mn. *tete*
- tompa, életlen:** [fwɛm] _{PF} mn. *fwem*
- torok:** [flew] _{PF} fn. *flew*
- toruk lovas:** [ˈto.rukˈmak.to] _{JC} fn. *toruk mak-to* (összetétel ebből: **toruk** *leonoptyx* és **makto** *lovagol*)
- totem, amulet:** [ˈlo.ʔa] _{PF} fn. *lo'a*
- továbbá, emellett, ráadásul:** [ni.ˈsuŋ] _{PF} hsz. *nìsung* (eredete: **sung** *hozzáad*)
- trükk, bűvészmutatvány, ügyes/speciális módszer:** [ˈiŋ.jɛn.tsjipˈ] _{PF} fn. *ingyentsyìp* (eredete: **ingyen** *titkozatosság érzése*)
- trükkös (személy), cseles:** [let.ˈwan] _{PF} mn. *letwan* (eredete: **tute** *személy* és **wan** *elrejt*)
- tud:** [ˈo.ˈm.um] _{PF} i.(t) *omum* (a hangsúly az első szótagra tolódik ha infix kerül bele)
- tud, képes:** [ts̄.un] _{PF} i.(tnm) *tsun*
- tudatlan, buta:** [ˈja.j.makˈ] _{PF} mn. *yaymak*
- tudatlanság:** [tik.ˈtse.ri] _{PF} fn. *tiktseri* (eredete: **tseri** *észrevesz, megjegyez, tudatában van*)
- tudatosság:** [ti.ˈtse.ri] _{PF} fn. *títseri* (eredete: **tseri** *észrevesz, megjegyez, tudatában van*)
- tudatában van, észrevesz, megjegyez:** [ˈts̄.ɛ.r.i] _{PF} i.(t) *tseri*
- tudni akar, kíváncsi(nak lenni):** [n.ɛw.ˈo.mum] _{PF} i.(átn) *newomum* (összetétel ebből: **new** *akar* és **omum** *tud*)
- tudomány, természettudomány:** [ti.fti.ˈa.ki.ˈfke.jæ] _{PF} fn. *tiftia kifkeyä* (összetétel ebből: **tiftia** *tanulás* és **kifkey** *világ*)
- tudás:** [ti.ˈo.mum] _{PF} fn. *tìomum* (eredete: **omum** *tud*)
- tudós:** [ti.fti.ˈa.tu.ki.ˈfke.jæ] _{PF} fn. *tiftiatu kifkeyä* (összetétel ebből: **tiftiatu** *kutató* és **kifkey** *világ*)
- tulajdon, szerzemény:** [sæ.ˈka.nom] _{PF} fn. *säkanom* (eredete: **kanom** *szerez*)
- tulajdonság, tulajdonság, vonás, jellegzetesség, ismertetőjel, jellemvonás, külső megjelenés, oldal:** [sjon] _{PF} fn. *syon*
- tulajdonság, tulajdonság, vonás, jellegzetesség, ismertetőjel, jellemvonás, külső megjelenés, oldal:** [sjon] _{PF} fn. *syon*
- turner:** [ˈmin.ju] _{PF} fn. *mìnyu* (eredete: **mìn** *fordul*)
- tábor:** [ʔawm] _{PF} fn. *'awm*
- táborhely:** [ti.ʔawm] _{PF} fn. *tì'awm* (eredete: **'awm** *tábor*)
- táboroz:** [ti.ʔawm ˈs-i] _{PF} i.(tn) *tì'awm si* (eredete: **'awm** *tábor*)
- tálca:** [ˈsju.smuŋ] _{PF} fn. *syusmung* (összetétel ebből: **syuve** *étel* és **smung** *szállító eszköz*)
- támad:** [ʔ.ɛ.k.o] _{PF} i.(t) *'eko*
- támad, lerohan:** [ˈkˈ] ˈs-i] _{PF} i.(tn) *kxll si* (eredete: **kxll** *lerohanás*)
- támadás:** [zop.ˈlo] _{PF} fn. *zoplo*
- támogat (érzelmileg, szociálisan vagy személyesen):** [sl.an] _{PF} i.(t) *slan* cs.sz.
- támogatás (érzelmi, szociális vagy személyes):** [ti.ˈslan] _{PF} fn. *tìslan* (eredete: **slan** *támogat*) cs.sz.
- táncol:** [sɛ.ɛw] _{PF} i.(tn) *srew*(lehet *srew*) _D

tányér: [ʃom.jo] *PF* fn. *yomyo* (összetétel ebből: **yom enni** és **yo asztal** (*fyayo* köznapi használatából))

táplál: [li.'swa s.i] *PF* i.(tn) *liswa si* (eredete: **liswa táplálkozás, táplálás**)

táplálkozás, táplálás: [li.'swa] *PF* fn. *liswa*

táplálás, táplálkozás: [li.'swa] *PF* fn. *liswa*

tárgy, dolog (kézzelfogható): [zum] *PF* fn. *zum*

tároló, konténer, tartály: [sæ.'hɛ.na] *PF* fn. *sāhena* (eredete: **hena hord**)

társalkodó, beszélgetőtárs: [pæŋ.'k'o.ju] *PF* fn. *pängkxoyu* (eredete: **pängkxo beszélget**)

társalog, beszélget: [p.æŋ.'k'o] *PF* i.(tn) *pängkxo*

távol tart, kizár: [ɛ.'k'an s.i] *PF* i.(tn) *ekxan si* (eredete: **ekxan barikád, akadály**)

távol(ban): [mi.'so] *PF* hsz. *miso* (eredete: **mibent, benne, rajta, -ban/-ben, -on/-en/-ön**)

távol, messze: [a.'lim] *PF* hsz. *alim* (eredete: **lim messze van**)

tél: [zi.skɪ.'wɛw] *PF* fn. *ziskrrwew* (összetétel ebből: **ziskrr évszak** és **wew hideg**)

tér, hely, úr: [ŋip⁷] *PF* fn. *ngip*

térd: [ki.'nam.til] *PF* fn. *kinamtil* (összetétel ebből: **kinam láb** és **til izület**)

térkép: [at'.k'ɛ.rɛl] *PF* fn. *atxkxerel* (összetétel ebből: **atxkxe föld** és **rel kép**)

tétova: [lɛ.'hi.pɛj] *PF* mn. *lehipey* (eredete: **hipey tétovázik**)

tétován: [ni.'hi.pɛj] *PF* hsz. *nihipey* (eredete: **hipey tétovázik**)

tétovázik, habozik: [hi.p.ɛj] *PF* i.(tn) *hipey* (eredete: **hi'i kis** és **pey várni**)

tétovázás: [ti.'hi.pɛj] *PF* fn. *tihipey* (eredete: **hipey tétovázik**)

tévedés, hiba: [ti.'k'ɛj] *PF* fn. *tikxey* (eredete: **kxeyey hiba**)

téves, helytelen, nem helyes: [kɛ.'jawɪ] *PF* mn. *keyawɪ* (összetétel ebből: **ke nem** és **eyawɪ helyes**)

tó: [ʔo.rɛ] *PF* fn. *'ora*

több: [ni.'ʔul] *PF* hsz. *nì'ul*

több személye ivóedény, "kancsó": [swo.a.sej a.'j] *PF* fn. *swoasey ayll* (összetétel ebből: **swoasey ivóedény** részegítő italokhoz és **yll közös**)

többség, legtöbb, nagyrészt: [t'am.'p'i] *PF* fn. *txampxi* (eredete: **txan sok**)

többé-kevésbé, igen is meg nem is: [sran.'kɛ.hɛ] *PF* gesz. *srankehe* (összetétel ebből: **srane igen** és **kehe nem**)

tökfej, gyagyás: [sk'awŋ] *PF* fn. *skxawŋ*

tökéletes(nek lenni), hibátlan(nak lenni): [j.oʔ⁷] *PF* i.(átn) *yo'*

tökéletesen, hibátlanul: [ni.'joʔ⁷] *PF* hsz. *nìyo'* (eredete: **yo' tökéletes**)

tökéletesség: [ti.'yoʔ⁷] *PF* fn. *tìyo'* (eredete: **yo' tökéletes**)

tölt (a megtöltött dolog részes esetben): [tɛ.'ja s.i] *PF* i.(tn) *teya si* (eredete: **teya tele**)

tömör, nem üreges: [vawɪ⁷] *PF* mn. *vawɪ*

törik: [k'ak⁷] *PF* i.(tn) *kxakx*

történelem (nem ősi): [ʔok.'vur] *PF* fn. *'okvur* (összetétel ebből: **'ok emlék** és **vur történet**)

történelem (ősi): [ʔok.'rol] *PF* fn. *'okrol* (eredete: **'ok emlék** és **rol énekel**)

történet: [vur] *PF* fn. *vur*

történet, esemény: [ti.'lɛn] *PF* fn. *tìlen* (eredete: **len történet**)

törzsfő, klánvezető: [o.lo.'ʔɛjk.tan] *JC* fn. *olo'eyktan* (összetétel ebből: **olo' klán** és **eyktan vezető**)

törzsi birtok / tartomány, kb.: ország: [t'an.lo.'k'ɛ] *PF* fn. *txanlokxe* (összetétel ebből: **txan; olo' nagy; klán** és **atxkxe föld**)

törékeny: [su.'sjaŋ] *PF* mn. *susyang*

törött: [fwɛl] *PF* mn. *fwɛl*

túl (valamin): [nu.æ] *PF* told. *nuä+*

túl teszi magát valamin: [w.a.'l.ɛw] *PF* i.(tn) *walew*

túl(ra), át(al): [ka] *PF* told. *ka-*

túlságosan, túlzó mértékben: [ni.'hawŋ] *PF* hsz. *nìhawŋ* (eredete: **hawŋ túlzás**)

túlzásba vitt, túlzó: [lɛ.'hawŋ] *PF* mn. *lehawŋ* (eredete: **hawŋ túlságosan**)

túlzó mértékben, túlságosan: [ni.'hawŋ] *PF* hsz. *nìhawŋ* (eredete: **hawŋ túlzás**)

túlzó, túlzásba vitt: [lɛ.'hawŋ] *PF* mn. *lehawŋ* (eredete: **hawŋ túlságosan**)

túlél: [ɛm.'r.ɛj] *PF* i.(tn) *emrey*

túlélés: [tɛm.'rɛj] *PF* fn. *temrey* (eredete: **emrey túlél**)

túlélő (pl. olyan csoport tagjai, akik közül meghalt néhány): [lɛm.'rɛj] *PF* mn. *lemrey* (eredete: **emrey túlél**)

tüdő: [tso.pɪ] *PF* fn. *tsopi*

tükröz, utánoz: [ʔɪʔ.ɪr s-i] _{PF} i.(tn) rì'ìr si (eredete: rì'ìr *tükrökép*)
tükrökép: [ʔɪ.ʔɪr] _{PF} fn. rì'ìr
türelm: [tɪm.'wɛj.pɛj] _{PF} fn. *tìmweypey* (eredete: **maweypey** *türelmesnek lenni*)
türelmes: [ɛm.'wɛj.pɛj] _{PF} mn. *lemweypey* (eredete: **maweypey** *türelmesnek lenni*)
türelmes személy: [ma.'wɛj.pɛj.ju] _{PF} fn. *maweypeyyu* (eredete: **maweypey** *türelmesnek lenni*)
türelmes(nek lenni)(ii): [ma.'wɛj.p-ɛj] _{PF} i.(átn) *maweypey* (összetétel ebből: **mawey nyugodt** és **pey várni**)
türelmesen: [nim.'wɛj.pɛj] _{PF} hsz. *nìmweypey* (eredete: **maweypey** *türelmes(nek lenni)*)

türelmetlen: [kɛ.lɛm.'wɛj.pɛj] _{PF} mn. *kelemweypey* (eredete: **ke nem** és **lemweypey** *türelmes*)
türelmetlenül: [ni.kɛm.'wɛj.pɛj] _{PF} hsz. *nìkewweypey* (eredete: **ke nem** és **lemweypey** *türelmes*)
tüzecske: [t'ɛp.ʔsɪpʔ] _{PF} fn. *txeptsyip* (eredete: **txep tűz**)
tüzelőanyag: [rɛm] _{PF} fn. *rem*
tűz: [t'ɛpʔ] _{PF} fn. *txep*
tűz helye, tűzhely: [t'ɛp.ʔsɛŋ] _{PF} fn. *txeptseng* (összetétel ebből: **txep tűz** és **tseng hely**)
tűzhely, tűz helye: [t'ɛp.ʔsɛŋ] _{PF} fn. *txeptseng* (összetétel ebből: **txep tűz** és **tseng hely**)

U

(ugyan)ügy, ahogy/mint...; ahogy, olyanképpen (helyzetből adódó hasonlóság): [t'ɛŋ.fja] _{PF} ksz. *tengfya* (összetétel ebből: **teng megegyező** és **fya'ó út**)
udvariatlan, durva, közönséges: [ræp.'tɪm] _{PF} mn. *räptum*
uff! hó-rukk!, felkiáltás erőlködés közben: [sa.'u] _{LA} gesz. *sau*
ugrik: [sp.æ] _{PF} ige *spä*
ugyanakkor, bár, ámbátor: [hu.'fwa] _{PF} ksz. *hufwa*
ugyanúgy (mint) (hasonló cselekedet), mint: [ni.'tɛŋ.fja] _{PF} hat. *nìtengfya* (eredete: **tengfya úgy mint** (ksz.))
ugyanúgy, hasonlóképpen: [ni.'tɛŋ] _{PF} hsz. *nìteng* (eredete: **teng megegyező**)
ugye? igaz-e? nem igaz?: [kɛ.'fjakʔ] _{PF, Prr} part. *kefyak* (összetétel ebből: **ke fya nem út** és **srak -e** (eldöntendő kérdés jele))
ujj: [zɛk.wæ] _{PF} fn. *zekwä*
undorító, kellemetlen: [væʔ] _{PF} mn. *vä'*
utasít, parancsol: [k'.ɪm] _{PF} i.(t) *kxìm*
utasítás, parancsolás: [tɪ.'k'ɪm] _{PF} fn. *tìkxìm* (eredete: **kxìm parancsol, utasít**)
utat mutat, vezet: [fja.w.m.'t'.u] _{PF} i.(tn) *fyawìntxu* (összetétel ebből: **fya'ó út, irány** és **wìntxu mutat**)
utazik: [s.opʔ] _{PF} i.(tn) *sop*

utazás: [tɪ.'sopʔ] _{PF} fn. *tìsop* (eredete: **sop utazik**)
utazó: [sop.ju] _{PF} fn. *sopyu* (eredete: **sop utazik**)
utolsó, végső: [sjɛn] _{PF} mn. *syen*
utolsó, végső, befejező: [toɾ] _{PF} mn. *tor* (eredete: **toruk végső árny**)
utolsóként: [ni.'sjɛn] _{PF} hsz. *nìsyen* (eredete: **syen utolsó**)
utál, gyűlöl: [v.ɛʔ.'k.i] _{PF} i.(t) *ve'ki*
utálatos: [fkaɟ] _{PF} mn. *fkay*
után: [maw.fwa] _{PF} ksz. *mawfwa* (összetétel ebből: **maw után** és **fwa az**)
után, utána, később: [maw.kɾ] _{PF} hsz. *mawkrr* (összetétel ebből: **maw után** és **krr idő**)
utána (időben): [maw.'kɾ.a] _{PF} ksz. *mawkrra* másik alakja: **akrrmaw** (összetétel ebből: **krr idő** and **maw után**)
utána (időben): [a.'kɾ.maw] _{PF} ksz. *akrrmaw* másik alakja: **mawkrra** (összetétel ebből: **krr idő** and **maw után**)
utána, után, később: [maw.kɾ] _{PF} hsz. *mawkrr* (összetétel ebből: **maw után** és **krr idő**)
utánoz, tükröz: [ʔɪʔ.ɪr s-i] _{PF} i.(tn) rì'ìr si (eredete: rì'ìr *tükrökép*)
utánpótlás, ellátmány: [mɛk.rɛ] _{PF} fn. *mekre*
utótag, toldalék: [u.o.ɪ.ʔu.vi] _{PF} fn. *uolì'uvì* (eredete: **uo- mögött** és **lí'u szó**)

V

- 'vigyázz!', dühödött mordulás:** [o.'iss] *LA* gesz. oïsss
- val/-vel (társhatározó):** [hu] *PF* esz. *hu-*
- val/-vel/által (eszközhatározó):** [fa] *PF* told. *fa-*
- vel** használatával), találkozni (szándékosan) (-*val*: [ul.'t'a.'s'i] *PF* i.(tn) *ultxa si* (eredete: **ultxa meeting**)
- a vita tárgya, a szóváltás oka, a vitatott dolog:** [sæ.wæ.'tɛ] *PF* fn. *sāwāte* (eredete: **wāte** *vitatkozik*)
- a vitatott dolog, a vita tárgya, a szóváltás oka:** [sæ.wæ.'tɛ] *PF* fn. *sāwāte* (eredete: **wāte** *vitatkozik*)
- a végsőig:** [ti.'ʔiʔ.a.vaj] *PF* hsz. *tī'i'avay* (összetétel ebből: **'i'a** *befejez* és **vay** *amíg*)
- vacsora:** [ˈwu.tso] *PF* fn. *wutso*
- vad, természetes (hamisítatlan, eredeti, változatlan állapotú):** [jɾ] *PF* mn. *yrr*
- vadvízi zuhatag (megszámlálható, de csak ritkán):** [ˈtsɛl.tsul] *PF* fn. *tseltsul*
- vadállat, állat:** [i.'o.aŋ] *PF* fn. *ioang*
- vadász:** [ˈta.ron.ju] *JC,PF* fn. *taronyu* (összetétel ebből: **taron** *vadászik* és **-yu** *főnévképző*)
- vadászat (egy konkrét esemény):** [sæ.'ta.ron] *PF* fn. *sātaron* (eredete: **taron** *vadászik*)
- vadászik:** [ˈt.a.r-on] *JC,PF* i.(t) *taron*
- vadászocska:** [ˈta.ron.ju.tʃɪpˀ] *PF* fn. *taronyut-syɪp* (eredete: **taronyu** *vadász*)
- vadászás:** [ti.tu.'sa.ron] *PF* fn. *titusaron* (eredete: **taron** *vadászik*)
- vadászás (általában):** [ti.'ta.ron] *PF* fn. *titaron* (eredete: **taron** *vadászik*)
- vagy (kötőszó):** [fu] *PF* ksz. *fu*
- vagy "szesz", részegítő ital:** [ˈswo.a] *PF* fn. *swoa*
- vagy berúgni, részegnek lenni:** [ˈr-o.u] *PF* i.(tn) *rou* (*pl.: rou fa pxir*)
- vagy nem:** [fu.'kɛ] *PF* ksz. *fuke* (összetétel ebből: **fu** *vagy* és **ke** *nem*)
- vagy ünnepi felszerelés/ruházat (része), dísz:** [i.'o.i] *PF* fn. *ioi*
- vagyis, illetve, akarom mondani:** [ko.'lan] *PF* gesz. *kolan* (eredete: **kan** *céloz*)
- vak:** [kak.'rɛl] *PF* mn. *kakrel* (eredete: **rel** *kép*)
- vakság:** [ti.kak.'rɛl] *PF* fn. *tikakrel* (eredete: **kakrel** *vak*)
- valahol:** [ˈtʃɛ.ŋo] *PF* nm. *tsengo* (eredete: **tseng hely**)
- valaki:** [ˈtu.tɛ.o] *PF* nm. *tuteo* (eredete: **tute személy**)
- valaki aki most lépett színre, újonc:** [zi.'ma.ʔu.ju] *PF* fn. *zima'uyu*
- valaki, ő(k) (határozatlan alany, egyszám-ban értendő):** [fko] *PF* nm. *fko*
- valamely kihívásra felkészül, nekivág:** [s.a] *PF* i.(tn) *sa*
- valami:** [ˈʔu.o] *PF* nm. *'uo*
- valami ami helyettesít valami mást, csere-, helyettes:** [sæ.'rawn] *PF* fn. *sārawn* (eredete: **rawn** *kicserél*)
- valami humoros:** [sæ.'ʔi.pu] *PF* fn. *sā'ipu* (eredete: **'ipu** *humoros*)
- valami rosszul kitervelt vagy eredendően hibás, rossz természet:** [ˈfɛʔ.ran] *PF* fn. *fe'ran* (összetétel ebből: **fe'** *rossz* és **ran** *belső tulajdonság*)
- valamilyen állapotban marad, folytat egy cselekvést:** [v.aɾ] *PF* i.(tn) *var*
- valamin kívüli:** [ˈwɾ.pa] *PF* mn. *wrrpa*
- valaminek a mikéntje, a megfelelő mód:** [e.'jawɾ.fya] *PF* fn. *eyawɾfya* (eredete: **eyawɾ helyes** és **fya'o** *mód*)
- valaminek a teteje, fedő:** [lɛw] *PF* fn. *lew*
- valaminek az alapvető természete, belső tulajdonság, lényeg, személyiség:** [ran] *PF* fn. *ran*
- valamit megcsinál, feladatot végrehajt:** [ˈtin.vi s-i] *PF* i.(tn) *tinvi si* (eredete: **tinvi feladat**)
- valójában:** [ni.fkej.to.'ŋaj] *PF* hsz. *nifkeytongay* (összetétel ebből: **tifkeytok** *állapot* és **ngay igaz**)
- valószínű, valószínűleg:** [ˈsk'a.kepˀ] *PF* mn., hsz. *skxakep*
- valószínűleg, valószínű:** [ˈsk'a.kepˀ] *PF* mn., hsz. *skxakep*
- valótlan, hibás:** [ˈtslɛŋ] *PF* mn. *tsleng*
- valótlanul, hibásan:** [ni.'tslɛŋ] *PF* hsz. *nìtsleng* (eredete: **tsleng** *hibás, valótlan*)
- van, lenni:** [l-u] *PF* i.(tn),i.(átn) *lu* (állítmányi kapcsolószó, létezés kifejező ige) (a birtokos részesesetével birtoklást fejez ki)

- vasmarokkal, szorosan:** [ni.'sjɛp^ɿ] *PF* *hsz.* *n̄isyep* (eredete: **syep** *csapdába ejt*) szó sz.: 'mint egy csapda'
- vastag:** [nut^ʔ] *PF* *mn.* *nutx*
- vastagság:** [fli.'nut^ʔ] *PF* *fn.* *fl̄inutx* (összetétel ebből: **fl̄i** *vékony* és **nutx** *vastag*)
- vasárnap:** [tr.'ʔaw.vɛ] *PF* *fn.* *trr'awve* (összetétel ebből: **trr** *nap* és **'awve** *első*)
- vendég:** [ʔi.tu] *PF* *fn.* *fr̄rtu*
- vereség, legyőzöttség:** [sæ.læ.'t'aj̄n] *PF* *fn.* *sälätxaȳn* (eredete: **lätxaȳn** *legyőz*)
- vereség, veszteség:** [ti.'snajt^ʔ] *PF* *fn.* *t̄isnaytx* (eredete: **snaytx** *veszít*)
- vers szavalás (melodikus elbeszélés):** [waj a pl̄.t'ɛ] *PF* *kif.* *way a pl̄ltxe* (eredete: **way** *dal* (szertartásos))
- vers vagy dal szövege:** [waj.æ aj̄li.ʔu] *PF* *kif.* *wayä ayl̄i'u* (eredete: **way** *dal* (szertartásos))
- vers éneklés:** [waj a rol] *PF* *kif.* *way a rol* (eredete: **way** *dal* (szertartásos))
- vers, elbeszélő költemény:** [ʔur.waj] *PF* *fn.* *ʔurway* (összetétel ebből: **ʔur** *történet* és **way** *dal*)
- verseny:** [ti.'wæ.sul] *PF* *fn.* *t̄iwäsul* (eredete: **wäsul** *versenyez*)
- verseny:** [sæ.'wæ.sul] *PF* *fn.* *säwäsul* (eredete: **wäsul** *versenyez*)
- versenyez:** [ʔwæ.s-ul] *PF* *i.(tn)* *wäsul*
- veszekedés, vita:** [ti.wæ.'tɛ] *PF* *fn.* *t̄iwäte* (eredete: **wäte** *vitatkozik*)
- veszekszik, vitatkozik:** [wæ.'t·ɛ] *PF* *i.(t)* *wäte*
- vesztes:** [ʔsnaj.tu] *PF* *fn.* *snaytu* (eredete: **snaytx** *veszít*)
- veszteség, vereség:** [ti.'snajt^ʔ] *PF* *fn.* *t̄isnaytx* (eredete: **snaytx** *veszít*)
- veszély:** [ʔhr̄.ap^ɿ] *PF* *fn.* *hrrap*
- veszélyes:** [lɛ.'hr̄.ap^ɿ] *PF* *mn.* *lehrrap* (eredete: **hrrap** *veszély*)
- veszít:** [sn·ajt^ʔ] *PF* *i.(t)* *snaytx*
- vezet:** [·ɛjk^ɿ] *JC,PF* *i.(t)* *eyk*
- vezet, utat mutat:** [ʔja.w·m.'t'·u] *PF* *i.(tn)* *fyaw̄intxu* (összetétel ebből: **fyaw̄** *o út, irány* és **w̄intxu** *mutat*)
- vezető (ideiglenesen, kisebb csoporté pl. vadászoké):** [ɛjk.ju] *PF* *fn.* *eykyu* (eredete: **eyk** *vezet*)
- vezető (személy):** [ʔja.wm.'t'·u.ju] *PF* *fn.* *fyaw̄intxuȳu* (eredete: **fyaw̄intxu** *vezet, utat mutat*)
- vezető, főnök:** [ɛjk.tan] *JC* *fn.* *eyktan* (eredete: **eyk** *vezet*)
- vezetőség:** [ti.'ɛjk.tan] *JC,PF* *fn.* *t̄ieyktan* (eredete: **eyktan** *vezető*)
- vicc, mulatságos történet:** [ʔhaɯ.vur] *PF* *fn.* *hangvur* (összetétel ebből: **hangham** *nevet* és **vur** *történet*)
- vicces, humoros, mulattató:** [ʔi.pu] *PF* *mn.* *'ipu*
- videó, film:** [ʔɛl a.ru.'sikx] *PF* *fn.* *rel arusikx* (összetétel ebből: **rel** *kép* és **riks** *mozog*)
- vidám, jókedvű:** [nit.'ram] *PF* *mn.* *nitram*
- vigyáz, gondoskodik, felelős:** [v·ɛwɯ] *PF* *i.(t)* *vevwng*
- vigyáz, odafigyel, óvatosan cselekszik:** [ʔna.ri s·i] *PF* *i.(tn)* *nari si* (eredete: **nari** *szem*)
- vigyázz! menekülj! veszély! (figyelmeztető kiáltás):** [ʔraw.ke] *PF* *gesz.* *rawke*
- vihar:** [ʔj̄.ap^ɿ] *PF* *fn.* *yrrap* (eredete: **ya** *levegő* és **hrrap** *veszély*)
- villámlás (általános kifejezés):** [rawm] *PF* *fn.* *rawm*
- villámlás-mennydörgés:** [ʔrawm.p'om] *PF* *fn.* *rawmpxom* (eredete: **rawm** *villámlás* és **'rpxom** *mennydörgés*)
- világ (fizikai, kézzelfogható):** [ki.'fkɛj] *PF* *fn.* *kifkey*
- világos szín:** [ʔnejm.pin] *PF* *fn.* *neympin* (eredete: **neyn** *világos*)
- világos színek:** [nejn] *PF* *mn.* *neyn*
- világos, tiszta, bizonyos:** [law] *PF* *mn.* *law*
- világosan, tisztán:** [ni.'law] *PF* *hsz.* *n̄ilaw* (eredete: **law** *tiszta*)
- világossá tesz:** [ʔlaw 's·i] *PF* *i.(tn.)* *law si* (eredete: **law** *világos*)
- virág:** [ʔju.laŋ] *PF* *fn.* *syulang*
- virágzás, kinyílás:** [ti.'ʔoŋ] *PF* *fn.* *t̄i'ong* (eredete: **'ong** *virágzik*)
- viselkedik valakivel szemben, tart, kezel (érezelmileg):** [z·ɛt^ɿ] *PF* *i.(t)* *zet*
- vissza, válasz képpen:** [ni.'ʔɛjɯ] *PF* *hsz.* *n̄i'eyng* (eredete: **'eyng** *válasz*)
- visszatér:** [t·æ.'t'·aw] *PF* *i.(tn)* *t̄ätxaw*
- visszautasít, megtagad, nem hajlandó valamire:** [st·o] *PF* *i.(tn)* *sto*
- visszhang:** [ɯam] *PF* *fn.* *ngam*
- visz:** [kæ.'m·u.ɯ·ɛ] *PF* *i.(t)* *kämunge* (eredete: **munge** *visz, hoz*)
- visz, hord:** [ʔh·ɛ.n·a] *PF* *i.(t)* *hena*

- visz, hoz:** [ʼm·u.ŋ·ɛ] *PF* i.(t) *munge*
- viszket:** [ʼfkʼ·a.k·ɛ] *PF* ige *fkxake*
- vita, veszekedés:** [ti.wæ.ʼtɛ] *PF* fn. *tɪwäte* (eredete: **wäte** *vitatkozik*)
- vitatkozik, veszekszik:** [wæ.ʼt·ɛ] *PF* i.(t) *wäte*
- vizes:** [lɛ.ʼpa:j] *PF* mn. *lepay* (eredete: **pay** *víz*)
- vizsgálat:** [ti.stɛ.ftʼaw] *PF* fn. *tɪstɛftaxaw* (eredete: **stɛftxaw** *vizsgál*)
- vizsgálat:** [sæ.ʼlaŋ] *PF* fn. *sälang* (eredete: **lang** *(meg)vizsgál*)
- vonatkozóan, -ról/-ről, illetően:** [tɛ.ʼri] *PF* told. *teri-*
- vonyít, üvölt:** [r·o.ʼŋu.wa:j] *PF* i.(tn) *ronguway* (eredete: **rol** *énekel* és **nguway** *üvöltés, vonyítás*)
- vonyítás, a nantang üvöltése:** [ʼŋu.wa:j] *PF* fn. *nguway* (eredete: **way** *dal*)
- vonás, jellegzetesség, tulajdonság, ismeretjel, jellemvonás, külső megjelenés, oldal, tulajdonság:** [sjoŋ] *PF* fn. *syon*
- vulkán:** [tʼɛp.ʼram] *PF* fn. *txepram* (összetétel ebből: **txep** *tűz* és **ram** *hegy*)
- vág:** [m·un.ʼʔ·i] *PF* ige *munʼi*
- vágy:** [ti.ʼnɛw] *PF* fn. *tɪnew* (eredete: **new** *akar*)
- vágás, horzsolás, kisebb seb:** [ʼskʼir.tʃjɪpʼ] *PF* fn. *skxirtsyip* (eredete: **skxir** *seb*)
- válasz képpen, vissza:** [ni.ʼʔɛjŋ] *PF* hsz. *nɪʼeyng* (eredete: **ʼeyng** *válasz*)
- válasz, felelet:** [ti.ʼʔɛjŋ] *PF* fn. *tɪʼeyng* (eredete: **ʼeyng** *válaszol*)
- válaszol, felel:** [ʼʔ·ɛjŋ] *PF* ige *ʼeyng*
- választ:** [ftʼ·ɛj] *PF* i.(t) *ftxey*
- választás:** [ti.ʼftʼɛj] *PF* fn. *tɪftxey* (eredete: **ftxey** *választ*)
- váll:** [ʼʔɛt.naw] *PF* fn. *ʼetnaw*
- változat:** [sɛɛj] *PF* fn. *srey*
- változatlan állapotú, vad, természetes (hamisítatlan, eredeti):** [jɽ] *PF* mn. *yrr*
- változik:** [ʼl·a.t·ɛm] *PF* i.(tn) *latem* (**l«eyk»atem** i.(t) *változik*)
- változtatás:** [sæ.ʼla.tɛm] *PF* fn. *sälatem* (eredete: **latem** *változik*)
- változás:** [ti.ʼla.tɛm] *PF* fn. *tɪlatem* (eredete: **latem** *változik*)
- vár valamire, várni:** [p·ɛj] *PF* i.(tn) *pey*
- váratlannak lenni, furcsának, különösnek, idegennek:** [h·ɛkʼ] *PF* i.(tn) *hek*
- várni, vár valamire:** [p·ɛj] *PF* i.(tn) *pey*
- véd:** [ti.ʼhaw.nu ʼs·i] *PF* i.(tn) *tɪhawnu si* (eredete: **tɪhawnu** *védelem*)
- véd, (meg)ment:** [z·oŋ] *PF* i.(t) *zong*
- védelem:** [ti.ʼhaw.nu] *PF* fn. *tɪhawnu* (eredete: **hawnu** *véd, óv*)
- védőszemüveg, (rovárszárnyból készült, fából faragott, stb.):** [ʼrɛn.tɛn] *PF* fn. *renten*
- vég nélkül, örökké:** [ni.t.ʼʔi.lu.kɛ] *PF* hsz. *nɪʼiluke* (összetétel ebből: **tɪʼiʼa** *befejezés* és **luke** *nélkül*)
- vég, határ, széle vminek, szegély:** [tʼɛw] *PF* fn. *txew*
- véges, nem határtalan:** [tʼɛw.ŋaʔ] *PF* mn. *txewŋaʔ* (összetétel ebből: **txew** *határ* és **ngaʔ** *tartalmaz*)
- végre, végül:** [ni.ʼʔiʔ.a] *PF* hsz. *nɪʼiʼa* (eredete: **ʼiʼa** *vég*)
- végső, utolsó:** [sjɛn] *PF* mn. *syen*
- végső, utolsó, befejező:** [toɽ] *PF* mn. *tor* (eredete: **toruk** *végső árny*)
- végtelen:** [tʼɛw.lu.kɛ] *PF* mn. *txewluke* (összetétel ebből: **txew** *határ* és **luke** *nélkül*)
- végtelen:** [tiʔ.ʼi.lu.kɛ] *PF* mn. *tɪʼiluke* (összetétel ebből: **tɪʼiʼa** *befejezés* és **luke** *nélkül*)
- végtelen (sok), megszámlálhatatlan:** [kɛ.tʃuk.ʼti.am] *PF* mn. *ketsuktiam* (eredete: **ketsuk-** *-hatatlan, -hetetlen* és **tiam** *számol*)
- végül, végre:** [ni.ʼʔiʔ.a] *PF* hsz. *nɪʼiʼa* (eredete: **ʼiʼa** *vég*)
- vékony:** [fli] *PF* mn. *fli* n.e.
- vékony vízesés, egyedülállóan magas, amely magas szikláról vagy lebegő hegyről folyik le (megszámlálható):** [sɛ.ʼʔa:j] *PF* fn. *seʼajl*
- véletlenszerű, rendhagyó:** [ʼrɛ.nul.kɛ] *PF* mn. *renulke* (eredete: **renu** *minta* és **luke** *nélkül*)
- véletlenül találkozni, összefutni:** [ul.ʼtʼa.r-un] *PF* i.(t) *ultxarun* (összetétel ebből: **ultxa** *találkozó* és **run** *talál*)
- véletlenül, akaratlanul:** [ni.t.ʼkan.lu.kɛ] *PF* hsz. *nɪtkanluke* (összetétel ebből: **nɪtkan** *szándékosan, akaratlanul* és **luke-** *nélkül*)
- véletlenül, sorsszerűen:** [ni.ʼsja:j.vi] *PF* hsz. *nɪsyayvi* (eredete: **syayvi** *szerencse*)
- vér:** [ʼrɛj.pa:j] *PF* fn. *reypay* (összetétel ebből: **rey** *él* és **pay** *víz*)
- víz, folyadék:** [pa:j] *PF* fn. *pay*
- vízcepp:** [pa:j.i.va] *PF* fn. *payiva* (eredete: **pay** *víz* és **ilva** *csepp*)

vízfolyás, folyam, patak: [ˈpaj.fja] _{PF} fn. *pay-fya* (összetétel ebből: **pay** víz és **fya'o** út)
vízió, látomás: [æ.ˈi.ɛ] _{PF} fn. *äie*
vízszintes: [ni.ˈtˈaj] _{PF} hsz. *n̄itxay* (eredete: **txay** vízszintesnek lenni, *laposan fekiüdni*)
vízszintesnek lenni: [tˈaj] _{PF} i.(tn) *txay*
vízszállító eszköz: [ˈpaj.smuj] _{PF} fn.

paysmung (összetétel ebből: **pay** víz és **smung** szállító eszköz)
víztartály: [ˈpaj.se.na] _{PF} fn. *paysena* (összetétel ebből: **pay** víz és **sähena** tartály)
völgy: [t̄soŋ] _{PF} fn. *tsong*
völgy, terület, bekerített nyílt terület: [mo] _{PF} fn. *mo*

W

WC (a Földön), mosdó: [ˈf̄ŋæʔ.t̄sɛŋ] _{PF} fn. *fngä'tseng* (összetétel ebből: **fngä'** könnyít magán és **tseng** hely)

WC (a Földön), mosdó: [ˈmo a ˈf̄ŋæʔ] _{PF} fn. *mo a fngä'* (összetétel ebből: **mo** bekerített terület és **(a) fngä'** könnyít magán)

Z

zaj, kellemetlen hang: [ˈvæ.pam] _{PF} fn. *väpam* (eredete: **vä** kellemetlen és **pam** hang)
zaj, szükségtelen hang: [ˈhawm.pam] _{PF} fn. *hawmpam* (eredete: **hawng** túlzás és **pam** hang)
zajos: [lɛ.ˈhawm.pam] _{PF} mn. *lehawmpam* (eredete: **hawmpam** zaj)
zajosan: [ni.ˈhawm.pam] _{PF} mn. *n̄ihawmpam* (eredete: **hawmpam** zaj)
zamat, íz: [sur] _{PF} fn. *sur*
zavar, bosszant: [sɪ.æʔ] _{PF} i.(t) *srätx*
zavarbaejtő, zavaros: [ja.ˈjajɾ.ŋaʔ] _{PF} mn. *yayayrnga'* (eredete: **yayayr** zűrzavar)
zavaros dolog, zűrzavar oka/forrása: [ja.ˈjajɾ.t̄sim] _{PF} fn. *yayayrtsim* (összetétel ebből: **yayayr** zűrzavar és **tsim** forrás)
zavaros, zavarbaejtő: [ja.ˈjajɾ.ŋaʔ] _{PF} mn. *yayayrnga'* (eredete: **yayayr** zűrzavar)
zene: [ˈpam.t̄sɛ.o] _{PF} fn. *pamtseo* (összetétel ebből: **pam** hang és **tseo** művészet)
zeneszerző: [pam.t̄sɛ.o.ˈŋop.ju] _{PF} fn. *pamtse-ongopyu* (összetétel ebből: **pamtseo** zene és **ngopyu** alkotó) pl. James Horner
zenél (fa a hangszer neve előtt): [ˈpam.t̄sɛ.o ˈs.i] _{PF} i.(tn) *pamtseo si* (eredete: **pamtseo** zene)
zenél, énekeltet (költői): [ɾɛj.ˈkol] _{PF} i.(t) *rey-*

kol (eredete: **rol** énekel és «**eyk**» műveltető infixum)
zenész: [ˈpam.t̄sɛ.o.tu] _{PF} fn. *pamtseotu* (eredete: **pamtseo** zene)
zivatar, felhőszakadás: [tˈan.ˈtom.pa] _{PF} fn. *txantompa* (összetétel ebből: **txan** sok és **tompa** eső)
zsanér, ízület: [til] _{PF} fn. *til*
zsinór: [tɛ.ˈlɛm] _{PF} fn. *telem*
zsákmány: [t̄l.spɛ.ˈʔɛ] _{PF} fn. *t̄spe'e* (eredete: **spe'e** elfog)
zsákmány, préda: [smaɾ] _{PF} fn. *smaɾ*
zsír (húsban): [ˈsje.wɛ] _{PF} fn. *syewe*
zsiros: [ˈsje.wɛ.ŋaʔ] _{PF} mn. *syewenga'* (összetétel ebből: **syewe** zsír és **nga'** tartalmaz)
zuhan, lebukik, alámerül: [t̄awŋ] _{PF} i.(tn) *tawŋ*
zárt, borús (pl.: felhős ég): [t̄stu] _{PF} fn. *tstu*
zöld, kék: [ˈɛ.an] _{PF} mn. *ean*
zöltség (mint étel): [fk'ɛn] _{PF} fn. *fkxen*
zöltség vagy állat, szezonális (étel): [ki.ˈmaɾ] _{PF} mn. *kimar*
zúz, tapos: [sɪ.uʔ] _{PF} i.(t) *sru'*
zűrzavar: [ja.ˈjajɾ] _{PF} fn. *yayayr*
zűrzavar oka/forrása, zavaros dolog: [ja.ˈjajɾ.t̄sim] _{PF} fn. *yayayrtsim* (összetétel ebből: **yayayr** zűrzavar és **tsim** forrás)

Á

ágyékkötő: [tɛwŋ] _{PF} fn. *tewŋ*

állat kicsinye (emlőség, madaré, halé, rovaré): [ˈli.ni] _{PF} fn. *lini*

állathang (ordítás, bögés, stb.): [zawɾ] _{PF} fn. *zawɾ*

állati eredetű táplálék (étel), hús: [vɛj] _{PF} fn.

vey
állhatatosan, erősen, rendületlenül:
[nik.lo.'nu] *PF* *hsz. niklonu* (eredete: **ke lonu nem ereszt**) szó szerint: 'anélkül, hogy eleresztené'
álmodik valamiről: [ʼu.nil.ʔs.a] *PF* i.(t) *uniltsa* (eredete: **unil álom** és **tse'a lát**)
árulás, hűtlenség: [ka.'vukʔ] *PF* *fn. kavuk*

É

Értsem! (indulatszó): [ʔslo.'lam] *PF* *gesz. tslo-lam* (eredete: **tslam ért** és «**ol**» *befejezett cselekvés infixuma*) *befejezett cselekvés* jelével kötőmód
édes bogyó (gyengéd, kedveskedő kifejezés): [pa.ska.'lin] *PF* *fn. paskalin* (eredete: **pasuk bogyó** és **(a)kalin édes**)
édes illatú/aromájú (pl. virág ; utalhat a na'vik által használt fűszerre is): [un.'jor] *PF* *mn. unyor*
ég (a tűz): [ʼp.a.l-on] *PF* i.(tn) *palon*
éjfél előtt: [sʔe.'kam.t'on] *PF* *fn. srekamtxon* (összetétel ebből: **sre előtt** és **kxamtxon éjfél**)
élvezhető (fizikailag, kellemes, szexuálisan): [mo.'wan] *PF* *mn. mowan*
élő állat szagára emlékeztető (pl. ivóhely közelében): [a.'t'ar] *PF* *mn. atxar*
élő, élőlény: [ru.'sej] *PF* *mn., fn. rusey* (összetétel ebből: **rey él** és «**us**» *folyamatos melléknévi igenévi alak*)
élőlény, élő: [ru.'sej] *PF* *mn., fn. rusey* (összetétel ebből: **rey él** és «**us**» *folyamatos melléknévi igenévi alak*)
énekeltet (költői), zenél: [rej.'kol] *PF* i.(t) *reykol* (eredete: **rol énekel** és «**eyk**» *műveltető infixum*)

Í

ízletes, pompás, bőséges: [fwa.ŋ] *PF* *mn. fwang*

Ó

ómen, (elő)jel: [a.'u.ŋi.a] *PF* *fn. aungia*

át az ellenkező oldalra, keresztül: [fɛw] *PF* *told. few-*
átad egyiktől a másiknak (ritkán használatos prefixum nélkül), áthelyez: [sʔ-m] *PF* i.(t) *srin*
áthelyez, átad egyiktől a másiknak (ritkán használatos prefixum nélkül): [sʔ-m] *PF* i.(t) *srin*

éppen előtte: [p'i.'sre] *PF* *told. pxisre+* (összetétel ebből: **sre előtt (időben)** és **pxi éles**)
érett, fejlett, felnőtt: [ʔjejn] *PF* *mn. fyeyn*
éretten, felnőtt módra: [ni.'ʔjejn.tu] *PF* *hsz. nifeyntu* (eredete: **fyeyntu felnőtt**)
értekeznek, beszél valamiről, oda vonatkozó mond: [l'awkʔ] *PF* i.(t) *lawk*
értelemszerűen, természetesen, logikusan: [ni.'lun] *PF* *hsz. nilun*
értelmes, tanulságos, oktató jellegű: [ʼral.ŋaʔ] *PF* *mn. ralnga'* (összetétel ebből: **ral jelentés** és **nga' tartalmaz**)
értelmesen, jelentősen: [ni.wa.'we] *PF* *hsz. niwawe* (eredete: **wawe jelentés, jelentőség**)
értékel, (ki)próbál, ellenőriz: [m'ajʔ] *PF* i.(tm) *may'*
érvényesít, megerősít: [ka.'ŋaj s-i] *PF* i.(tn) *kangay si* (eredete: **kangay érvényes**)
érzékelés útján tudást szerez valamiről, olvas (e.g. az erdőt): [i.'n'an] *PF* i.(t) *inan* (a hangsúly az első szótagra kerül, ha infixet kap)
étel, enivaló (gyűjtőnév, nincs többesszám): [ʼsju.ve] *PF* *fn. syuve*
ételcsomag (ehető levelekbe csomagolt kis adag étel): [ʼnik.ʔsjej] *PF* *fn. niktsyey* (összetétel ebből: **nik kényelmes** és **tsyey falat**)

Ö

öreg, idős, hajlott korú: [ˈko.ak˧] *PF* mn. *koak*
örömet szerző tevékenység, hobby:
 [sæ.'su.lɪm] *PF* fn. *säsulìn* (eredete: *sulìn el-*
foglalt (pozitív értelemben))
örömmel, üdvözölve (zola'u-val használva):
 [ni.'pɿ.tɛʔ] *PF* hsz. *nìprɿte'* (eredete: *prɿte'*
örömteli)
összeilleszt kettő vagy több dolgot (ii), öss-

zekapcsol: [ʔaw.stɛŋ.'j·ɛm] *PF* i.(t) *'awstɛn-*
gyem (összetétel ebből: *'awsiteng együtt és*
yem rak)
összekapcsol, összeilleszt kettő vagy több
dolgot (ii): [ʔaw.stɛŋ.'j·ɛm] *PF* i.(t) *'awstɛn-*
gyem (összetétel ebből: *'awsiteng együtt és*
yem rak)
összeszed, gyűjt: [ˈst·af.s·ɪm] *PF* i.(t) *starsìm*

Ú

Úgy, mintha kockán forogna az élete.:
 [nɛm.'rɛj] *PF* hsz.,gesz. *nemrey* (eredete:
emrey túlél)
úgy néz ki/hangzik mint..., olyan

érzés/szagú/ízű/ mint... : [fk·an] *PF* i.(tn)
fkan
új keletű, friss: [sok˧] *PF* mn. *sok*

Ü

üdvözölve (zola'u-val használva), örömmel:
 [ni.'pɿ.tɛʔ] *PF* hsz. *nìprɿte'* (eredete: *prɿte'*
örömteli)
ügyes/speciális módszer, trükk, bűvészmű-

tatvány: [ˈiŋ.jɛn.tɕjɪp˧] *PF* fn. *ingyentsyìp*
 (eredete: *ingyen titokzatosság érzése*)
üvöltő (személy): [ɾo.'ŋu.waj.ju] *PF* fn. *rongu-*
wayyu (eredete: *ronguway üvölt*)

á

ábrázat, arc, orca: [kɛj] *PF* fn. *key*
álcázás, összezavarrás: [ti.'wan] *PF* fn. *tìwan*
 (eredete: *wan elrejt*)
áldás: [sjaɯn] *PF* fn. *syawn*
áll: [kl.'k'·ɛm] *PF* i.(tn) *kllkxem*
áll (testrészt): [ˈtsuk.sɪm] *PF* fn. *tsuksìm*
állapot, körülmény, helyzet: [ti.'fkɛj.tok˧] *PF*
 fn. *tífkeytok* (eredete: *fkeytok létezik*)
állat, vadállat: [i.'o.aŋ] *PF* fn. *ioang*
állatnyom, csapás (állaté vagy személyé):
 [ˈtsɪmɪm] *PF* fn. *tsmìm*
állítás: [sæ.p]. 't'ɛ] *PF* fn. *säplltxe* (eredete: *pll-*
txe beszél)
álmodik: [ˈu.nil s·i] *PF* i.(tn) *unil si* (eredete:
unil álom)
álmom: [ˈu.nil] *JC* fn. *unil*
álmójáró: [u.nil.ti.'ran.ju] *PF* fn. *uniltìranyu*
 (összetétel ebből: *unil álom és tìranyu járó*)
által(a), révén, keresztül, mentén: [i.læ] or
 [i.'læ] *PF* told. *ilä+*
ámbátor, bár, ugyanakkor: [hu.'fwa] *PF* ksz.

hufwa
április: [vo.sp'ɿ.'tsɪŋ] *PF* fn. *vospxìtsìng* (össze-
 tetel ebből: *vospxì hónap és tsìng négy*)
árny(ék): [uk˧] *PF* fn. *uk* (eredete: *toruk végső*
árny)
árt: [k'u s·i] *PF* i.(tn) *kxu si* (eredete: *kxu ár-*
talom)
ártalom, baj: [k'u] *PF* fn. *kxu*
árvíz: [la.maj.'t'a] *PF* fn. *lamaytxa*
ásít: [ˈk'·a.ŋ·e] *PF* i.(tn) *kxange*
ásítás: [sæ.'k'a.ŋɛ] *PF* fn. *säkxange* (eredete: *kx-*
ange ásít)
át(al), túl(ra): [ka] *PF* told. *ka-*
át, keresztül (vmi közepén át): [ˈk'am.læ] *PF*
 told. *kxamlä-* (eredete: *kxam közép*)
átdöf, átszúr: [ɾ·ip˧] *PF* i.(t) *ripx*
átmegy: [ɛm.'k·æ] *PF* i.(t) *emkä* (eredete: *em-*
za'u kiáll, átmegy és kä megy)
átszúr, átdöf: [ɾ·ip˧] *PF* i.(t) *ripx*
áttekintés, összegzés: [ˈvur.vi] *PF* fn. *vurvi*
 (eredete: *vur történet*)

- éber:** [t'ɛn] *PF* mn. *txen*
- éberség, ébrenlét:** [ti.'t'ɛn] *PF* fn. *tixen* (eredete: **txen éber**)
- ébrenlét, éberség:** [ti.'t'ɛn] *PF* fn. *tixen* (eredete: **txen éber**)
- édes (íz):** [ka.'lin] *PF* mn. *kalin*
- édesen, kedvesen:** [ni.'ho.na] *PF* hsz. *nihona* (eredete: **hona kedves**)
- ég(bolt):** [taw] *PF* fn. *taw*
- éhes:** [o.'hak'] *PF* mn. *ohakx*
- éhség:** [ti.o.'hak'] *PF* fn. *tiohakx* (eredete: **ohakx éhes**)
- éhínség:** ['sju.ve.kɛl] *PF* fn. *syuvekel* (eredete: **syuve étel**)
- éjfél:** ['k'am.t'on] *PF* fn. *kxamtxon* (összetétel ebből: **kxam közép** és **txon éj**)
- éjfél után:** ['k'am.t'o.maw] *PF* fn. *kxamtxomaw* (összetétel ebből: **kxamtxon éjfél** és **maw után**)
- éjjel:** ['t'on.kɾ] *PF* hsz. *txonkrr* (összetétel ebből: **txon éj** és **krr idő**)
- éjszaka, este:** [t'on] *PF* fn. *txon*
- él:** [ɾ.ɛj] *PF* i.(tn) *rey*
- éles (mint egy penge):** [lit'] *PF* mn. *litx*
- éles, hegyes:** [p'i] *PF* mn. *pxi*
- élet:** [ti.'ɛj] *PF* fn. *tirey* (eredete: **rey él**)
- életlen, tompa:** [tɛ.te] *PF* mn. *tete*
- életlen, tompa:** [fwɛm] *PF* mn. *fwem*
- életmód, kultúra:** [ɾɛj.fja] *PF* fn. *reyfya* (összetétel ebből: **rey élet** és **fya'o út, mód**)
- élmény, tapasztalat:** [li.ɛ] *PF* fn. *lie*
- élvezetes módon, élvezetesen:** [ni.'ʔoʔ] *PF* hsz. *nì'o'* (eredete: **'o' izgalmas**)
- élvezetes, örömteli:** [pɾ.teʔ] *PF* mn. *prte'*
- élvezetesen, élvezetes módon:** [ni.'ʔoʔ] *PF* hsz. *nì'o'* (eredete: **'o' izgalmas**)
- élvezetesnek lenni:** [z.aw.'pɾ.teʔ] *PF* i.(tn) *zawprte'* (eredete: **za'u jön** és **prte' élvezetes**)
- élénk, fényes:** [t'a.na.tan] *PF* mn. *txanatan* (összetétel ebből: **txan sok** és **atan fény**)
- én:** [o.ɛ] *PF* nm. *oe*
- én (szertartásos forma):** [o.hɛ] *PF* nm. *ohe*
- ének, dal:** [ti.'ɾol] *PF* fn. *tírol* (eredete: **rol énekel**)
- énekel:** [ɾ.ol] *PF* ige *rol*
- énekhang, beszédhang:** [mok.ri] *PF* fn. *mokri*
- éppen most, ebben a pillanatban:** [p'i.'sɛt'] *PF* hsz. *pxiset* (összetétel ebből: **set most** és **pxi éles**)
- épít:** [t'·u.l.a] *PF* i.(t) *txula*
- építmény:** [ti.'t'u.la] *PF* fn. *tixula* (eredete: **txula épít**)
- érdemes(nek lenni):** [ɛl.tur ti.'t'ɛn s:i] *PF* i.(tn.) *eltur tixen si* (eredete: **eltu-r agy (kötőmód)** és **tixen felébresztés**)
- érdemes, méltó:** [p'an] *PF* mn. *pxan*
- éretlenül, gyerek módra:** [ni.'ʔɛ.veɪ] *PF* hsz. *nì'eveng* (eredete: **'eveng gyerek**)
- érett, friss:** [p'a.sul] *PF* mn. *pxasul*
- érettség, fejlettség, beteljesülés:** [ti.'fjɛjɪn] *PF* fn. *tífjeyn* (eredete: **fyeyn érett, fejlett**)
- érez (szagot!):** [h.ɛ.f:i] *PF* i.(t) *hefi*
- érez (érintéssel!):** [z.im] *PF* i.(t) *zìm*
- érez, érzékel:** [ʔ.ɛ.f.u] *PF* i.(t) *'efu*
- érint (szándékosan):** [t'·ɪŋ 'zɛk.wæ] *PF* i.(tn) *tíng zekwä* (eredete: **tíng ad** és **zekwä ujj**)
- érintés:** [zim.tswɔ] *PF* fn. *zímstswɔ* (eredete: **zím érintéssel érez**)
- érintés, érzés, textúra:** [zír] *PF* fn. *zír*
- érkezés:** [ti.'pæ.hɛm] *PF* fn. *típähem* (eredete: **pähem érkezik**)
- értelem, intelligencia:** [ti.'tʂlam] *PF* fn. *títšlam* (eredete: **tšlam ért**)
- értelmes, eszes, okos:** [ka.nu] *PF* mn. *kanu* cs.sz.
- értelmez, tolmácsol:** [ɾal.'p.ɛɪ] *PF* i.(t) *ralpeng* (összetétel ebből: **ral jelentés** és **peng mond**)
- értékes, megéri:** [l.ɛj] *PF* i.(tn) *ley*
- érvényes:** [ka.'ŋaj] *PF* mn. *kangay* (rokonértelmű a **ngay-jal igaz**)
- érzelem:** [ti.'ʔɛ.fu] *PF* fn. *tì'efu* (eredete: **'efu érez**)
- érzék (érzékelés):** [i.'nan.fja] *PF* fn. *inanfya* (összetétel ebből: **inan olvas, érzékelés útján tudást szerez** és **fya'o út, mód**)
- érzékel, érez:** [ʔ.ɛ.f.u] *PF* i.(t) *'efu*
- érzés, érintés, textúra:** [zír] *PF* fn. *zír*
- és:** [si] *PF* ksz. *sì* (szavak között, toldalék is lehet: –sì; tagmondatok között nem használatos, helyette: **ulte** és)
- és (két mondatot köt össze):** [ul.tɛ] *PF* ksz. *ulte*

ész: [tɪ.'ka.nu] *PF* fn. *tikanu* (eredete: **kanu** okos)

észrevesz, megjegyez, tudatában van: [ʔs̄.ɛ.ɾ.i] *PF* i.(t) *tseri*

év: [ʔzi.sit] *PF* fn. *zìsìt*

évforduló: [ʔzi.sit.'sal.tɾ] *PF* fn. *zìsìtsaltrr* (öss-

zetétel ebből: *zìsìt év* és *trr nap*)

évforduló (társalgási nyelvben): [ʔzi.'tsal.tɾ] *PF* fn. *zìtsaltrr*

évszak: [ʔzi.sɪ.kɾ] *PF* fn. *zìsìkrr* (eredete: *zìsìt év* és *krr idő*)

í

így, ilyen módon: [fi.'fja] *PF* mut.n. *fifya* (eredete: **fya'o mód**)

ígér: [ʔpæ.nu.t.ɪŋ] *PF* i.(t) *pänutìng* (összetétel ebből: **pänu ígéret** és **tìng ad**)

ígéret: [ʔpæ.nu] *PF* fn. *pänu*

íj (fegyver): [ʔsko] *PF* fn. *tsko*

íj és nyíl: [ʔsko swi.'zaw] *PF* fn. *tsko swizaw* (összetétel ebből: **tsko íj** és **swizaw nyíl**)

ír: [pam.'ɾel 's:i] *PF* i.(tn) *pamrel si* (eredete:

pamrel írás)

írás: [pam.'ɾel] *PF* fn. *pamrel* (összetétel ebből: **pam hang** és **rel kép**)

író: [pam.'ɾel.si.ju] *PF* fn. *pamrelsiyu* (eredete: **pamrel írás**)

íz, zamat: [sur] *PF* fn. *sur*

ízlelés: [ʔɛwk.tswɔ] *PF* fn. *ɛwktswo* (eredete: **ɛwku ízlel**)

ízület, zsanér: [til] *PF* fn. *til*

ó

óceán, tenger: [t'am.'pa:] *PF* fn. *txampay* (összetétel ebből: **txan sok** és **pay víz**)

óhajt, kíván: [ʔr'a.ŋ.al] *PF* i.(tn) *rangal*

óvatosan cselekszik, vigyáz, odafigyel: [ʔna.ɾi s:i] *PF* i.(tn) *nari si* (eredete: **nari szem**)

ö

öl, gyilkol: [ʔsp.aŋ] *PF* i.(t) *tspang*

ölel, karol, karjaiban tart: [m.ɛ.'y.am] *PF* i.(t) *meyam*

ölelés, karolás: [sæm.'yam] *PF* fn. *sämyam* (eredete: **meyam ölel**)

önelégültség, önteltség: [sno.nɾ.a] *PF* fn. *snonrra* (összetétel ebből: **sno ön-** és **rrra büszkeség**)

önként, akarattal: [ni.'nɛw] *PF* hsz. *nìnew* (eredete: **new akar**)

önt, folyik: [sl.o.'an] *PF* i.(tn) *sloan*

öntelt: [lɛ.sno.nɾ.a] *PF* mn. *lesnonrra* (eredete: **snonrra önteltség**)

önteltség, önelégültség: [sno.nɾ.a] *PF* fn. *snonrra* (összetétel ebből: **sno ön-** és **rrra büszkeség**)

önuralom: [sno.'tip'] *PF* fn. *snotipx* (összetétel ebből: **sno saját-** és **tìhipx irányítás**)

önzés, egyénieskedés: [ti.'ʔaw.po] *PF* fn. *tì'awpo* (eredete: **'awpo egy személy**)

öreg ember/öreg személy: [ʔko.ak.tu] *PF* fn. *koaktu* (eredete: **koak öreg, idős**)

öregasszony: [ʔko.ak.tɛ] *PF* fn. *koakte* (eredete:

koak öreg, idős)

öregember (férfi): [ʔko.ak.tan] *PF* fn. *koaktan* (eredete: **koak öreg, idős**)

örökké, vég nélkül: [nit.'ʔi.lu.kɛ] *PF* hsz. *nìt'iluke* (összetétel ebből: **tì'í'a befejezés** és **luke nélkül**)

örökség: [sa.'tuʔ.li] *PF* fn. *satu'li* (Megjegyzés: A Disney's Pandora étkező neve is)

öröm: [ti.'pɾ.tɛʔ] *PF* fn. *tìprte'* (eredete: **prte' örömteli**)

örömteli, élvezetes: [ʔpɾ.tɛʔ] *PF* mn. *prte'*

összefutni, véletlenül találkozni: [ul.'t'a.ɾ.un] *PF* i.(t) *ultxarun* (összetétel ebből: **ultxa találkozó** és **run talál**)

összeg, mennyiség: [hɪm.'t'an] *PF* fn. *hìmtxan* (összetétel ebből: **hìm kevés** és **txan sok**)

összegzés, áttekintés: [vur.vi] *PF* fn. *vurvi* (eredete: **vur történet**)

összekapcsol, összeköt, kapcsolatban van: [ʔt'a.ɾ.ɛ] *PF* i.(t) *tare*

összekapcsolódni vmivel/vkivel, idegi összeköttetést létesíteni: [ʔtsa.'hɛjl 's:i] *PF* i.(tn) *tsaheyl si* (eredete: **tsaheylu kapcsolat**)

összeköt, összekapcsol, kapcsolatban van:

[t̪·a·f·ɛ] PF i.(t) *tare*

összeszed, arat: [ts̪·awn] PF i.(t) *tsawn*

összetett: [ɛp̪·ʔaŋ] PF mn. *ep'ang*

összetett igékben szerepel, ntesz, csinál: [s·i]

PF si képző toldalék

összetettségek foka: [fjin̪·ɛp̪·ʔaŋ] PF fn. *fjin̪-nep'ang* (összetétel ebből: **fjin** egyszerű és **ep'ang** összetett)

összetört szív, sebzett szív: [jawn̪·jɛw̪·la] PF fn. *yawn̪yew̪la* (összetétel ebből: **yawn̪e** szeretett és **yew̪la** csaldódás)

összevissza, kaotikus, rendetlen, rendezetlen: [vɛl̪·ke] PF mn. *vel̪ke* (összetétel ebből: **ve'o** rend, rendezettség és **luke** nélkül)

összezavarrás, álcázás: [ti̪·wan] PF fn. *tiwan* (eredete: **wan** elrejt)

ú

úgy, akkor, abban az esetben: [ha] PF ksz. *ha*

úgy, annyira: [ni̪·ft'an] PF hsz. *niftxan* (eredete: **fitxan** olyan)

úgy, olyan módon: [tsa̪·fja] PF nm. *tsafya* (összetétel ebből: **tsa-** az és **fya'o** mód)

új: [mip̪] PF mn. *mip*

újonc, valaki aki most lépett színre:

[zi̪·ma̪·ʔu̪·ju] PF fn. *zima'uyu*

újra: [ni̪·mun] PF hsz. *nimun*

ü

üdvözöl, köszön(t): [kal̪·t̪'ɪ̪ 's·i] PF ige *kaltx̪i si* (eredete: **kaltx̪i** helló)

üdvözöllek! (találkozáskor), szia!: [kal̪·t̪'ɪ̪] PF gesz. *kaltx̪i*

ügyetlen, kétbalkezes: [pi̪·saw] PF mn. *pisaw*

ügyetlenség: [t̪ip̪·saw] PF fn. *tipsaw* (eredete: **pisaw** ügyetlen, kétbalkezes)

ügyvéd, jogász: [pæŋ̪·k'o̪·ju̪ ɛ̪·ko̪·rɛŋ̪] PF fn. *päng̪kxoyu lekoren* (összetétel ebből: **päng̪kxoyu** beszélgető és **lekoren** szabályos, jogi)

ül: [h·ɛjn̪] PF i.(tn) *heyn*

üldöz: [n̪·oŋ̪·sp̪·ɛʔ] PF i.(t) *nongspe'*

üldöz, hajszol: [f̪·ɛ̪·w̪·i] PF i.(t) *fewi*

ünnep(ség): [ft'o̪·zæ] PF fn. *ftxozä*

ünnepel: [ft'o̪·zæ s·i] PF i.(tn) *ftxozä si* (eredete: **ftxozä** ünneplés)

ünnepel, ünnepélyen részt vesz: [sæ̪·ʔɛ̪·o̪·i̪·o̪

összhang a természettel, harmónia:

[mɛ̪·o̪·a̪·u̪·ni̪·a̪·'ɛ̪·a̪] PF fn. *meoauriaea*

összpontosít, koncentrálni: [k̪·an̪·fp̪·il̪] PF i.(tn) *kanfpil* (összetétel ebből: **kan** cél és **fpil** gondol)

ösvény, út, mód: [f̪ja̪·ʔo] PF fn. *fya'o*

öt, 5: [m̪ɪ̪] PF szám *mrr*

ötlet, gondolat: [sæ̪·'fpil̪] PF fn. *säfpil* (eredete: **fpil** think)

ötletes, elmés: [sil̪·ron̪·sɛm̪] PF mn. *silronsem* (összetétel ebből: **siltsan** jó és **ronsem** elme)

ötnapos munkahét: [m̪ɪ̪·t̪ɪ̪] PF fn. *mrrtrr* (eredete: **mrr** öt és **trr** nap)

ötödik (sorszámnev): [m̪ɪ̪·vɛ̪] PF mn. *mrrvɛ̪* (eredete: **mrr** öt)

öö, izé: [ɪ̪] PF „töltelékszó” *ü*

újra csinál, ismétel: [l̪·ɛjn̪] PF i.(t) *leyn*

újság, hír: [fmawn̪] PF fn. *fmawn*

úszik: [sl̪·ɛ̪·l̪·ɛ̪] PF i.(tn) *slele*

úszva: [ni̪·sl̪·l̪·ɛ̪] PF hsz. *nislele* (eredete: **slele** úszik)

út, ösvény, mód: [f̪ja̪·ʔo] PF fn. *fya'o*

útmutatás: [ti̪·fja̪·wm̪·t̪'u] PF fn. *tifyawintxu* (eredete: **fyawintxu** utat mutat)

s·i] PF i.(tn) *sä'eoio si* (eredete: **sä'eoio** ünnepély)

ünnepély: [sæ̪·ʔɛ̪·o̪·i̪·o̪] PF fn. *sä'eoio* (eredete: **'eoio** ünnepélyes)

ünnepélyen részt vesz, ünnepel: [sæ̪·ʔɛ̪·o̪·i̪·o̪ s·i] PF i.(tn) *sä'eoio si* (eredete: **sä'eoio** ünnepély)

ünnepélyes: [ʔɛ̪·o̪·i̪·o̪] PF mn. *'eoio*

ünnepélyes: [ɛ̪·ft'o̪·zæ] PF mn. *leftxozä*

ünnepélyesen: [ni̪·ʔɛ̪·o̪·i̪·o̪] PF mn. *nì'eoio* (eredete: **'eoio** ünnepélyes)

üreg (aminek van vége vagy alja), lyuk: [t̪soŋ̪·rop̪'] PF fn. *tsongropx* (összetétel ebből: **tsong** völgy és **ropx** lyuk)

üreges, nem tömör: [mo̪·mɛk̪'] PF mn. *momek*

üres; vagy átvitt értelemben: "értéktelen": [mɛk̪'] PF mn. *mek*

ütem, ritmus: [ʔɛ.koŋ] *PF* fn. 'ekong
üvölt, vonyít: [ɾ.o.'ŋu.wa.j] *PF* i.(tn) *ronguway*
(eredete: **rol** énekel és **nguway** üvöltés, vo-

nyitás)
üzenet: [ʔu.'p'a.rɛ] *PF* fn. 'upxare

Ő

ő: [ʔsa.tu] *PF* mut.n. *tsatu* (összetétel ebből:
tsa az és **tute** személy)

**ő (hímnem) (nincs többesszáma: helyette az
(ay)fo):** [po.'an] *PF* nm. *poan* (eredete: **po** ő)

ő (hímnem/nőnem): [po] *PF* nm. *po*

**ő (nőnem) (nincs többesszáma: helyette az
(ay)fo):** [po.'ɛ] *PF* nm. *poɛ* (eredete: **po** ő)

**ő(k) (határozatlan alany, valaki, egyesszám-
ban értendő):** [fko] *PF* nm. *fko*

ő, ez a személy: [fi.po] *PF* mut.n. *fipo* (eredete:
po ő)

ők ketten: [mɛ.fo] *PF* nm. *mefo* (eredete: **me+**
kettes szám jele és **po** ő)

ők sokan: [aj.'fo] or [a.j.fo] *PF* nm. *ayfo* (eredete:

te: **po** ő)

ők sokan: [fo] *PF* nm. *fo* (eredete: **ay+** törölt
többes számú gyengítő morféma és **po** ő)

őrület: [kɛ.'jɛ.ʔuŋ] *PF* fn. *keye'ung*

őrületes, bolond, őrült: [lɛk.'jɛ.ʔuŋ] *PF* mn. *le-*
kye'ung (eredete: **keye'ung** őrület)

őrült, bolond, őrületes: [lɛk.'jɛ.ʔuŋ] *PF* mn. *le-*
kye'ung (eredete: **keye'ung** őrület)

ős: [pi.za.ju] *PF* fn. *pizayu*

ősi, nagyon régi: [t'an.lal] *PF* mn. *txanlal* (ös-
szetétel ebből: **txan** sok és **lal** régi)

ősz (évszak): [zl.skɾ.'tsawn] *PF* fn. *ziskrrtsawn*
(összetétel ebből: **ziskrr** évszak és **tsawn**
aratás)

Ű

űr, tér, hely: [ŋipʷ] *PF* fn. *ngip*

"

„azon oknál fogva”, mert: [ta.'wɛjk(a)] *PF*
ksz. *taweyk(a)*

„ejective” mássalhangzó (**kx,tx,px**):
[p'or.pam] *PF* fn. *pxorpam* (összetétel
ebből: **pxor** felrobban és **pam** hang)

„lógni” valakivel, időt tölteni: [k.æ.tɛŋ] *PF*

...

... óta (időben): [a.'kɾ.ta] *PF* ksz. *akrrta* másik
alakja: **takrra** (összetétel ebből: **krr** idő and
ta ...-tól)

i.(tn) *käteng*

„nappali örömteli füstölgés”, dohányzás
(na'vi idióma): [pɾ.k'ɛn.tɾ.kɾ] *Skxawng* fn.
prrkxentrrkrr (összetétel ebből: **prte'** öröm,
kxener füst, **trr** nap és **krr** idő)

... óta (időben) másik alakja : [ta.'kɾ.a] *PF*
ksz. *takrra* másik alakja: **akrrta** (összetétel
ebből: **krr** idő and **ta** ...-tól)